

ÉRINTÉS

Megérintható —e az ember? Pontosabban szólva az ember lelke. Egyre többször merül fel bennem ez a kérdés, mert a felszínesség vagy a közömbösség ellepi a hétköznapijainkat és egyre inkább színtelenné teszi az ünnepeinket is. Különböző iparágak települtek arra, hogy elrabolják a lelkünket, és aztán észrevétlenül, szépen lassan, azzal együtt mindent. Így aztán védekezésül felveszszük azt a páncélt, amiről azt gondoljuk meg tud védeni. A hideg közöny, a fásult lemondás, az elutasítás és a bizalmatlanság úton-útfélen szembejön velünk. Pedig ott belül éppen az ellenkezőjére vágyunk. Arra, hogy őszinte érdeklődéssel a szemébe nézhessünk a másinak, aki ugyanúgy mint mi, várja azt a mindent elsőpró pillanatot, amely megérinti, és kitörölhetetlen nyomot hagy a lelkében.

Az ünnep pillanata ez! Azé, amelyik nem a múlandóságnak szól, hanem az örökkévalónak. Amikor mindent - ami körülöttünk van - elfelejtve rácsodálkozhatunk, hogy nincs semmi, ami elrabolhatja ezt az őszinte, tiszta, igaz és teljes örömet. Nem vágyunk többre, nem akarunk tovább lépni, mert megérkeztünk. Erről beszél a zsoltár írója, mikor azt mondja,

„Megismerteted velem az élet útját, teljes öröm van tenálad, örökké tart a gyönyörűség jobboldon.” (Zsoltárok 16, 11)

Életem valódi érintettsége ezekben a sorokban foglalható össze. Legyen az öröm vagy bánat, élet vagy halál érintése. Megérintett az Isten nagysága és szeretete. Mert ő ezért jött. Ez az „incarnatio”, Isten testet öltésének az értelme. Megérintható-vé vált az Isten, hogy megérinthesse minket. Egész keresztyén létünk és jövőnk ezen fordul meg: engedjük-e, hogy megérintsen minket az Isten Jézus Krisztusban?

Mert minden, ami gyülekezeteinkben történik, az ünnepi hálaadásainkban, a feladatvállalásainkban, gyermekeink nevelésében, az éneklésünkben vagy az imádságainkban, egy-egy érintéssé, egy-egy öleléssé lehet. Isten keres, hogy megérintse és betöltse örömeivel, békességével az életünket, hogy végre megváltást hozzon a kusza, töredezett, önmagát érinthetetlennek tartó világ számára.

Így adjuk kézbe most a Reforrás ünnepi számát. Olvassuk, ezzel az odaadó vágyakozással, hogy a szavak életre keljenek, örömmel töltsenek el, és általuk Jézus Krisztus érinthesse szívünket.

Áldott ünnepet kíván a szerkesztőség nevében,

Hangóné BIRTHA Melinda
főszerkesztő

ÉLETEM IDEJE KEZEDBEN VAN (Zsoltárok 36,16)

Az advent kezdetén beszélgettünk Pásztor Dániel püspök úrral ünnepről, az ünnepet készítő Istenről, aki Jézus Krisztusban testté lett, hogy gyógyító, szabadító Úrként mellénk álljon és megajándékozzon a találkozás örömeivel.

Nem könnyű év áll mögöttünk. Hogyan” érkezel” meg az ünnephez?

- Az a csodálatos ebben, hogy amikor én megyek, az ünnep is jön felém, és az a vágyam, reménységem, hogy ebből találkozás lesz, mert mindketten elindultunk. Én is indulok, és az ünnep lényege is elindul. Az értem és értünk megszületett Megváltó is elindul, és ebből lehet egy csodálatos találkozás. Akkor lehet ünnep, ha összetalálkozunk, mert az ünnep maga a találkozás. Soha nem tartottam járható útnak, hogy mi magunk csináljuk az ünnepet. Ha azt mondjuk, mi megyünk az ünnepre, készülünk, bevásárolunk, megvesszük a kellékeket, mindent a helyére teszünk, akkor elszalasztjuk a lényegét. Ha csak én megyek az ünnep felé és nem várom, hogy megtaláljon, aki felém indult, elkerüljük a találkozást. Ilyenkor van a csalódás, a kifáradás, és elvész az ünnep csodája, mert elmarad a találkozás azzal, aki az ünnepet készíti.

Pedig régen, és ma is éppen azt akarták és akarják elhitetni velünk, hogy csak kellékekre van szükség. Mi változtathat ezen? Hogyan mutathatunk rá az ünnep lényegére, a találkozásra?

- Karácsonyhoz közeledve sokszor halljuk azt latolgatni, hogy fehér vagy fekete karácsonyunk lesz. Ez is egy kellékké lett. Abban az életkorban vagyok, amikor emlékszem rá,

hogy gyerekkoromban nem volt ez kérdés. Azért sem, mert valahogy mindig fehér lett, de igazából a lényege volt fehér és tiszta. Mert a karácsony mindig hófehér. Függetlenül attól, hogy havas vagy sáros. A karácsony fénye tisztaságot jelent. A karácsonyt Isten hófehérré tette, és ez nem időjárás kérdése. Erre kell rámutatnunk. Az evangélium tiszta, világos üzenete így ragyoghat fel ma is. Rembrandt egyik karácsonyi festménye csodálatos módon tükrözi ezt. Az egész kép alapján véve sötét tónusú, de a képen lévő pásztorok, akik a jászolban fekvő gyermek fölé hajolnak, onnan, a Krisztusról áradó világosságtól válnak maguk is a mennyei fényesség hordozóivá. Ők találkoznak az égi fényvel, ők találkoznak az ünnepet hozó gyermekkel. Így lett a szívük is fényessé, hófehérré. Engednünk kell nekünk is ugyanezt. „Uram tiszta szívet teremts bennem!” Fehéríts, moss meg, -kérhetjük - és az értünk született Megváltó megtisztítja a szívünket, az ünnepünket.

A világ persze mindig próbálta „elmosni” a karácsony lényegét és elsötétíteni a fényét. Hogyan szólítható meg a ma embere, mi a karácsony üzenete 2021 -ben?

- Ez a karácsony sokunk számára más lesz, mint eddig. A betegség szomorúsága, félelme áthatja az ünnepet. Ebben az ad-

ventben sokan vannak félelemben, bizonytalanságban, betegségben, kétségben, kórházban. Éppen ezért különös hangsúlyt kap az adventi várakozásunkban, hogy várjuk az Urat! Pontosan ezekben a helyzetekben. A Szabadítót várjuk, a Megtartót várjuk, aki egyben az áldott orvos is, aki a betegség és a bűn fölött egyaránt úr. Szüntelen adventben, szüntelen abban a várásban élünk, hogy „jövel Uram Jézus”, hadd tapasztaljuk meg a te gyógyító fel-emelő, reményt adó, bátorító, életet adó szereteted. Mert te testet és lelket egyaránt megtarthatasz. Ezt kell elmondani, ez van benne a karácsonyi örömhírben. Született néktek ma a Megtartó!

Istennek ez a megtartó, gyógyító szeretete saját tapasztalásod is, hiszen egy komoly szívzműtéten vagy túl, Hogyan élted ezt meg?

- Nagyon érdekes az a helyzet, amikor van egy „észhívőség”, meg van a kőkemény valóság, amikor eldől, hogy van hited, vagy nincs. Az észhívó tudja, mit tanít a Biblia, ismeri a káté tanításait, hitvallását és tudja mit mondjon másnak, mikor nehéz helyzetbe, betegségbe kerül. De amikor az embernek a személyes életében realizálódik élet-halál kérdése, abban a helyzetben már nem elég „csak” tudni, hogy Isten mindent megtehet, hanem ettől többre van szükség.

Bizonyosságra. Tudtam én, hogy Isten bármikor elveheti az életem, hogy minden nap ajándék, és el is mondtam, - mert tudunk mi másokat vigasztalni - de onnantól kezdve, hogy három főorvos is azt mondja, bármikor meghalhatsz, úgy vigyázz, úgy élj, már rólad van szó. Az Istennel való kapcsolatod, a hited más relációba kerül. Nem mintha nem lett volna személyes hitem, hiszen Isten azért sok mindenben átvitt. Fájdalomban, betegségben, gyászban, sok nehézségben próbált meg, de ilyen helyzetbe még nem vitt. Mert amikor azzal szembesítenek, hogy este lefekszel és lehet, hogy reggel nem fogsz felkelni, és senki nem tud megmenteni, innentől kezdve másképpen telik az idő. Egyszerre sürgetővé válik minden. Mindent el kell intézni, mert lehet hogy holnap már nem lesz rá idő. Elrendezni otthon a családdal, a gyerekeddel, a feleségeddel, a szomszédoddal amit lehet. Minden reggel azzal keltem fel, hogy „Ó, Uram még ma is adtál új napot”. És kimentem az udvarra és a reggel csöndjében magasztaltam az Urat, énekeltem és imádkoztam a családomért a munkatársaimért, a lelkeszeinkért, az egyházkerületemért. És este szintén. Ez több volt mint a reggeli és esti imádság.

Valószínűleg az Istennek úgy kell bennünket vinni, - legalábbis engem - mint amikor a lovakat rövid gyeplőn tartják. Nagyon futna, szaladna, de a hajtó visszatartja őket. Így éreztem. Isten azt akarja, hogy nagyon bízzam rá magam. Magához húzott, magához ölelt, hogy olyan módon haladjak tovább, ahogyan Ő látja jónak.

A műtét is ennek a része volt. Az egész folyamat, amit átéltem, ennek a csodának a része. A kórház, a szobatársak, a gyógyulás. Megbeszéltük a szobában, hogy találkozzunk felépülésünk után. Ezt a találkozást is Isten tervének a részeként éltem meg, ahol elmondhattam, hogy megsegített az Isten. Azért vagyok itt, mert Isten így készített fel a szolgálatra. Valaki azt mondta, az elmúlt hat évben a korábbi elnökséggel felkészített Isten lelkiképpen, ez meg a fizikai felkészítés ideje volt. Bár tiltakoztam ez ellen, most mégis azt mondom, így történt. Az, hogy kiderült a betegség, az Isten akaratából volt. Nem volt semmi tünetem, de Isten napvilágra hozta, hogy megoldást adjon. Hiszem, hogy azért, mert terve van velem.

Milyen érzésekkel, küzdelmekkel készültél a műtetre?

- Egy nyitott szívű műtét előtt azért szá-

mol azzal az ember, hogy ez mindig két esélyes. Lehet, hogy nem ébredek fel! De számomra mindig is óriási erőt sugárzott Ábrahám története, akitől Isten azt kéri, áldozza fel egyetlen fiát. Mi adott ahhoz erőt Ábrahámnak, hogy felkeljen és tegye, amit kell és elinduljon? Nagyon döbbenetes, amit elmond ez a történet. Ábrahám vette a rózsát, a tüzet, a kést és elindulnak. Aztán, ahogy ott baktatnak csendben, a gyermekkel, egyszer csak megkérdezi Izsák, hogy hol van az áldozati bárány. Mit feleljen erre? Olyan feszültséggel teli történet ez, amelynek a katarziséját egyedül Isten adhatja meg. És megadja!

Majd gondoskodik róla - mondja Ábrahám, és ezt adta nekem Isten.

Ha Isten adott nekem egy elhívást, ha akarja, hogy ebben járjak, majd gondoskodik róla, rólam. Majd Ő elrendez mindent. Ha akarja, hogy ebben a szolgálatban tovább menjek. Nekem ez hit kérdése volt, mint Ábrahámnak is, aki kapott egy ígéretet, hogy nagy néppé teszi őt. Nem azt kérdezte, hogyan, hanem azt mondja: Ő tudja! Neki egyetlen dolga volt, engedelmeskedni. Ez adott nekem is nyugalmat. Nem az emberi segítség, hanem az Isten ígérete.

Amikor a műtét előtti este behívott a professzor a szobájába és elmondta, hogy nyitott szívű műtét lesz, nem fogja leállítani a szívemet, és azért annak is fennáll a veszélye, hogy most beszélgetünk utoljára azért látta rajtam, hogy ez meglepett. Akkor azt mondtam neki: tudja professzor úr, semmi nem történik a műtétben, az Isten pecsétje, az Isten döntése nélkül, és én kész vagyok elfogadni azt. Azzal váltunk el, hogy ezt másnap, a műtét után is mondjuk el. Amikor másnap este megállt az ágyam mellett az intenzív osztályon, megfogta a kezem, és azt kérdeztem, ugye most van az ideje elmondani: Megsegített az Isten! Ugye végig az történt, ahogy Ő tervezte? Ő hagyta jóvá, ami történt.

Mindent olyan szépen felfűzött Isten az Ő tervére, ezt kell meglátni, aztán engedelmeskedni kell és menni, ahová küld.

Ez az út vezetett az idei karácsonyhoz. De hogyan fog tenni az idei ünnep? Hogyan változást ez a végigjárt út?

- Reménységem szerint együtt lesz a család. Kérdezték tőlem, hogy új szívvel vagy megújult szívvel más lesz-e a karácsony? Igen! Más. Sok minden átértékelődött az életemben. A család, a gyermekek, az ünnepek is. Az együtt töltött idő nagyon felértékelődött. Az életet így tanultam meg mindennél előbbre helyezni. Nem életfáltásról van szó, hanem arról, hogy más sorrendbe,

más megvilágításba kerül minden. Ugyanis a családommal, a szereteteimmel eltöltött idő hatással van arra, hogyan végzem a munkámat. Aki a családját értékeli, az minden mást is tud értékelni, komolyabban veszi a munkáját is. A kórházban töltött idő ebben is tanított. A kórházban a betegség kiszolgáltatottá tett. Ott egy darab vagy egy szám vagy. Aztán egyszer jött egy idősebb nővér, aki azt mondta Dániel. Az, hogy a nevemen szólított kiemelt abból a kiszolgáltatott helyzetből. Boldogsággal töltött el. Ezzel is tanított Isten, türelemre, alázatára.

Tanítást kaptál, új szívet kaptál, mi lehet az idei karácsony legfontosabb üzenete?

- Azt kívánom mindenki számára, hogy legyen igaz találkozás az Eljövendővel! Ebben az igaz találkozásban pedig adja meg mindazt, amire éppen szükségünk van. Mi próbáljuk kitalálni milyen ajándékot vegyünk egymásnak, de csak Ő tudja igazán milyen ajándékokra vágyunk, mi kell igazán nekünk. Az idő fontos, de nem egy óra, egy tárgy az idő. A találkozás idejében leszünk megajándékozva mindazzal, amire szükségünk van az ünnepen. Kérhetjük, „Jövel Uram Jézus” és add meg, amire igazán szükségünk van!

C S A L Á D

Ünnepre várva

A Kelet-magyarországi Református Gyermekvédelmi Központ, több mint egy évtizede szerves része egyházunk szolgáló közösségének. Jelenleg öt megyében – Heves, Borsod-Abaúj-Zemplén, Szabolcs-Szatmár-Bereg, Hajdú-Bihar, Békés – 850 családban, közel 2300 gyermek nevelkedik. Debrecenben, 11 lakásotthonunkban 120 fiatal érezheti magát otthon, biztonságos körülmények között. A Tiszáninneni Egyházkerület területén mintegy 200 család fogadott be és gondoskodik több mint 500 gyermekről.

Ezek a pusztán tények és számok. Ugyanakkor nagyon jól tudjuk, hogy minden szám mögött egy különleges, sokszor tragikus életsors húzódik. Családok szétomlása, a függőségektől való szabadulás kilátástalansága, súlyos anyagi gondok, ki és ki nem mondott sérülések. Az ilyen élethelyzetekből Intézményünk rendszerébe került

gyermekek, sokkal érzékenyebbek és sérülékenyebbek, mint akiknek biztonságos, szerető családi háttérük van.

Nevelőszülőink, sokszor nehéz feladatra vállalkoznak. Bevonni a gyerekeket az általuk kialakított, harmonikusan működő családi közegbe, felkészíteni őket a szabályok elfogadására. A bizonytalanság világából érkezett gyerekeknek a biztos talajra állítása, embert próbáló feladat, melynek vállalása sok türelmet, odafigyelést, végtelen szeretetet követel.

Illesse köszönet azokat a családokat, ahol készek és képesek idegen gyermek befogadására és a nevelésére. Hálaadással mondhatjuk, nincsenek egyedül ebben a nehéz feladatban. Mellettük állunk, szakmai, lelki, szellemi segítségnyújtással. Nevelőszülői tanácsadók, pszichológusok, lelkészek, együttműködve a tanárokkal, óvodapedagógusokkal és fejlesztő szakemberekkel,

karöltve igyekszünk támogatást adni a mindennapokban és az ünnepi időkben is.

Az Advent és a Karácsony különösen ilyen alkalom. Megteszünk mindent, hogy egyetlen gyermek se érezzen hiányt a szeretetből.

Intézményi és családi együttlétek, ajándékok, közös találkozások, gyülekezeti alkalmak, mind erre szolgálnak.

Bízunk abban, hogy december 15-én Debrecenben a Nagytemplomot megtöltjük az ünnepre készülő nevelőcsaládokkal. Tudjuk, az igazi ünnep az lenne ezeknek a gyermekeknek, ha otthoni, vérszerinti családjaik körében élnék át a meghittséget, és Isten szeretetének Krisztusban hozzánk érkezett örömét.

Kocsis Attila

NEVELŐSZÜLŐKBŐL – ÖRÖKBEFOGADÓ SZÜLŐK LETTÜNK

2014. NOVEMBER ÖTÖDIKÉVEL lettünk hivatalos nevelőszülők, amikor is három gyermek érkezett hozzánk. Testvérek, a fiúk hét és nyolc évesek voltak, a kislány huszonkét hónapos. Gyermektelen házaspárként nagy-nagy izgalommal és örömmel a szívünkben vártuk a gyerekeket. Nem volt könnyű időszak az összeszkálás, mivel családból emelték ki őket, de lassan csak összecsiszolódtunk. Nagyon sok közös programot szerveztünk, közös kirándulások, fürdőzések, nyaralások gazdagították életünket. Az igazság az, hogy igazi családnak éreztük magunkat. Tudtuk ugyan, hogy egyszer majd el kell válnunk egymástól, de mindezek ellenére, úgy gondolom, hogy kötődés alakult ki a gyerekekben felénk és mi is megszerettük őket. A kislány mivel még csak 22 hónapos volt, nagyon hozzánk nőtt. Én, akkor is és ma is úgy gondolom, hogy a gyerekeknek anyára és apára volt szükségük. Például, amikor Jázmin beteg volt és négy évesen kórházba került, mi voltunk mellette éjjel és nappal, aggódtunk érte, féltettük őt. Akkor valóban arra volt szüksége, hogy érezze neki is van anyukája és apukája, aki mellette van.

Ahogy teltek az évek, egyre nehezebb lett az együttélés, a fiúk egyre jobban lázadtak, nagyon szerettek volna hazakerülni, de sajnos erre nem volt lehetőségük. Az utolsó hónapok-

ban, amit még együtt töltöttünk a gyerekekkel, már azt éreztük, hogy nem tudunk tovább egy úton haladni, nem volt szófogadás és nehéz volt az engedelmisség. Így 2019. július 5-én elváltunk egymástól. Mivel ők hárman testvérek, így együtt kellett tovább menniük. A szívünk majd megszakadt, amikor búcsút vettünk egymástól. Persze kaptunk hideget – meleget, hogy miért kellett ennyire szoros köteléket kialakítani velük, miért nem fékeztük az érzéseinket?

Keresztény emberként úgy gondolom, hogy ezt a hivatást csakis szeretettel és teljes odaadással lehet végezni. Közel két év telt el, hogy a gyerekek elmentek tőlünk, de a szívünk nagyon fáj, olyan végtelen szomorúság töltött el bennünket, hogy azt el sem tudom mondani. A gyerekekkel nem volt szabad találkozni, és ez volt a legnehezebb és legrosszabb.

Tudtuk, hogy hová kerültek. 2020. októberében Intézményi vasárnapon én szolgáltam a Sárospataki Református Templomban. Megkértem a nevelőszülőt, hogy hozza el a gyerekeket a templomba, hadd találkozzunk. Csak a kislány volt ott. Az Istentisztelet után egy fél órát együtt töltöttünk Jázminnal, aki hol az én ölemben,

hol a férjemében volt. Ez elég volt ahhoz, hogy meggyőződjünk arról, nem felejtett el bennünket. Amikor hazamentünk borzasztó nagy ürességet éreztem, csak sírtam és sírtam, és ekkor Isten szentlelke megérintette a szívünket és ezt mondta: mi lenne, ha örökbe fogadnátok ezt a kislányt?

Jelentkeztünk az illetékes hivatalnál, és nem egészen kilenc hónapot vártunk arra, hogy Jázmin újra hozzánk kerüljön, mivel őt ekkor már felterjesztették örökbefogadásra. 2021. június 6-tól újra velünk van Jázmin, nagyon könnyen beilleszkedett. Boldogok vagyunk, mert újra élet költözött a családukba. Ő most már a mi kislányunk, megszenvedtük mindnyájan az az időt, amit nem együtt töltöttünk, de ez már a múlté. A testvérei más helyen vannak, de igyekszünk kapcsolatot tartani velük.

Mindennap hálát adok az Úrnak, mert kegyelmes volt hozzánk és a nagy megpróbáltatásokból kivezetett. Öröm és boldogság tölti el a szívünket, amiért egyedül Istené a dicsőség most és mindenkor.

*Fülöpné Vadon Erzsébet
Református lelkipásztor Bodroghalom*

Fogatlan oroszlán

Recept és történet: Viola Judit

Fotók: Tóth Alexandra

Három napja esett a hó. A puha fehérség megülte a házak tetejét, paplant vont a fákra és bokrokra. Egyenesre nyomta súlyával a fenyők ágait, egységesen tisztára festetve a település minden zugát. Arasznyi vastagságban belepte a kerítésoszlopokat, a verebek sem tudtak rászállni, mert apró lábacskaik alatt is besüppedt, nyakig elborítva a meggondolatlan szárnyasokat. A járdákat óránként seperi kellett, vagy lapáttal letolni a havat, hogy az utcákon járni lehessen.

Irma néni a félrehúzott függöny mögül nézett kifelé és míg az ünnepi teendőkhöz meditált, eszébe jutott, hogy negyvenöt éve pont karácsonykor, amikor friss házasként ideköltöztek, tán akkor volt ekkora hó a faluban. Még két nap és itt a szenteste – állapította meg félhangosan és boldog örömmel felsóhajtott. Tavaly nem is volt igazi ünnepünk, hisz nem volt templom, a gyerekek csak a tornácig jöttek, hogy átvegyék az elkészített ünnepi vacsorát és helyébe letették az ajándékokat. De most

másképpen lesz, hisz az aprósütemények már készen vannak, a kalácsot holnap dagasztja és az utolsó napra csak a liba sültése marad. Pirosra, ropogósra süti majd, ahogy Bandi szereti. Olyan élvezettel tudja ropogtatni a szárnyvégeket, szopogatni a csontokat, mint senki más. A kedves fel is tűnt az ablak keretében, ahogy egy nagy alumínium lapáttal tolta az utcán maga előtt a havat. Még mindig egyenes tartású, katonás öregúr volt, aki egész életét a számok között, könyvelőként töltötte különböző irodákban, de emellett a helyi önkéntes tűzoltók parancsnoka volt husz év tizedekig. Bátorságáról legendákat meséltek a társai. Még mindig milyen jóvágású, milyen délceg – gyönyörködött benne Irma néni. – Mint amikor megkérte a kezemet! Mekkora csokrot hozott, mint egy malomkerék és a gyűrű. A fél utca csodájára járt, mert ekkora követ még senki sem látott addig. Igazi gavallér volt. Nem is tudom, mi történt vele. Ebben úgy megváltozott, egyre inkább a fogához veri a ga-

rast. Ezért a libáért is mennyit beszéltem neki, hogy vegyük meg bátran, mert el fog fogyni. Csak azt hajtogatta, hogy milyen drága, kár a sok pénzért – meditált tovább, de már felkelt a székből és kisetett a konyhába. Így nem láthatta, hogy élete párja vállán a hótólóval, visszafelé jövet akkorát esik, mint egy zsák. Bandi bácsi nagy nehezen felült és hátát a kerítésnek támasztotta, hogy kicsit magához térjen. Akkor volt az ütés, hogy még a felső fogsora is elmozdult a helyéről. Ki is vette, hogy majd megigazítja, de ekkor odafutott hozzá a szomszédék fia, aki segíteni akart neki és felrántotta a járdáról. A hirtelen mozdulattól a fogsor kirepült a kezéből, a fiú pedig negyvenötös, acélbetétes bakancsával rá is taposott és kettőbe törte.

Ó, hogy a jóistenke áldjon meg, te Piszta – kiáltott rá Bandi bácsi a megszeppent kamaszra, aki félrehúzott szájjal felvette

a szétroppant rágóműszert és szó nélkül, némi utálattal, de alázatosan odanyújtotta kárvallott gazdájának.

Bandi bácsi bal markába szorította jobb napokat látott SzTK –s fogait, jobbjaival maga mögött húzta a lapátot és délcegségét az utcán hagyva, bement a saját udvarára. Akkurátus ember lévén először helyére tette a szerszámot, aztán beóvakodott a konyhába. Úgy tartotta felesége elébe a törött protézist, mint egy tragikus bűntény ártatlan áldozatát. Irma néni megsemmisítette és csak annyit mondott

- Már vártam, hogy egyszer csak tönkre megy.

- Esz nem ment tönkre, elesztem, elejtettem s a Piszta rátaposzott – panaszkolta a férje, fogsor híján beszédében visszatérve az óvodás korba.

Irma néni csak nagyon nehezen állta meg, hogy el ne nevesse magát. Ezért inkább csak részvétellel nézett és megsimogatta párja kezét.

- Tedd bele a dobozába, majd január-

ban megcsináltatjuk. Most már nincs mit tenni vele.

- De sze beszélni, sze enni nem fogok tudni rendesen – selypegte Bandi bácsi gyerekesen nyafogva. – Nem isz szőlők többet – tette még hozzá durcásan.

Több se kellett Irma néninek. Ez az új helyzet meghozta a beszélő kedvét.

- Megmondta a doktor úr is a fogászaton, hogy csináltass drágábbat, mert ez nagyon rideg anyag, törékeny. A gyerekek meg könyörögtek, hogy olyat viselj, amit nem lehet kivenni, hanem be van építve. Akkor nem történt volna semmi baj – olvasta egyszerre fejére férjének mulasztását. – De azt mondtad, az nagyon drága, minek már erre a kis időre – emlékszel? Ennek már hét éve, s azóta is csak kínlódsz, mert lazul, mert feltöri az ínyedet. Már jó ideje a fogadhoz vered a garast, pedig már nincs is sajátod. Ezért a libáért is mit zsorváltál nekem, hogy így drága, meg úgy drága.

- Drága isz! – támadt fel a büszkeség a ház urában.

- Lehet, de van szép nyugdíjunk, nem kell fősvénykedni, meg tudjuk venni, amire szükségünk van. Egy közös karácsonyi vacsora többet is megér. A gyerekek is hogy fognak örülni, hogy itt lehetnek velünk, ráadásul szeretik a libát.

- Nem isz fogok tudni enni belőle – mondta sajnálkozva Bandi bácsi megenyhült hangon.

- Dehogy nem, meglátod, majd kitalálok valamit – nézett rá szerelmesen a felesége. – Csak a te kedvedért, mert még mindig te vagy az én hősi és oroszlánom – duruzsolta megbékélt férje fülébe, magában azonban hozzátette: fogatlan oroszlánom. Bandi erre a kedveskedésre megvidámodva helyezte egy műanyag dobozban végső nyughelyére a szerencsétlenség tárgyát.

Az ünnep boldog volt és meghitt. Együtt mentek a templomba, utána közösen énekeltek, imádkozta a fa mellett és kibontották az ajándékokat. A karácsonyi vacsora is pompásan sikerült, Irma elővárásolta a nagymamája receptjét, amit az a szomszédasszonyától tanult a negyvenes évek elején. A vagdalt libamell mindenkinek nagyon ízlett. El is fogott az utolsó morzsáig.

- Na, milyen volt – kérdezte férjétől a közös vacsora után, várakozó arccal. – Drága?

- Hát, drága, nagyon drága. De nem lehet megfizetni – jelentette ki az öreg, miközben titokban, eggyel kijebb csatolta a nadrágszíját a magyalmintás abrosz alatt.

Vagdalt libamell

Hozzávalók:

1 bőrös, csontos libamell,
kb 1,2- 1,4 kilós, 1 hagyma,
2 gerezd fokhagyma,
két áztatott zsemle, két tojás,
10 dkg gomba,
ugyanannyi kisebb darabokra vágott
libamáj (ha nem szeretjük
mindkettő elhagyható),
só, bors, majoránna,
csokornyai petrezselyem zöld,
1 citrom héja reszelve,
kevés (két evőkanál) olaj.

Egy serpenyőben egy kanál olajban megdinszteljük a felvágott hagymát, a gombát és az utolsó pillanatban hozzáadott, zúzott fokhagymát. A libát úgy bontjuk fel, hogy a mellcsont két oldalán kivágjuk a húst, felaprítjuk és a gombás, hagymával együtt ledaráljuk. Fűszerezzük, hozzáadjuk a kifacsart zsemleket, citromhéjat, a tojásokat, a májat és az apróra vágott petrezselyemzöldet. Alaposan átkeverjük, majd két darabban visszaigazítjuk a masszát a mellcsontra, szépen megformázzuk és óvatosan a másik kanál olajjal kikent tepsibe fektetjük. Öntünk alá bő fél deci vizet és 180 fokon, közepén, szép pirosra sütjük, kb. egy bő óra kell neki. Ezt is pihentessük szeletelés előtt, fóliával letakarva legalább 10-15 percig. Emeljük le a csontról, metéljük szeletekre, majd tegyük vissza és így tálaljuk.

Van ahol párolt káposztával és szarcsendiós burgonyapürével körítik, van ahol sült alma, kompót, vagy mogyorónyi vajon átfuttatott, mézzel (csak ha az alma nagyon savanyú), citromlével ízesített, néhány kanál száraz fehér borban párolt alma, vagy birskockák kerülnek mellé és hasábburgonya. Bármelyikkel nagyon finom. Aki szeretne mellé valami roppanósat is, az szórhat az almára pirított, durvára vágott mogyorót vagy mandula szeleteket, esetleg alma chipset.

AZ IGAZAT MONDD NE CSAK A VALÓDIT

RÉ21

A cím nem rejtvény, hanem a most megjelent új Református Énekeskönyv nevének rövidítése. Meg kell szoknunk, mert sokszor látjuk majd, sokszor fogunk rá hivatkozni.

Megjelent tehát az új énekeskönyv, a Zsinat döntése szerint advent kezdetétől

ez a hivatalos énekeskönyve egyházunknak. Persze, a gyülekezeti bevezetése valószínűleg késni fog, hiszen nyomdai akadályok

merültek fel. Mégis, előbb vagy utóbb bevezetjük, be kell vezetnünk istentiszteleti gyakorlatunkba.

Az eddigi, 1948-as énekeskönyv időtállóan bizonyult, hiszen 73 évig használtuk. Ugyanakkor már évtizedek óta sokan, egyre többen éreztük, hogy szükség van az újításra.

A tényleges előkészítő munka több, mint egy évtizedig tartott. A szerkesztőbizottság tagjaként a sok-sok vitára emlékszem. Néha az volt az érzésem, túl lassan haladunk. De végül felgyorsultak az események, és íme, 2021 őszétől kezünkbe vehetjük az új énekeskönyvet.

Nem tökéletes alkotás, mint egyetlen emberi mű sem az. Biztosan lesznek kritikák, változtatási javaslatok. Ugyanakkor sok pozitív felfedezés is vár a használóira.

A könyv szép kivitelű, áttekinthető, könnyen használható. Az énekeket lehetőleg új oldalon, új lapon, nem zsúfolva közli. A kimaradt fél oldalakon Igék és más idézetek segítik az elmélyedést. Az énekeknél mindig ott találjuk a dallamot is, nem csak egy utalást, ahogy az előző énekeskönyvben láttuk.

A számokról: az előző énekeskönyv 512 énekéből 55 maradt ki és az új gyűjteménybe bekerült 210 olyan ének, ami eddig nem volt az énekeskönyvben. Így a könyv összesen 667 éneket tartalmaz. Ennek látszólag ellentmond, hogy az utolsó ének sorszáma 846. Miért van ez? Azért, mert a szerkesztők a *sávós számozás* mellett döntöttek. Ez azt jelenti, hogy minden alfejezet 1-sel, új számsorral kezdődik. Ennek oka, hogy

az énekeskönyv később bővíthető legyen. Pl.: az adventi énekek alfejezete 371-től 395-ig tart, utána a karácsonyi énekek alfejezete 401-től kezdődik.

Az újszövetségi gyülekezet éneklő közösség volt. Az énekek három műfaját említik az apostoli levelek: zsoltár (*psalmos*) – dicséret (*himnos*) – lelki ének (*ódé*, ill. óda). Az új énekeskönyv ezt a hármas felosztást követi.

Zsoltárok. Reformátori örökségünk a 150 genfi zsoltár. Ezt mind benne találjuk az énekeskönyvben, néhol kisebb szöveg- és dallamjavítással. Zsoltárdicséretetek egészítik ki ezt a gyűjteményt.

Dicséretetek. Ez a csoport a legnagyobb (201-705), és funkciója az, hogy egyrészt az istentiszteletre ajánljon fennálló-, fő-, köz-, és záróénekeket, másrészt az egyházi év (ünnepeink) gazdag énekanyagát rendszerezze.

Bibliaköri énekek. Ez a gyűjtemény felel meg az újszövetségi „lelki ének” típusának. Bibliaórán, ifjúsági körben, rétegalakumon, de természetesen az istentiszteleteken is jól hasznosítható énekanyagra lelünk itt.

Az énekek után az Istentiszteleti rész a készülő új liturgiából ad ízelítőt. A Függelékben sok hasznos információt találunk az énekeskönyvvel kapcsolatban. Érdemes forgatni a könyvhöz adott kis lapocskát, ami a régi és új énekeskönyv énekszámait hasonlíttja össze.

Jó tanulást, örömteli éneklést kívánok!

dr. Kádár Ferenc
lelkipásztor, Sátoraljaújhely

Az új református énekeskönyv megjelenésében egy dinamikus, megnyerő, letisztult kiadvány. Színösszetételében az Ezer esztendő Millenniumi Olvasó- és Daloskönyvre emlékeztet.

Az énekeskönyv összeállításában nagy szaktekintélyek vettek részt. A használata bizonyára produktív lesz. Ehhez persze nélkülözhetetlen a kántortestvérek aktivitása. Rendkívül fontos szerepet töltenek be minden gyülekezet életében és most az a nemes feladat és egyben kihívás vár rájuk,

hogy megismertessék és megkedveltessék az újításokat, a változásokat.

A könyv tematikája könnyen átlátható, jól értelmezhető. Külön öröm számomra, hogy - az előző kiadással ellentétben - itt az új énekek mellett az Istentiszteleti részben megtalálhatóak a liturgiák, az egyházi évünk ünnepekörei, különböző imádságok: napszaki, ünnepi. Ezáltal is ösztönzőleg hatva a hívőkre, hogy minél többet lapozzák fel, mélyüljenek el benne és gyönyörködjenek az Istenhez mondott sokszínű fohászokban.

Nemcsak az új énekekkel kell megismerkednünk, hiszen a zsoltárok közül is vannak kevésbé énekeltek. Az alacskai gyülekezetben olyan szokást alakítottunk ki, hogy minden hónap első vasárnapján az istentisztelet részévé tettük a kevésbé ismert énekek tanítását. A tanult zsoltár vagy dicséret pedig a rákövetkező alkalmon már az énekkorban szerepelt. Nyilván többféle módszert alkalmazhatunk, hogy minél szélesebb körben elterjedjenek ezek az énekek. Ha már jól ismertté váltak a hívők számára a bonyolultabb dallamú zsoltárok is, szívesen fogják énekelni.

Mindenképp pozitívként jegyezhető meg az is az új kiadást illetően, hogy a kottakép és a versszakok egyszerre láthatók, mert vagy azonos oldalon vannak vagy egymás mellett, így nem kell lapozni. Ez nagy könnyebbség azoknak, akik nem tudták fejből az énekekhez hozzárendelt dallamot, illetve a szöveget, ezért nehéz volt összekapcsolniuk azokat.

A könyvet sokszínűvé teszik a Bibliaköri énekek részében található dalok, amiket az ifjúság is előszeretettel énekel. Több zeneszerző Istentiszteletünkön is befogadó fülekre és szívekre találtak ezek a szerzemények minden generációnál. Úgy gondolom, hogy kortól függetlenül bárki örömmel fogadja majd a változásokat, hogyha elegendő nyitottsággal áll hozzájuk. Amit szívesen láttam volna még ezek között az énekek között, az Lloyd Webber: Kenyered és borod c. dala. Úrvacsora vétel előtt, illetve más felekezetnél áldozás alatt egyes gyülekezetek előszeretettel éneklék zenés kísérettel.

Kántorként leginkább az új énekeskönyvhöz tartozó korálkönyvet várom. Értésülesem szerint már készül. Bízom benne, hogy ebben az esetben is lesznek olyan, a kántorok munkáját nagymértékben segítő újítások, mint például a kottakép alatt megjelenő versszakok. Így könnyebben el tudnánk énekelni akár az összes strófát is.

Mezey Martina

Megjelent az új református énekeskönyvünk!

Évtizednyi készülődést és várakozást követően végre kézbe vehető az új énekeskönyvünk! Hála legyen érte Istennek!

Felmerül a kérdés: Vajon miben új, mi-
ben is tud többet az előzőnél?

Ahogy kezünkbe vesszük, máris élénk tárul a szerkezetbeli megújulása. Nem a Heidelbergi Káté felépítése szerint veszi sorra az énekeket, hanem genfi zsol-
tárokat a zoltárdicséretetek és a liturgiához kapcsolódó énekek követik. Ezután jönnek hitünk alapjairól bizonyosságot tevő dicsé-
retek, majd az egyházi év eseményekhez kapcsolódóan kerültek sorba az énekek. Végül a napszakhoz kötődő, és bibliaköri énekek zárják az énekek sorát.

Számos újdomság segíti a könnyebb, szélesebb körű használatot:

» Minden éneknél ott található a dal-
lam, sőt ha mégis lapozni kell, akkor az új
lapon is ott van a dallam.

» Több nehezen kiénekelhető magassá-
gú ének egy picivel „énekelhetőbb” hang-
terjedelemben került.

» A sorszámzás új, „sávós” formája,
megadja annak lehetőségét, hogy egy kés-
őbbi kiadásban anélkül bővíthető az éne-
kes, hogy az énekek újra számozódnának.

» Több ének szövege kiegészült a koráb-
bi kiadás óta megtalált források alapján.

» Számos jól ismert dallamhoz társul
új szöveg, ez a könnyebb megismerést
nagyban segíti.

» A zoltároknál sok helyen olvasható a
bibliai szövegből a lényeg. A dicséreteknél
bibliai és hitvallásbeli üzenetek reflektál-
nak az üzenetre, és a témához ajánlott
zoltárok számait is megtalálhatjuk.

» Végül az énekeket követi a kibővült
függelék, ahol az istentiszteleti rész az
ünnepeink rövid ismertetése mellett helyt
kapnak az imádságok nemcsak az ünnepi
alkalmakra, hanem a hét minden napjának
reggelére és estéjére.

Mindezeket végigtekintve hálás szívvel
és bizalommal mondhatom ki: valóban
többet tud adni ez az énekes!

Nagyon jó, hogy elérhető már digitális
formában egyházunk honlapján. A széle-
sebb használhatóság céljából készül hozzá
gitárakkordos kíséret és korálkönyv is.

Így az elfogadása elsősorban rajtunk
múlik. Akarunk és merünk-e újítani. Ter-
mészetesen kellene hozzá olyan vezetők,
akik buzdítanak, jó példát adnak, bevezet-
nek minket az új énekek világába.

Lehet, hogy vannak, akik úgy gondolják,
ők már „elvannak” a régivel is, nem akar-

nak új énekeket
tanulni... minek
már... Viszont
nagyon jó, hogy
vannak gyüle-
kezetek, ahol
már készültek
erre, az előké-
szítő füzetek-
ből énekeltek,

fénymásolt, kivetített formából már szá-
mos éneket ismernek a mostani „újakból”.
Ők élen járhatnak, utat mutathatnak a
megismerésben.

Elgondolkodtam rajta, hogyan célszerű
megismertetni az új énekeket, szerintem
a következő módon:

» Először biztató motivációt ad, ha
megmutatjuk azokat, melyeket máshon-
nan ismertünk. Jó érzés felfedezni az
énekest lapozgatva, hogy mennyi éneket
ismerünk már belőle.

» Folytatásként célszerű olyan dicsé-
retekkel megismerkedni, amelyek már
ismert dallamra énekelhetők. Amikor a
gyülekezet ráérez annak áldására, hogy
éneklésében új lendületet tud kapni, ak-
kor már fog vágyódni arra, hogy teljesen
új énekekkel is megismerkedjen.

» Ezt követően jöhetnek a teljesen új
énekek a helyi közösség sajátosságát
szem előtt tartva.

Az új énekek tanítására nincs egy ál-
talános séma, hiszen nagyon eltérőek
gyülekezeteink. Van ahol istentiszteletek
elején, bibliaórákon lehet éneket tanulni,
van ahol gyülekezeti kórus is szolgál; ott
persze jóval könnyebb. Nem lehet meg-
kerülni azt a tényt sem, hogy szükségünk
van olyan énekes vezetőkre, kántorokra,
akik ebben vezetik gyülekezeteinket.

Az éneklés megerősítő, hívogató ere-
je gyülekezetünk jövőjét tudja segíteni.
Nagy kihívást látok abban, hogy a fiatalok
számára hogyan tudjuk megismertetni az
énekest.

Mindenkit buzdítani tudok, hogy mer-
jen bátran ismerkedni az új énekessel.
A 842. dicséret szövege engem nagyon
megérintett, épp ezért ajánlom most meg-
tanulásra. Ez a dicséret is ismert dallamra
énekelhető, így jó példája az új szövegek
ismert dallamhoz való társítására.

Most már mirajtunk a sor: hogyan tud-
juk megismerni, használatba venni! Isten
áldjon és vezessen bennünket ebben!

Szabó Péter
lelkipásztor, Szuhogy

„Énekeljete az Úrnak új éneket, mert csodákat tett!”

A dvent első vasárnapja különleges fordú-
lópont a magyar református egyházzenei
életben – ezen a napon, november 24-én
váltja le hivatalosan is hosszú, több mint
70 éves szolgálatából jól ismert, 1948-as
fekete énekeskönyvünket a formájában
megújult és tartalmában meggazdago-
dott Új Református Énekeskönyv, amely
az énekeskönyv.reformatus.hu oldalon
digitális formátumban is hozzáférhető.
A későbbiekben mobiltelefonos appliká-
ció teszi majd lehetővé, hogy egyházunk
rég és immáron új énekei még szélesebb
körben váljanak ismertté és használttá.
10 év gondos és kitartó munkája révén a régi
énekek megújított formában kerültek be az
új énekeskönyvbe, csupán 55 ritkán hasz-
nált dallam esetén döntöttek a szerkesztők
az elhagyás mellett. Ezen kívül hatalmas új-
domság, hogy 210 új ének felvételével válik
most lehetővé, hogy istentiszteleteink során
és gyülekezeteink mindennapjaiban min-
denki egyaránt megtapasztalhassa az igazi
ünneplés egyedülálló keresztény csodáját.
Nagy előrelépés ez az eddigi református
énekeskönyvek sorában, hiszen az új gyűj-
temény 846 énekével hatalmas időtávlatot
képes átölelni egészen a 16. századtól
napjainkig, kivételesen gazdag dallamfor-
rást kínálva a lehető legkülönbözőbb egyhá-
zi eseményekre. Régi énekek nyerték vissza
eredeti, középkori ritmusukat, szövegeik-
ben felfrissültek, a zoltárok és dicséretetek
mellett viszont új, „egyéni hangú lelki éne-
kek” is helyet kaptak – hiszen, ahogy Kálvin
János írja a genfi zoltárok előszavában: „az
éneklés léleképítő munkája nem szorítható
pusztán csak a templom falai közé”. Új misz-
zió ez, amelyet ez az énekeskönyv be kíván
tölteni: mindennapi kenyerünk, lelki táplá-
lékunk kíván lenni, legyünk életünk bármely
szakaszában, hívó testvéreink, barátaink,
családunk közösségében vagy éppen ma-
gányunkban. „Hogy pedig erre mekkora
szükségünk van, azt jóformán ki sem lehet
beszélni” – írja szintén Kálvin, akinek szavai
nem is lehetnének aktuálisabbak. Mi lehet-
ne nagyobb ajándék a számunkra ebben a
próbatételektől sújtott, nehéz időszakban,
mint hogy eleget tehetünk a 98. zoltár
szavainak és hálát adva énekelhetünk új
éneket az Úrnak! Hiszen az egyházi ének-
lés egyik legősibb mozgatórugója a hála,
az öröm és ebből kifolyólag Isten nevének
dicsérete, dicsőítése. Pál Apostol így tanít
minket az igazi ünneplésről: „mondjatok
egymásnak zoltárokat, dicséreteket és
lelki énekeket; énekeljete az Úrnak és mondjatok

dicséretet szívetekben az Úrnak, és adjatok hálát az Istennek.” Vegyük kezünkbe bátran az új énekeskönyvet minden nap, fedezzük fel újra a már ismert

énekeinket és épülünk az új énekek által, szívleljük meg tanításaikat és gyönyörködünk dallamaikban. Legyen eszközül ez az énekeskönyv, hogy „dicsérjük Istent, szívünket Hozzá emeljük s az Ő erejéről, jósgáról, bölcsességéről és igazságos voltáról elmélkedve, megvigasztalódjunk.” Áldásos és örömteli felfedezőútra indulhatunk kezünkben ezzel a mérhetetlenül gazdag énektárral, megtapasztalva az örömteli, szívből jövő éneklés lelkünket betöltő erejét.

Tóth Imre
orgonaművész

Kezünkben a várva-várt RÉ21

Az új Református Énekeskönyv első tízezer példánya már ott van a Gyülekezeteinkben, s miközben a Zsinat határozata értelmében 2021. november 28-án, advent első vasárnapján az 1948-as Énekeskönyv helyére lép, a második tízezer példány is folyamatosan érkezik a megrendelőkhöz.

Ezzel az új énekgyűjtemény életének a legnehezebb időszaka vette kezdetét: bemutatásának, megismerésének, megtanulásának, használatba vételének a fáradságos folyamata. Hogy egyre halványuljon ismeretlen volta, s mindinkább a sajátunknak érezzük, és liturgiai, közösségi alkalmaink valamint egyéni kegyességünk gyakorlásának eszközeként áldások forrásává legyen.

Az ide vezető út sem volt könnyű, hiszen megszületését mintegy évtizedes szerkesztői munka előzte meg. Persze, nem volt ez másként korábbi énekeskönyveink esetében sem. Az 1948-as – idősebb egyháztagsaink által még 10-20 évvel ezelőtt is „új”-nak titulált – énekeskönyvünk iránti igény is korán, már 20 évvel megjelenése előtt jelentkezett, jóllehet az érdemi munka elvégzéséhez – miután az erre vonatkozó zsinati határozat megszületett és munkabizottság alakult – ott is tíz évre volt szükség. Bizonyára könnyebb tíz év volt, mint ez a mostani, mert akkor egy sok kívánnivalót maga után hagyó énekeskönyvet kellett lecserélni, amit ráadásul negyven évig szerkesztettek. Azt is úgy hívták: RÉ21. Csakhogy az száz évvel korábban, 1921-ben jelent meg.

Míg az 1921-es énekeskönyvet – amely jelentősen hozzájárult a gyülekezeti éneklés elszíntelenedéséhez, színvonalának visszaeséséhez – fontos volt mielőbb

leváltani, a Csomasz Tóth Kálmán vezetésével készített 1948-as énekeskönyvünk megújítása, utódának létrehozása nem volt életbevágóan sürgető feladat, hiszen egy igeszerűséget, hitvallásosságot, a szövegek és dallamok formai értékének megőrzését képviselő értékes énekgyűjtemény lehetett hetven éven át gyülekezeteink kezében.

A mostani feladat nehézsége éppen ebből adódott: a jót kellett még jobbal gazdagítani. Ennek jegyében a bizottság egyfelől – az évtizedek során nem vagy alig használt – mintegy ötven éneket kihagyott, a megmaradók esetében, ha szükséges volt ritmusbeli, szövegbeli javításokat végzett, másfelől több, mint kétszáz új énekkel bővítette az énekanyagot. Változtatott az énekeskönyv szerkezetén is, amely nem a Heidelbergi Káté fejezetei szerint csoportosítja az énekeket, hanem a liturgikus funkciót segítő és az egyházi év időszakait követő beosztással.

Az Egyházunkra, Gyülekezeteinkre váró feladathoz adjon lelkesedést, lendületet a Kolosséi levélből az a felhívás, amely elkészítő énekeskönyvünk vezérigéje is volt: „Krisztus beszéde lakjék bennetek gazdagon úgy, hogy tanítsátok egymást teljes bölcsességgel, és intsétek egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel; hálaadással énekeljétek szívetekben Istennek.” (Kol 3, 16)

Szűcs Endre
püspöki tanácsos

„A Krisztusnak beszéde lakozzék ti bennetek gazdagon, minden bölcsességben; tanítván és intvén egymást zsoltárokkal, dicséretekkel, lelki énekekkel, hálaával zengedezvén a ti szívetekben az Úrnak.” Kolossé 3,16

A fenti Igevers a ma használatban lévő református énekeskönyvünk kezdő oldalán található. Az Ige arra buzdít minket, hogy tanítsunk, tanuljunk, énekeljünk az Úrnak. Most, hogy kezünkbe vehetjük új énekeskönyvünket, nagyszerű alkalom nyílik mindezekre.

Sokan fogadják fenntartással új kiadványunkat, mondván, hogy „Már megszoktuk.”;

„Jó a régi.”; „Túl nagy, nem fér be a zsebembe.” Tudom, sokunknak a szívéhez nőtt, kívülről tudjuk jó pár dicséret sorszámát. De valljuk be őszintén, már nagyon régóta esedékes volt az énekeskönyvünk frissítése, mely utoljára 1948-ban történt meg. Mi reformátusok, a reformáció népeként, képesek kell, hogy legyünk a megújulásra. Minden, ami Isten dicsőségét szolgálja, az jó, Istennek kedves, még akkor is, ha új. Gondoljunk csak bele, hogy mennyi minden változik életünkben – a technika, a természet, az orvostudomány, az oktatásban folyamatosan frissülő tananyagok jelennek meg alkalmazkodva korunkat érintő témákhoz. Mi pedig pillanatok alatt megszokjuk ezeket és alkalmazzuk őket. Hát tegyük ezt az énekeskönyvünkkel is. Egyházzenezeink több mint 10 éves, hiszem, hogy Isten lelke által vezetett gondos munkája van új kiadványunkban. Tiszteljük őket és egyházi vezetőinket, bízzunk meg bennük, hogy jó legelőre visznek minket, ahol friss forrásvíz van és jó a fű.

Miben más, miben ad többet, mint a régi? Az eredeti 512 énekből elhagytak 40-50 éneket. De megtartottak már ismert, használatban lévő dicséreteket, illetve a zsoltárok is teljes számban benne maradtak. A kottaképen igazítottak. Továbbá kiegészítették 210 új énekkel, melyek között fiatal, idősebb egyaránt fog találkozni ismerős dallammal – gondolok itt a régi Hallelujah énekeskönyvben használt énekekre, valamint olyan ifjúsági énekekre, melyeken több generáció nőtt fel. Így nagyszerűen használható akár Biblia órákon, ifjúsági alkalmakon, illetve egyéb közösségi alkalmakon is, gitáros és egyéb hangszer kísérettel. („Dicsérjétek őt harsonaszóval...hárfával és lanttal...citerával és fuvalával...zengő cintányérral...” Zsoltárok 150,3-5).Természetesen új énekekkel is találkozni fogunk. Nekünk, kántoroknak lesz a feladata, hogy ezeket megtanítsuk.

Az új énekeskönyvvel együtt a korálkönyv új kiadása válik szükségessé, mely a kántorok munkáját fogja segíteni és melynek előkészítése nemrégén elkezdődött. Ám ennek megfelelő színvonalú nyomtatott formában való megjelenése még hosszabb időt vesz igénybe. Mindenekelőtt egyházzenezeink a kb. 120 új dallam kíséretét tették közzé a <http://enekeskonyv.reformatus.hu> oldalon.

Reméljük, hogy a közel 10 éves munka megtérül és az új énekeskönyv beváltja a hozzáfűzött reményeket. Ne féljünk hát tőle. Legyen Isten eszköze az életünkben. Próbáljuk jó lelkülettel fogadni a megújulási szándékot. Hiszen az Úrnak való éneklést teljes örömmel kell, hogy tegyük és lehet ezt nemcsak a régi, hanem az új, fiatalosabb, lendületesebb énekekkel is.

Tóthné Jeney Gabriella

SAJÁT ÉRTÉKEINK

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat 2021. szeptemberében „Lévay József díjat” ítelt oda Nagy Károly lelkipásztor részére, emellett „Értékdíj” elismerésben részesítette a Miskolc-Avasi református templomot és épített örökség kategóriában és élelmiszergazdaság szakterületi kategóriában a Gönci Magyar Kajsziarackot. Az alábbiakban ezekről olvashatnak.

Balogh Csilla / Forrás: Észak-Magyarország

A cikk az Észak-Magyarország főszerkesztőjének engedélyével jelenik meg

ÉRTÉKDÍJ AZ AVASI TEMPLOMNAK

Az avasi református műemlék templom épített környezet kategóriában nyerte el a „VII. Kincseink – Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Öröksége” értékdíjat. Az elismerést a megyenapon adták át.

A „Kincseink – Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Öröksége” elnevezésű megyei értékdíjjal a megye maradandó értékei ismerhetők el. Olyan épített, természeti, környezeti, valamint kulturális és egyéb alkotások, amelyek nemzeti kincsünket képezik, s amelyekre méltán lehet büszke mindenki. Az avasi református templom kápolnájával hazánk egyik legjelentősebb késő gótikus műemléke, Északkelet-Magyarország egyik legnagyobb középkori temploma. Harangtornyával elválaszthatatlan része az országszerte is jól ismert miskolci városképnek.

RENDKÍVÜLI ÉRTÉKEK

A templomnak járó elismerést Hangóné Birta Melinda, a Miskolc Avasi Református Egyházközség lelkipásztora vette át. Tőle tudtuk meg, hogy a város önkormányzata pályázott annak érdekében, hogy a templomot és a temetőt is magában foglaló műemlékegyüttes bekerülhessen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értéktárba. – Régi vágyunk teljesült ezzel, hiszen a gyülekezettel és az Egyházközséggel évek óta azon dolgozunk, bevonva a munkába a város lakosságát és különböző szervezeteit, hogy felhívjuk erre a hatalmas és különleges értékű épített környezetre a figyelmet. Közös munkánk talán most vált láthatóvá – mondja a református lelkész, megemlítve a középkori templom néhány különlegességét, amelynek alapjait – mint hangsúlyozza – a XIII. században rakták le. – A mellette épült gyönyörű harangtoronyban már a XVII. században óra működött, melyet az 1920-as évek óta harangjáték egészít ki. Ez a jellegzetes harangjáték volt a Magyar Rádió Miskolci Stúdiójának szignálja, ez hallható a Miskolci Nemzeti Színház előadásai, a Művészetek Háza rendezvényei előtt. A jellegzetes képhez hozzátartozik a város legrégebbi temetője is – sorolja Hangóné Birta Melinda a templom rendkívüli értékeit, kitérve az épület 1981-es legutolsó és a tetőszerkezet nemrégiben befejezett felújítására, melynek révén látogathatóvá vált a padlástér, és kiderült az is, hogy az 1563-ban épült tetőszerkezet még mindig ép. Ennek azóta is csodájára járnak az építészek.

KÖZÖSSÉGI SZÍNTÉR

Az építészeti értékek mellett azonban érdemes megemlíteni a templom művelődési, kulturális életben betöltött szerepét, hiszen azontúl, hogy a gyülekezetnek lelki otthona, rengeteg művészeti eseménynek a színhelye is, nyilvánvalóvá téve, hogy a műemlékegyüttes fontos szerepet tölt be a miskolciak életében. – Hiszem, hogy ez a díj előrelépést hoz az épület további sorsának alakulásában és mindannyiunk életében, s reménykedem abban is, hogy az elismerés azáltal, hogy nagyobb figyelmet vonz a nyilvánosság részéről a templom köré, nagyobb esélyeket teremt a megújulásra, értékmegőrzésre fordítható támogatások elnyerésére.

Az elismerést a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Értéktár Bizottsága hagyományteremtő jelleggel 2015-ben hívta életre.

Fotó / Kojcsa Péter

NÍVÓ DÍJAT NYERT A GÖNCI MAGYAR KAJSZIBARACK!

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értéktár Bizottság "VII. Kincseink-Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Értékdíj" pályázatán, Agrár - és élelmiszergazdaság szakterületi kategória nyertese lett a Gönci Magyar Kajsziparack. A díjat a Megyenap keretében, Bánné Dr. Gál Boglárka elnök asszony adta át Gönc városának, melyet Jánvári Béla református lelkipásztor a Gönc Város Értéktár Bizottságának tagja vehetett át.

Fontos és kiemelkedő elismerés ez a városnak, hiszen méltán emeli Gönc és a Gönci Kajsziparack hírnevét. A bizottság célja, hogy „Károlyi Gáspár élete, bibliafordító munkássága, lelki és szellemi hagyatéka” – mely már most a megyei értékek között szerepel - hasonló elismerésben részesüljön a következő pályázat alkalmával. – mondta beszélgetésünk alkalmával a lelkipásztor.

ORANDO ET LABORANDO

Megtisztelő volt számomra Bánné dr. Gál Boglárka a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Közgyűlés elnök asszonyának hozzám küldött levele, amiben tájékoztattott, hogy 2021-ben a Lévy József díjat a megyei közgyűlés nekem adományozta. Őszintén el szeretném mondani, hogy nagyon megörültem a meghívónak, miszerint a Díj átadására 2021.szeptember 10-én 14 órakor kerül sor. Ez után gyorsan utána jártam, hogy pontosan kik és miért kaphatják a Lévy Díjat. Az alábbi meghatározást találtam az alapítók részéről:

A **Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Lévy József Díja** azoknak a megyében élő és tevékenykedő, vagy a megyében született, vagy munkásságukkal a megyéhez kötődő személyeknek adományozható, akik magas színvonalú tevékenységet fejtettek ki a közösség közigazgatási, közéletével, a hatóságok munkájával, működésével kapcsolatban, illetve a közszolgálat területén kimagasló teljesítményt értek el.

El kell mondanom, hogy ez a meghatározás már nagyon elgondolkodtatott, hogy miért is kapom én ezt, vagyis mivel érdemeltem ki? Nagyon váratlanul ért, ugyanakkor nagy lelkesedéssel vártam az átadás idejét. Az átadáson nagy öröm volt számomra az is, hogy ugyancsak váratlanul, nagyon sok jó emberrel találkozhattam. A Díj átadása előtt elhangzott méltatás, /amit most kellő alázattal megosztok/, kérdéseket vetett fel bennem - miért én?

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat Lévy József Díjat adományozott **Nagy Károly** részére. Nagy Károly református lelkipásztor a Debreceni Hit tudományi Egyetemen szerzett diplomát 1995-ben, azóta feleségével Nagyné Szilágyi Andreával Prügyön teljesít lelkészi

szolgálatot. A taktaközi Prügyön eltöltött 26 éves lelkész szolgálata során egyre több gyülekezetben szolgált feleségével. Megalapította a rátkai református gyülekezetet az ott élő reformátusokból, jó kapcsolatot ápol az ott élő többségi sváb nemzetiségű római katolikusokkal. A taktaszadai és a taktaknézi gyülekezetekben végeznek még lelkészi szolgálatot, a gyülekezetek szeretetét éreztet és megbecsülve.

Gyakorlatias rálátásával mind a négy gyülekezetben épületi felújításokat is rendszeresen vezet, és végez. Szociális érzékenységgel a rászorulókat hamar észreveszi, és lehetősége szerint segíti, anyagilag az egyházközségeken keresztül támogatást nyújt. A Zempléni Református Egyházmegyében tanácsosi feladatot tölt be, és segíti a diákok

niai munkát. A Dél-Zempléni Vidékfejlesztési Szövetség LEADER aktív tagja, elnökhelyettese, ismeri a civil szféra gondjait és az abban rejlő erőt. Nagy Károly számára nagyon fontos a kétkezi munka, a föld, valamint a nép-nemzet szeretete, ebben nevelkedett, ezt folytatja tovább ott, ahol él, közössége számára és javára.

Ezek elhangzása után, nyilván feltettem magam számára a kérdést, 'mikor cselekedtem én ezeket így', de ugyanakkor az is megerősödött számomra, hogy értékes emberek mutattak rá az Istentől kapott értékeimre, amire továbbra is nagyon vigyáznom kell és élni vele Isten dicsőségére és környezetem javára SOLI DEO GLORIA.

Nagy Károly

Haiku és Táj

KOVÁCS KATÁNG FERENC ÉS TRENCSENYI LÁSZLÓ KIÁLLÍTÁSA

„Boldogok, akik
a Te házában laknak
és dicsérhetnek”

(Zsoltárok 84:5)

Templom és iskola. Közel félévszázada ad otthont a diákoknak Miskolc belvárosában a Lévy József Református Gimnázium és a közelében álló Avasi Református Templom. Rendhagyó módon és időben, egy órákózi szünetben 2021. november 16-án nyílt meg a kiállítás az intézmény galériájában. A gimnázium igazgatója Dr. Ábrám Tibor ajánlotta a diákok figyelmébe Trencsényi László református lelkész és művésztanár festményeit és a velük együtt rezdülő verseket, Kovács katáng Ferenc alkotásait. A két kortárs művész a Biblia üzenetét, Isten ígéit jeleníti meg a szomszédos megye illetve egyházkerület természeti környezetének ábrázolásával. Az igei mondanivalón kívül a haiku versláncok egyúttal ismeretterjesztést is szolgálnak, bemutatva például a nyírségi táj védett növényvilágát vagy egészen bravúros módon felsorolva a Rétköz 35 települését. A kiállító művészeket a diákok az alkalomhoz illő megzenésített istenes verssel köszöntötték. Előadásomban, a hely szellemének megfelelően elhangzott Reményik Sándor Templom és iskola c. verse. A kiállított akvarellek és a hozzájuk kapcsolódó versek között is látható-olvasható néhány ősi templom, melyek egy évezred óta a magyarság megtartó ereje a Kárpát medencében. Kovács katáng Ferenc elmondta, hogy szerzőtársával egyetemben nem véletlen a szabolcsi, nyírségi, beregi tájhoz való kötődés. Mind a ketten nyíregyháziak és fiatalkorukban bejárták ezt a vidéket. Én is megtisztelve éreztem magam, amikor - mint egykori iskolatársat a nyíregyházi Vasvári Pál Gimnáziumból – arra kért, hogy mondjak el egy verset a kiállítás megnyitóján. A templom és iskola megtartó ereje a mi újra találkozásunkban, ennek a kiállításnak a létrejöttében is megnyilvánult, ami példa lehet a mai diákok számára is. A megnyitó után az iskolából, a Lévyből az Avasra, a templomba vezetett utunk. A 13. században épült templom pókhálószerű ácsszerkezetére is rácsodálkoztunk, ami megdöbbentően hasonló a nagylónyai fa harangtoronyhoz, melyről a kiállításon látható Trencsényi László A Te házad című festménye, hozzá olvasható Kovács Katáng Ferenc: Két harang lakja című verse.

Haiku és Táj címmel 15 akvarell és a hozzá írt versek láthatók a két alkotóművész részéről mintegy bizonyágtétel hitük megtartó erejéről, a hazaszeretetről, a szülőföld szeretetéről. A kiállítás 2021. december 16-ig nézhető meg Miskolcon, a Lévy József Református Gimnáziumban.

Uram, szeretem a Te házad

Két harang lakja

Uram, szeretem
Nagylónyán a Te házad
Tiszahát ölén

Fa harangtornya
Bereg legkecsesebbje
lakja két harang

Zsindelyezett törzs,
tető. Íves-oszlopos
díszes, faragott

Galériája
sarok fiatornyokkal
sisakja nyolcszög

Kakukk Imre áts
mester tsinálta Bán Pé-
ter legényével

IDEÁLIS EGYÉNI, CSALÁDI ÉS CSOPORTOS ÜDÜLÉSRE, TÁBOROK, KONFERENCIÁK, KÉPZÉSEK SZERVEZÉSÉRE AKÁR 100 FŐIG TELJES ELLÁTÁSSAL!
TEL: 30-823-5850, E-MAIL: MECSESKOZPONT@GMAIL.COM, WEB: WWW.MECSES.TIREK.HU

„Méltóvá az elhúzásra”:

A photograph of the interior of a church during a service. The church has high, white, textured walls and a wooden floor. A large group of people, mostly men, are seated in wooden pews, facing the front of the church. Many of the people are wearing face masks. In the background, there is a wooden pulpit and a large organ. The lighting is warm and comes from several sources, including pendant lights and wall sconces. The text "Lelkészszentelés az Ávasi református templomban" is overlaid on the image in a white, cursive font.

*Lelkészszentelés az
Ávasi református
templomban*

November 27-én délelőtt tizenegy órakor lelkésszentelésre hívogattak az avasi református templom harangjai, ahol tizenhat lelkipásztor tette le esküjét.

Az ünnepséget megelőzően 10 órakor a Lévy József Református Gimnáziumban üléselő kerületi közgyűlést Molnár Pál főgondnok nyitotta meg. A közgyűlésen az ünnepség szempontjából két fontos mozzanat történt: bemutatták a lelkésszentelésre jelentkező lelkipásztorokat és határozatot hoztak szentelésre bocsátásukról. – A Magyarországi Református Egyház törvénye értelmében azokat a diplomát szerzett lelkészeket lehet felszentelni, akik sikeres, Egységes Lelkészképesítő Vizsgát tettek. – A felszentelendő lelkipásztorok ezután az egyházkerület vezető tisztségviselőivel együtt vonultak át Avasi református templomba, hogy esküt tegyenek.

Az ünnepi közgyűlésen Pásztor Dániel püspök igehirdetésében az Isteni matematikáról beszélt. Arról a négy alapléte-

ről, melyet meg kell tanulnunk használni. Elsőként az osztásról, miszerint tudjuk szét osztani azt, amit Istentől kaptunk. Szem előtt tartva, hogy semmi sem a miénk, hanem Istené, akitől kaptuk. Aztán a szorzásról, hogy azokat a javakat, talentumokat, amiket Isten ránk bízott, azt képesek legyünk tovább gyarapítani. A kivonás művelete azt jelenti, hogy képesnek kell lennünk arra, hogy bizonyos dolgokat kivonjunk az életünkéből. Azokat a sérelmeket, bántásokat, melyek megterhelik az életünket, de idetartoznak a jócselekedeteink, ezt is ki kell vonnunk, hogy a kellő alázattal tudjunk tovább haladni azon az úton amit Isten nekünk rendelt. Végezetül az összeadás műveletéről beszélt, hogy képeseknek kell lennünk odaadni az életünket Istennek. Mert ha odaadjuk, akkor Isten hozzátevé a saját részét, mi tovább gyarapodhatunk.

Az igehirdetést követően, rövid bemutatásra került a felszentelésre váró lelkészek eddig életpályája. Többségük már jelenleg is jó ideje szolgál kerületünk gyülekezeteiben, de volt közöttük frissen végzett lelkipásztor is.

Balogné Séra Borbála, Barabás Péter, dr. Dobos Zsuzsanna, Fukász László, Kocsis Sándor, Marozsák Dániel, Miklós Zoltán Hunor, Molnár-Kovács Edit, Móré-Taracközi Anna, Nagy István Károly, Papp Imre József, Rózsa Dávid, Svantner Gergő, Szabó-Sepsi Klaudia, Tózsá-Bánfalvi Gábor, Varga Sándor lelkipásztorok bemutatása után az esküt Barna Sándor lelkész főjegyző vette ki, majd megáldotta őket. "A mi Istenünk tegyen titeket méltóvá az elhívásra, és töltsön meg titeket teljesen a jóban való gyönyörködéssel, és a hit minden erejével!"

A Református Egyház gyakorlata szerint az egyházkerület püspöke és püspökhelyettese, valamint a négy egyházmegye esperese kézzelkeltéssel kérték Isten lelkének kiadását a fogadalomtevők életére, akiket végül Pásztor Dániel püspök bocsátott ki a szolgálatra. A felszentelt lelkipásztorok nevében Fekasz László imádkozott, megköszönve az utat, melyen Isten hordozta végig eddigi életüket.

A lelkészszentelő ünnepi közgyűlés liturgiájának utolsó, egyben lezáró eleme következett, a Püspök könyörgése az anyaszentegyházért, mely a következőképpen hangzik:

Szentháromság egy örök Isten. Áldunk és magasztalunk téged anyaszentegyházadért, ami nem a miénk, hanem a tiéd és ez életünk legnagyobb bizonyossága.

Kérünk, bocsásd meg, hogyha bármikor is a magunkénak tartottuk, s úgy próbáltunk tenni érte, mert azt hittük, hogyha te országodért imádkozunk, a te országodért fáradunk, akkor az úgy van, hogy te jössz és segítesz nekünk. Köszönjük, hogy megtanítottad, hogy ez az egyház a tiéd és a te országod úgy jön el, hogy minket vonsz be a te munkádba. Szentháromság egy örök Isten áldunk és magasztalunk a múltért, a jelenért és a jövődért. Azért a múltért, amit a legnehezebb időkben is hálaadás-sal vettek el a te kezedből a mi atyáink. Köszönjük a jelent és kérünk, segíts nekünk, hogy a te kezedből tudjuk elvenni, mindig azzal a boldog örömmel, hogy legyen meg a te akaratod. S köszönjük, hogy a te kezedben tudhatjuk az egyház jövőjét. Kérünk téged, hogy amikor formálsz a jövőt, a te egyházad jövőjét, soha ne a

mi bűneinkre nézz, hanem nézz egyházad igaz hitére a Jézus Krisztusban. Így kérünk, áldd meg mindazokat, akiket bevonsz a te munkádba. Most első renden könyörgünk fiatal lelkipásztor testvéreinkért. Légy velük az életnek minden helyzetében. Kiváltképpen akkor, amikor emberi értetlenséggel, gonosz szándékkal vagy bármi mással találkoznak, ami legyőzhetetlen akadályként tornyosul eléjük. Áldd meg őket a te szent lelkeddel, hogy mindig eszükbe jusson ez az egyház a tiéd. Te őrzöd, te táplálsz és te viszed végső győzelemre, mert hisszük a prófétákkal együtt, hogy eljönnek majd a népek, s leborulnak, s együtt mondják a mennyei seregekkel együtt, hogy szent vagy örökké. Így áldassék a te neved miközöttünk most és minden időben Fiadnak, a Krisztusnak nevében. Ámen.

M. L.

Amikor gyermek voltam...

...úgy szóltam, mint gyermek, úgy gondolkodtam, mint gyermek, úgy értettem, mint gyermek; amikor pedig férfitá lett, elhagytam a gyermeki dolgokat. (1Kor 13,11)

Három és fél éves múltam, amikor Advent küszöbén egy szívinfarktus – élete ötvenedik esztendejében – elvette-vitte tőlünk anyai nagymamát. Senki nem számított rá, hogy ez bekövetkezhet. Én a legkevesbé. Nagymama, mint a szememben akkoriban „minden jóknak adója” – halála folytán – hűtlen adósommá vált egy teljesületlen ígéretével:

Nyár végén a „határból” tehenek vontatta szekéren zötykölődöttünk hazafelé édes hármában. Jobbomon, balomon nagypapa, nagymama, kezemben a nekem gyártott *kisostor* – teljesen kerek volt a világ. A szembe karikázó mezőőr leszállva „*bicigljéről*”, szóba elegyedett nagypapával. Szemügyre véve puskáját, hamar eldönt, hogy magam is mezőőr leszek – ha nagy leszek. (Édesanyám kisebbik öccse, ha felnőtt, *cigány* szeretett volna lenni, mivel a cigány származású ács felmehetett a házuk tetejére, ő pedig gyermekként sohasem.) Mire hazaértünk, a nagyívű tervek felé megtépett az első lépés, mert nagymama megígérte, hogy karácsonyra vesz nekem egy játékpuskát.

Amikor édesanyám úgy egy hétnyi, jóvilágban töltött nyaralásom után értem jött, hogy

*igazi hazám*ba, a falu másik végére hazavigyem a családhoz, nemigen volt kedvem vele tartani. Firtatására, hogy miért nem, azt feleltem: mert itt – van nekem minden. Aztán, mi az a minden? – kérdezte. Hááát, görhe, kása, tej – válaszoltam. A könnyük kicsordult, úgy kacagtak a gyermekszáj nagyotmondásán. Életükben – így, együtt – utoljára...

A délutáni temetés végére elérve már alkonyodott. A behantolt sírnál (*bár addig esendben voltam, ám akkortól némi túlzással élve*) a költő szavával voltam jellemezhető: *Én még őszinte ember voltam, ordítottam, toporzékoltam.* – Ássák ki onnan nagymamát. Hiszen, tulajdonképpen kettős veszteség ért, persze ezekből a puska volt az elviselhetőbb fájdalom. A temetőről azzal nyugtatgatva vittek haza, hogy már elment a segítség, majd holnap jövünk vissza – nézzem meg, mindjárt este van, pihenni kell, erőt gyűjteni. Aztán beszéltek valami feltámadásról is, amikor úgyis mindenkivel találkozni fogunk. Ez nehezen fért a fejembe, de rendkívül reményt adóan hangzott.

Éjszaka rengeteg hó esett, ónos esővel tetézve, mi mégis kitéptünk a sírhoz a temetőre, ahol beláttatták velem, hogy nem alkalmas nekifogni annak, amit tegnap követeltem. Majd inkább tavasszal, de majd feltámadáskor – tudod – úgyis mind találkozunk.

A Mikulás orra nagyon hasonlított Laci bátyáméhoz – édesanyám kisebbik öccséhez –, amit el is újságoltam neki, amint kívártatva a Mikulás távozása után, nagypapa és a nagyobbik öccs társaságában beállítottak hozzánk.

A szentesti istentiszteleten a mennyezetig nyúló karácsonyfa a meséből ismerős „égig érő fa” képzetét keltette bennem. Ettől is ismerősebbnek tűnt, amikor nem sokkal a templomból való hazatértünk után, ugyanazt hallottam, mint ott is, a „három tenor” – nagypapa és a két öccs előadásában kántálni az ajtónk előtt: „Dicsőség mennyben az Istennek...”

A „menny”, ez lenne hát esetleg az a hely, ahová a karácsonyfa csúcsa mutat, ahol majd – édesanyámék nyugtatgató, vigasztalató szavai szerint – nagymamával találkozhatok? – tűnődtem gyermekésszel, bizonytalanul...

Azóta, mostanáig eltelt közel hat évtized. Puskás mezőőrködés, acélolvasztárság, tanárkodás és (*amiről egy darabig nebéz volt belátni, hogy nem az én utam*) színészmesterség helyett, Isten kegyelméből lelkipásztor és – lassan egy éve – esperes lettem.

A Hrabal novellák gyermekhőse átélésében leírt történet minden szereplője, és rajtuk kívül még sokan mások a szeretteim és kedves ismerőseim közül, nagymamához hasonlóan, mind-mind „hűtlenek lettek” hozzám, mert engedve Istenünk hazahívó szavának, elmentek a minden élők útján. De mára...: Hiszem, hogy egy napon, szeretémet a mennyben újból megláthatom. (RÉ 401. 5. v.)

Isten a földi, itteni élet pályaszakasza: adott, rendelt mellénk és bízott reánk – magasan a vérségi kötelékek felett – testvéreket, szolgatársakat, akikkel testvéri ölelésben, együtt követhetjük és szolgálhatjuk az első Karácsonyon közénk jött, az Atya mennyei világába hívogató, jó Urunkat.

Ha hiszünk, márpedig miért ne hihetnénk Jézus szavának – „Jól tudja a ti mennyei Atyátok, mire van szükségetek...”, beláthatjuk, hogy:

abban a világban – az örök élet teljességében – nyilván nem lesz szükség puskára és meglehet, hogy nélkülözni fogunk görhét, kását, tejet, ám „Amit szem nem látott, fül nem hallott, és ember szíve meg sem sejtett, azt készítette el Isten az Őt szeretőknek.” (1Kor 2,9) Mert:

„Íme, Isten sátora az emberekkel van, és Ő velük fog lakni, ők pedig népei lesznek, és maga Isten lesz velük, és letöröl minden könnyet a szemükről, és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az első elmúltak.”

(Jel 21,3-4)

Áldott Karácsonyt kívánok Mindenkinél!

Kusnyír László,
esperes Méra

TEMLOM ÉS ISKOLA

Református Családi Nap Kázsmárkon

Az Úr kettőezer-huszonegyedik esztendejében, Hideggel háló Szent Pál napján (november 14-én) az Egyházi közösségi célú programok támogatása (EKCP-KP-1-2021/1-000955) c. pályázat részeként második alkalommal tartottak Református Családi Napot az abaúji Kázsmárk községben.

A XIV. század második felétől két településről Alsó- és Felső-Kázsmárkról tesznek említést az írások a Vasonca-patak völgyében, a Szárazvölgynek nevezett tájegység kapujában. A két falut nem kerültek el a történelem viharai, dúlta a török, pestisjárványok pusztították, de mindig talpra állt, újra és újra benépesült. A falvak a XVIII. század első felétől virágzásnak indultak. Lakói szorgalmasak művelték földjeiket, és ha kellett, a szabadságért fegyvert fogtak. Harcoltak Rákóczi oldalán, a 1848-49-es szabadságharcban, vérüket hullatták a két világháborúban.

Alsó- és Felső-Kázsmárk 1936-ben Kázsmárk néven egyesült. A település születésének nyolcvanötödik évfordulója alkalmából hálaadó istentiszteleten emlékeztek meg eme nevezetes eseményről az elődeikre büszke utódok, felekezeti és vallási hovatartozás nélkül.

A műemléki védelem alatt álló református templomban Isten igéjét hirdette, Pál Apostolnak Timótheushoz írt II. levelének második részét idézve, Kusnyír László abaúji esperes.

A gyülekezet számára 1935-ben épített Angster orgonán Molnár Máté református kántor játszott. Noha a felcsendülő énekek még a régi énekeskönyv számozása alapján lettek ismertetve, a gyülekezeti teremben már ott sorakoznak a pályázat keretében megvásárolt új énekeskönyv példányai, hogy a gyülekezet tagjai harmonosan használatba vegyék őket.

Az istentisztelet után, késő őszi napsütésben a szép számú vendégsereg kísért a templomkertbe, ahol egy átadás előtt álló, nemzetiszín szalaggal átkötött új emlékmű várta őket.

Az iskola és az oktatás mindig is fontos szerepet töltött be a község és a református egyház történelmében. A rendelkezésre álló források alapján tudható, hogy legkésőbb a XVII. században már volt iskolája a falunak, a sárospataki teológiáról pedig rendszeresen érkeztek diákok, hogy tanítóként készüljenek fel a választott hivatásukra.

A helyi egyházi feljegyzésekből és a régi öregek visszaemlékezéseiből azt is tudjuk, hogy hajdanán a templomkertben állt a falu első (nép)iskolája. Ennek helyén állított most emlékművet az egyházközség. Az emlékmű – egy nagy sziklakő körül tizenkét kisebb darab – szimbolikája sokféle értelmezésre ad lehetőséget.

Az egyházi tanítások szerint az élet középpontjában álló, sziklaszilárd pont maga Jézus Krisztus és körülötte a tanítványai, de jelképezheti a gyülekezetet vezető, rendíthetetlen jellemű papot és az egyház (legyen az református, görög vagy római katolikus) hitben erős tagjait.

A világi felfogás szerint a központi alak lehet óvónő, tanár vagy éppen a hittant tartó pap, körben pedig a figyelmes, tanulásra kész gyermekek, a jövő fundámentumai. Bővebb értelmezés alapján az emlékmű jelképezheti Kázsmárk községet vagy egy helyi kisebb közösséget, melynek központjában ott az összetartó erő: a templom, az iskola, a barátság vagy egy közös érdek. A közeli fenyőfák alatt pihenő szikladarabok pedig azok az emberek, akik egykoron Kázsmárkon éltek, de valamilyen oknál fogva elköltöztek, manapság máshol keresik a boldogulásukat, de nem feledkeznek meg a gyökereikről, lélekben ma is velünk vannak.

Az emlékművet, az ünnepi beszédek elhangzása után Kusnyír László esperes és Barna Sándor, az egyházközség lelkipásztora avatta fel, az ünnepség nemzeti imádságunk a Himnusz közös eléneklésével zárult.

A gyarapodó lélekszámnak köszönhetően idővel a népiskola épület kicsinek bizonyult, és a végleges megoldás megtalálásáig szerte a faluban, több helyen tanultak a gyermekek. A község modern, nyolctantermes, tornatermes általános iskoláját 1988-ban adták át.

Az iskola névadója a (Felső-)Kázsmárkon született és a helyi iskolában tanuló Fogarasi János (1801-1878), nyelvész és jogtudó, a Magyar Tudományos Akadémia tagja, Czuczor Gergellyel közösen „A magyar nyelv szótára” szerkesztője, de nem túlzás azt állítanai, hogy polihisztor volt. A nyelv- és jogtudományai munkái mellett, filozófiai és gazdasági kérdésekről publikált értekezéseket, elbeszéléseket, költeményeket írt, tehetséges zenész volt, Travnyik Jánossal együtt népdalokat gyűjtött, de foglalkozott növénytermesztéssel is. A tiszt-

teletreméltó tudományos munkásságával együtt említésre méltó emberi nagysága is. Alsóviszti Fogarasi János református vallású volt, miután – Isten kegyelméből – egy küzdelmes gyermekkor után, Pesten jó-módban élt, sem feledkezett meg szűkebb kis hazájáról. Lehetőségéhez mérten, bőkezű adományokkal támogatta szülőfaluja iskoláját, és a református egyházat. Születésének 220-ik évfordulója alkalmából róla is megemlékeztek a hálás szívű utódai.

A családi nap hátralévő részében a résztvevők szeretetvendégségre voltak hivatalosak a templom szomszédságban található, a helybeliek által „Régi iskola-ként” emlegetett Gyülekezeti Házban. Az épület népies neve a multjából ered, hajdanán itt is működött iskola. Az egykori tantermet ma a református egyházközség gyülekezeti teremként használja, a hideg idő beköszöntével itt tartják az istentiszteleteket és egyéb rendezvényeiket. A volt tanítói lakás szobáiban pedig néprajzi tematikájú kiállítás található, amit előzetes egyeztetés után bárki megtekinthet.

A vendégek terített asztalok mellett barátságos beszélgetéseket folytattak a mindennapok apró örömeiről, aktuális világi és egyházi kérdésekről. A jelenlévő időskorú, de lélekben fiatal emberek derűs nosztalgiával emlegették, hogy hajdanán a templomkertben és a régi iskola épületében is tanultak. E sorok írója is még a régi iskola falai között sajátította el az olvasás és a betűvetés fortélyait, majd a nyolc osztályt kijárva, már a Fogarasi János Általános Iskola diákjaként ballagjon el kerekén harminc éve.

Az ünnepség alatt Szűcs Alexandra előadásában elhangzott Reményik Sándor: Templom és iskola c. költeménye. A vers, a szervezők szándéka szerint a II. Református Családi Nap nem hivatalos mottója, esszenciájának hordozója, és mi jó szívvel ajánjuk valamennyi a boldogulásáért tenni kész, fenmaradásáért küzdő község, közösség figyelmébe, mert mondanivalója – határon innen és túl – örök érvényű:

*„Ne hagyjátok a templomot,
A templomot s az iskolát!”*

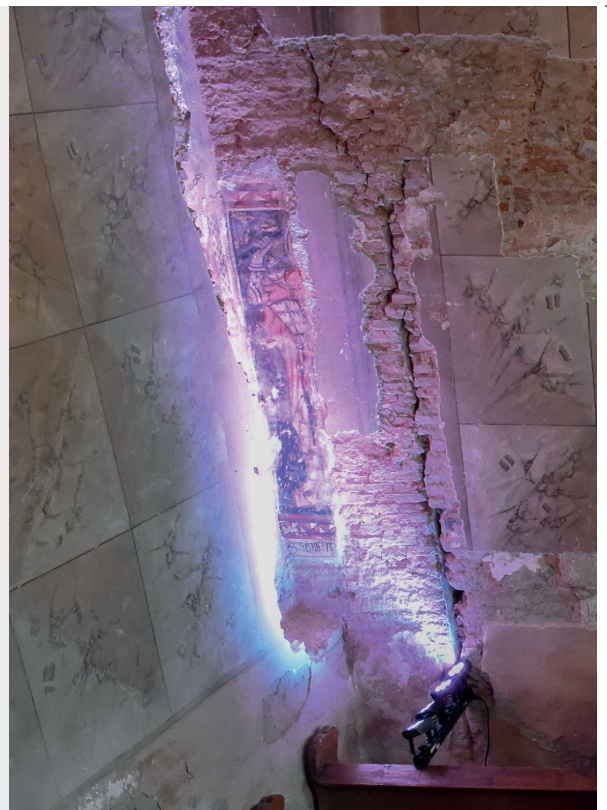
írta: Farkas Dénes gondnok

ESPERESSZENTELÉS AZ ABAÚJI MÉRÁN

Istentiszteletre és ünnepi közgyűlésre hívogattak a harangok 2021. október 31-én délután, a Reformáció Emléknapján az abaúji Mérán, melyen felszentelték Kusnyír László korábban megválasztott és beiktatott esperest. A méraiak is régen láttak ennyi palástos lelkipásztort, s ünnepelőbe öltözött vendéget, mint ekkor. A külsőjében megszépült, de belül még régészeti kutatás alatt lévő templomba sokan nem fértek be, így ők kivetítőn keresztül, a templom kertben lehettek részesei a különleges eseménynek.

Utaid uram mutasd meg (25. zsolt. 2. vers) kezdetű ének csendült fel tiszta szívből, majd Pásztor Dániel a Tiszáninneni Református Egyházkerület püspöke Habakuk próféta könyve 2. részének 1. verse alapján hirdette Isten ígétét: „*Órhelyemre állok, oda állok a bástyára, figyelek, várva, hogy mit szól hozzám, és mit felel panaszomra*”. A katonai szolgálat-hoz hasonlóan őrhelynek nevezte az abaúji esperesi tisztséget. Hogy kinek hol van a feladata, illetve a vigyázás helye, azt Isten jelöli ki. Ő hívott el, Ő választott arra, vigyázd ezt az őrhelyet, őrizd az Abaúji Református Egyházmegye közösségét. Isten elvárása a napi 24 órás szolgálat. Vezetőnek lenni azt jelenti, hogy Istenre figyelni, az Ő akaratát adni tovább. Légy engedelmes eszköze, hogy vezethessen – mondta útravalóul Pásztor Dániel.

Marjai Pál abaúji egyházmegyei gondnok nyitotta meg a az ünnepi egyházmegyei közgyűlést, Túrmezei Erzsébet: *Átragyog-e rajtunk?* c. versével, melyből kiemelte, hogy a keresztyének olyan emberek – egy gyermeki megfogalmazás szerint – akiken átsüt a nap.

Az ünnepi közgyűlés első lépéseként Pásztor Dániel tiszáninneni püspök, majd az esperes társak (Szőnyi Tamás borsod-gömöri, Gordos Attila egervölgyi, Mészáros István zempléni, Baksy Mária abaúji espereshelyettes) áldották meg az új megválasztott esperest.

Kusnyír László esperes székfoglalójában elmondta, hogy nem magára, hanem a *hűség* szóra, pontosabban az Isten iránti hűségre szeretné irányítani a figyelmet egy bibliai idézeten keresztül: *Légy hű mindhalálig, és neked adom az életnek koronáját* (Jel. 2, 10). Ez az ige eddigi életén keresztül folyamatosan kísérté. Érdekes módon lelkésszé szentelésakor is, mérai beiktatásakor is ezt az ígét kapta. Egy évfordulóra a mérai gyülekezet asszonyai is ezt az ígét hímezték a karzatot díszítő textíliára. Családja véleménye szerint is természetes, hogy ez került a mai ünnepi alkalmat hirdető meghívóra is, így ezt tartja nem csak a mai nap, hanem egész élete vezérigéjének is. Isten ránk irányuló hűségéért cserébe azt kéri, hogy legyünk hűek magunk is. A magunk elé tartott tükör, a hűséggel kapcsolatban nem mutat valami hízelgő képet a hűségünk, vagy a hűtlenségünk dolgában. Készek vagyunk hűen keseregni, panaszkodni, zúgolódnunk. Az élet élvezeteit, vagy az önzést nagy-nagy hűséggel tudjuk végezni, ezzel szemben Istenhez, vagy az Ő ígétéhez hamar hűtlenné tudunk válni. Isten bennünk szövetség, krisztuskövetőt keres, olyanokat választ ki, akik hűségesek tudnak maradni az Isten szerinti jóhoz. A hit nemes harcát kell megvívunk, elsősorban önmagunkkal, hogy diadalra juthasson bennünk a szeretet. És ha ez megvan, akkor a jó fölött a sátánnak és a gonosznak nincsen hatalma – hirdette az esperes.

Isten élő lelke jöjj,... (463/3.) énekelte a sok palástos lelkipásztor, és az ünnepi közgyűlésre összegyűlt sokaság, mely énektől szinte zengett a templom.

A köszöntések sorában elsőként Horváth László mérai gondnok a gyülekezet nevében új palásttal ajándékozta meg gyülekezetük lelkipásztorát. Baksy Mária a kezdetekre utalt, és az előző évtizedekben végzett közös munkáért adott hálát. Szőnyi Tamás borsod-gömöri esperes a tiszáninneni egyházmegye esperesei nevében üdvözölte Kusnyír László esperest. A mérai templom egyik freskóján a győzedelmes egyházat látjuk, de napjainkban inkább a küzdő egyházzal beszélünk, ehhez a munkához kívánt jó kedvet és erőt, hogy az esperes társakkal együtt munkálkodjanak az egyházkerület előre haladásán, és szolgálják az egyházmegye javát. Prof. dr. Enghy Sándor rektor a lelkész kar nevében tanácsolta, hogy érezd, hogy az egyházmegye a tiéd, s ők érezzék, hogy te az övék vagy. Vigyázz, az esperes szerep könnyen torzíthat. Ha vállalod önmagad, akkor a környezetekben lévő jók jól járnak. De úgy járjanak jól, hogy közben szembesíted őket önmagukkal, hogy ők milyenek. Márkus László tiszatárjani lelkipásztor a család nevében szintén a „*Légy hű mindhalálig, és neked adom az életnek koronáját*” ígérel köszöntötte az új esperest. Prof. dr. Dienes Dénes igazgató köszöntőjében elmondta, hogy az Abaúji Református Egyházmegye történetében a gönci zsinat óta 43 esperese volt az egyházmegyének, így Kusnyír

László lett a 44. Az esperes kifejezés azt jelenti főpap, de a régiek ezt a kifejezést tehernek is nevezték, mert számoltak azaz, hogy milyen óriási felelősséggel jár. Az első abaúji esperes Károlyi Gáspár volt, akinek munkássága teljes mértékben meghatározta magyarságunkat, így elmondhatjuk, ennek fényében munkálkodhat majd a megválasztott új esperes.

Dr. Ábrám Tibor volt egyházkerületi főgondnok szerint a globális társadalomban nagyon sok zászlót lengetnek felénk, a Magyar Református Egyháznak tiszta és világos zászlót kell felmutatnia, Isten ígéjével, s ebben a zászlóvivésben járj elől, s emeld magasra. Vagyis merj hadvezér lenni, egyben merj sereghajtó is lenni. Hadvezér, aki látja a célt, és ismeri a stratégiát, és az utat, ami nem más, mint Jézus Krisztus. És légy egyben sereghajtó, aki bátorítja azokat, akik elcsüggednek, vagy akik el akarják hagyni a sereget. Dr. Molnár Pál egyházkerületi főgondnok azt kívánta, hogy szeretettel menjen dolgod végbe a rád bízottakon, és a vezérigéd szerint légy hű mindhalálig, de nem feledhetjük el, hogy kinek tartozol igazán felelősséggel, hálaadással. Dr. Hörcsik Richard országgyűlési képviselő a maga és Demeter Zoltán képviselőtársa nevében felhívta a figyelmet arra, hogy harc van Európában, a reformáció öröksége veszélyben van. A lelkeszek szolgálata az őrt állók szolgálata. A hit tartotta meg a reformáció népét, melyhez a Szentírás adott erőt. A múltban az esperes mindig kiemelt szerepet játszott a térség politikai és gazdasági életében is. A jelenben is ilyen feladata van az abaúji

esperesnek, őrt állóként. Küzdeni kell a keresztyének védelméért.

Mivel a hálaadó istentisztelet és az ünnepi közgyűlés helyszíne a régészeti kutatás alatt lévő mérai (felméri) református templom, így a köszöntések sorát Paszternák István régész zárta, aki rövid tájékoztatást adott a munkaközi állapotban lévő templomról. A templom mai állapota ígérete annak, hogy egyszer majd itt valami nagyon szép lesz. A kutatás közben lévő templomban rendezett ünnepség is hozza annak az ígéretét – mert a mai ünnepség is egy ígéret – hogy az ember, akit megválasztottak és ma itt felszeneltek, ígéretéhez híven fogja a szolgálatát elvégezni – hangsúlyozta a régész.

E sorok írója, a köszöntések végén néhány pillanatra az elődökre irányította figyelmet. Megköszönte Mecz Dániel egyházmegyei gondnoknak a 6 év hűséges szolgálatát, valamint Baksy Mária kiérdemesült esperes asszonynak a 17 év esperesi, azaz egyházkormányzói szolgálatát. Kiemelte, hogy a Magyar Református Egyház történetében is, és Abaújban is először és egyedülállóan volt az abaúji egyházmegyének női espere, aki szeretettel és elfogyhatatlan hűséggel végezte szolgálatát.

Mindezek után Kusnyír László beiktatott és felszentelt esperes néhány mondattal reagált a köszöntésekre és jó kívánságokra, majd szerény ajándékkal viszonzta azt. A Himnusz eléneklése után az új énekeskönyv 799. dicséretével (*Mindig velem Uram, mindig velem*) zárult a templomi együttlét, melyet a kárpátaljai református testvérek himnuszuknak is

tartanak. Az örömnappal a helyi általános iskola tornatermében szeretetvendégséggel folytatódott.

Pecze János
egyházmegyei főjegyző

A NYELV ÜNNEPÉN

Szalay László Pál

Roppantmód szerencsések vagyunk, hogy ott élhetünk, ahol. A táj, az ember és a történelem mit sem veszít öntudatából, létmeghatározásából, egyediségéből. Vagy ha mégis, csupán annyit kell tennünk, hogy odamegyünk, lehajolunk, megdörzsöljük, mint Aladdin a lámpást, hogy az ősök hangja, szellemisége a mi lelkünket is megérintse.

Különösképp, ha az ember Széphalom közelében él. Kazinczy mester és az ő gondolatgazdagsága ma is kisugárzik a nemzet egész testébe. A széphalmi kertből a madárfüttyök keresztül is kihallik a felhívás, hogy ragadjunk pennát, tintát, papírost, hogy az írás maga, ami jellemformáló, személyiséget leképző, egyedi tett ne vesszen ki.

Minap, amikor a nyelvünket ünnepeztük, hogy van. Csodálkozzunk rá, hogy nem latin, angol, szláv vagy német szavakat rág a szánk. Van egyedi, színes, érzéketlen nyelvünk, melyben mindre lehet kifejező betűnk, szavunk, szópárunk, mondatunk. Édesanyánk ezen dúdolta az altatót, mikor öntudatlan csecsszopók voltunk, s majd a pap ugyanezen bocsát végső utunkra is: „*Látjátok feleim szemetekkel mik vagyunk. Isa, por és hamu vagyunk.*”

Értjük ezeket a szavakat, pedig több mint 800 éve fogantak. A nyelvünk folyamatos, változó, fejlődő, s pont ezt hivatott rögzíteni, mederben tartani, a kiteljesedés felé segíteni a Magyar Nyelv Múzeuma. Ebben a szolgálatban forgolódva szervezte meg a magyar nyelv napját november 12-én.

A nyelv középére emelésére Eperjes Károly színművészt hívták meg, hogy az „*Igazat mond, ne csak a valódit*” c. verses, zenés estjével példázza az ünnepelt nagyságát.

Az Istenkeresésről szóló egy órás eszmélkedés, felejthetetlen emlék mindazoknak, akik az erre szóló meghívással éltek. Mert aki egy verses estre gondol, hol szavalatok szőnek hálót a hallgatóság szemére, s a versek mantrája végül tudatfeletti kábulatba torkoll, az nagyot tévedne. Eperjes már a kezdet kezdetén a szavalást elveti, ő verset inkább mond. Előre haladván megtudjuk, hogy még inkább csócsál. Nagy utazás ez, aki belefog, hisz kissé flegmatikus stílusában előővatlankodik belőle, hogy Böjte Csaba testvénel több mint 3 órás sikeredett ez a műsor. Szóval a hármas tagolás, mint istenkeresés, megtérés és legmagasabb dimenzió megélése, a dicsőítés, igencsak rövidített metódussal került most a közönség elé Széphalmon. A sietségre az ok, az esti, egri filmbemu-

tató, A magyar passió. Azért még itt van Ő is, a muzsika is Négyessy Katalin gordonkaművész érzékeny tolmácsolásában.

Amit mégis kaphattak az ünneplők jelenlétükért cserébe, jelenlétet mind két művésztől. Az ott lét, a közönség sorai közötti fürkészés, az újra és újra elhangzó: „jó helyütt mondom” visszacsatolással. Nincs verszőn, csak néhány József Attila, Ady Endre, Pilinszky János, Nagy László, Radnóti Miklós, Weörös Sándor, Nemes Nagy Ágnes lélekfolyosói huzat, amibe a magunk füle, jobbesetben szíve is belé sajdul. Kapunk is valami sorvezető félét, hogy maga a közvetítő sem húzgálja elő kénye kedve szerint a verseket a cylinderből, hanem ahhoz meg kell érnie az előadónak. Pislog is a közönség: mit jelenthet ez? Melyik szó szorul magyarázatra? Hát értjük mi ezt. S eljön a nyelv ünnepe, mikor eljutunk az úgy hittükből, a hitetlenkedve látván látunkig. A nyelv legmagas értelmét hozta közel Eperjes, amikor is a nyelv az Istenről szólhat, ez az igazi ünnep. A kakofónia a nyelv gyásza, viszont a létezés legmagasabb fokára áll az, ki Istenhez hanyatló árnyék. A versekben megtalálni, felfedezni a Jabbók révénél való tusakodást, na ez a színpadi idő tevékeny ébresztése.

Eperjes Károly színművész készült, ahogy Négyessy Katalin hozta a kottáit, úgy a szavak embere a köteteket, melyekből válogatott. Több, mint 100 istenes vers van a tarsolyában, melyekből szemelgetett, s a közönség magában sokadik nekifutamodásra, ismételve a művésszel zsolozsmázta. Sajátos felfogásban, inkább a megértést célozva hangzik a vers, majd prózában kibomlik, mint a virág. Nem irodalom óra ez, inkább egy óra a versekkel, hangokkal, dallamokkal.

A múzeum jómodort mutatva csendben ünnepel, de a hallgatóság legbelül elmerül. Ahogy a költő, a közvetítő, a hallgató, s hurokon lassítva andalgó, kitüntetett és kitüntetett, mind odataláltak a krisztusi kereszt alá, s amit legott még elmulasztottak, most pótlólag, szorgalmasan megtették Adys verejtékben: „Megemelem kalapom mélyen.”

14 ÉV 3000 KARAKTERBEN – avagy „Gyönyörködj az ÚRban és megadja szíved kéréseit” (Zsolt 37,4)

A teológián megtanultuk, hogy egy akadémiai oldal 30 sor, 60 leütés, tehát 14 éves munkát van lehetőségem bemutatni, mintegy 1,2 akadémiai oldalban. Ez csak futólag lehetséges, korántsem a teljesség igényével, hiszen „egyévnnyi” karaktert már elhasználtam...

2007. augusztusában rendelt Szendrőbe és Szendrőládra minket az ÚR, hogy Őt szolgáljuk. A gyülekezetek megismerésével párhuzamosan sikerült újraindítani, ami korábban már volt (énekkar, bibliaóra, kirándulások stb.) és fokról-fokra megszervezni, ami még nem volt, de igény mutatkozott rá: nőszövetség, aranykonfirmáció, házások hete, evangélizációs hét, gyermekistentisztelet, honlap, emlékező-, zöld-, zenés- és passiók istentisztelet, ifióra, fiatal felnőttek köre, családi kör, házassági „olajcsere” és ki tudja mi...

2010. volt az egyik legmeghatározóbb év. Ekkor indult a családi bölcsőde hálózat és ekkor jött az árvíz. Sok küzdelem, imádság, és összefogás révén nem csak elindultunk, hanem megmaradtunk. Kezdetől fogva vallottuk és hirdettük: Szendrő egy élhető hely. Ma is így van. Isten kegyelméből ekkor történt hivatalos megválasztásunk és

beiktatásunk is, ami azért külön figyelemre méltó, mert a szendrőládi anyaegyházközség újra saját lelkipásztort kapott.

2011-ben elindult a házi segítségnyújtás, majd később az idősek nappali ellátása a Lorántffy Zsuzsanna Református Diakóniai Központban.

2013-ban újraindult a kommunizmus alatt bezárt református általános iskola 4 gyermekkel. Ma 154-en járnak a 8 osztályba, és mellette 48-an két óvodai csoportba. A szintén az egyházközség által fenntartott 9 bölcsődei csoportban 63 kisgyermeket gondozhatunk naponta és nevelhetünk mindenkit Isten útjára Szendrőben és Szendrőládon is. Úgy gondolom, túlzás nélkül mondhatjuk: a bölcsőtől a koporsóig biztosított minden, hogy hitben, szeretetben élhessünk. Ehhez együtt munkálkodhatunk mintegy 70 főállású munkatárssal.

Isten kegyelméből több pályázaton is sikerrel vehettünk részt. Többek között így sikerült felújítani a református műemlék harangtornyot, mely nem csak szívünk csücske, de Szendrő városának emblematis jelképe is. Az isteni erőforrások misztériuma segítségével építhet(t)ünk iskolát, pályázatból pedig létrejött egy új főző- és találókonyha, és egy új tornaterem. A 14 év alatt készítettünk hidegen préselt bio tökmagolajat, kecsketejes szappant, házi szörpöt, vetettünk és arattunk őszebűt – mindezt kisipari méretben a közösségek fejlődése érdekében. Napelem, málna pálinka, ribizli ültetvény, gombatermesztés, gyülekezeti disznóvágások, visszaköltöző emberek, felnőtt konfirmációk és heti rendszerességű alkalmak, fel sem lehet sorolni mindent, de elég, ha Isten tudja...

Az ÚR megtartja ígéreteit. Négy gyermekkel ajándékozott meg minket: Balázs, Bence, Benjámin és Bodza – mindegyikük egy-egy csoda. Öröm, feladat, de legfőképpen hála, hogy kölcsön kaptuk őket egy időre...

Aztán 2019-ben jött egy vírus, és sok minden megváltozott... kiderült, hogy van igény az evangéliumra, csak csendesebben... és hogy Isten ezen is ÚR... majdnem 400 reggeli áhítat online (amit már több mint százan néznek naponta), istentisztelet-közvetítések, és a személyes találkozások újból megélt öröme – főleg Istennel, de gyógyulás után különösen is a számunkra fontosakkal... és megláttuk, mekkora érték az idő, amit egymással tölthetünk...

„Dicsőség a magasságban Istennek és a földön békesség az Isteni jóakarat embe-reinek.” Lk 2,14

Benke András

KARÁCSONYI GONDOLATOK

BORSOD-GÖMÖRI REFORMÁTUS EGYHÁZMEGYE

„Kelj fel, világosodjál, mert eljött világosságod, és az Úr dicsősége rajtad feltámadt.

Mert imé, sötétség borítja a földet, és éjszaka a népeket, de rajtad feltámad az Úr, és dicsősége rajtad megláttatik.

És népek jönnek világosságodhoz, és királyok a néked feltámadt fényességhez.

Emeld fel köröskörül szemeidet és lásd meg: mindnyájan egybegyűlnek, hozzád jönnek, fiaid messziről jönnek, és leányaiddal ülni hoztatnak el.

Akkor meglátod és ragyogsz örömtől, és remeg és kiterjed szíved, mivel hozzád fordul a tenger kín-csőzőne, és hozzád jő a népeknek gazdagsága.

A tevék sokasága elborít, Midján és Éfa terecsikói, mind Sebából jönnek, aranyat és tömjént hoznak, és az Úr dicsőreteit hirdetik” (Ézsaiás 60,1-6.)

Azt kérte a szerkesztőség, hogy a mostani írásban a gyermekkor karácsonyról és az esperesi szolgálat idejéből vett ünnep-ről számoljunk be. Az adventi, karácsonyi időszak idején történt régműltről és a jelen-ről kell megemlékezni. A gyermekség idején esett dolgok, az első emlékek Abaújba, Nagykinizsre vezetnek vissza. Talán két éves lehettem, a parókia egyetlen fűtött szobájában, az ablak melletti asztal fölött két petróleumlámpa lógott, az egyik kis lánggal égett. Éjszaka arra ébredtem, hogy édesanyám krepp papírból kis kosarakat font, ezeket a karácsonyfán láttam újra, melyek 40 évig használatban is voltak. A családnk –lelkipásztor és középiskolai tanár szülők, az öcsém és én- a hétköznapi családokkal ellentétben „fordítva” élt. Az ünnep a legdolgossabb idő volt, főleg a karácsony. A karácsonyeste nálunk délelőtt 11 órakor, vagy délután két órakor volt. Énekeltünk: Krisz-

tus urunknak áldott születésén... Szüleink felolvasták a karácsonyi történetet, amikor már tudtunk olvasni a mi dolgunk volt az öcsémmel. Egyik évben a pásztorok, másik évben a bölcsek következtek. Édesapánk imádkozott, elmondtuk az Úr imádságát, volt áldás és záróének: Jer, mindnyájan örüljünk... Utána következett az ajándékok kibontása. A gyülekezeti istentiszteleten részt vettünk a gyermekműsorban, amikor olyan gyülekezetben éltünk, akkor kántálás volt késő estig. Az ünnepet végig templomoztuk.

Lelkipásztorként, esperesként más feladatok adódnak. Készületben, szolgálatban telik az ünnep. És az esperesnek szólnak, ha valamelyik lelkipásztor kiesik a szolgálatból. Helyettes kellene akár olyan helyre is, ahol a lelkipásztor több gyülekezetben szolgál. Meg kell oldani, mert mindenütt szeretnének karácsonyeste és az ünnep mindkét napján istentiszteletre menni, lehetőleg délelőtt úrvacsorázni. Eddig sikerült az ilyen helyzeteket is megoldani.

Ezzel a reménységgel indulok neki az adventi útnak.

Áldott Karácsonyi Ünnepet és új esztendőt kívánva:

Szőnyi Tamás,
esperes Böcs

HÁLAADÁS A DIÓSGYŐRI TEPLOMÉRT

Október első vasárnapján hálaadó istentisztelet és gyülekezeti nap keretében emlékezett meg a diósgyőri gyülekezet temploma felépítésének 250. évfordulójáról. Az alkalomra meghívást kaptak a Diósgyőrből elszármazott egykori gyülekezeti tagok is.

Az igehirdetési szolgálatot Szőnyi Tamás esperes végezte. Az egyházkerület köszöntését Szűcs Endre egyházkerületi főtanácsos tolmácsolta. Az istentiszteleten közreműködött Balla Miklós klarinétművész tanár és a diósgyőri református általános iskola tanulói.

A templom felépítését felidéző előadásban elhangzott, hogy Diósgyőr népe már a XVI. század második felében áttért a református hitre. Közvetett források szerint a gyülekezet megalakítása 1577-re tehető. Az egyházközség legfőbb patrónusa a nagy hatalmú Enyingi Török család volt, akik évtizedeken át a váruradalmat is birtokolták. A török időkben az egyetlen diósgyőri kőtemplomot a portyázó seregek felgyújtották. Az üldözött nép a vár falai között talált oltalmat. Az istentiszteleteket egy ideig a szabad ég alatt tartották. Később erre a célra megkapták a vár lovagtermét, amit a nép „prédikáló palotának” nevezett. A török elvonulása után arra nyílt lehetőség, hogy a várhoz közel fából egy ima-

házat ún. oratóriumot építhettek a Szinva patak túlsó partján. A romos kőtemplomot végül a katolikusok visszavették, újjáépítették és felszentelték. Ma is ez a templomuk Diósgyőr közepén.

A reformátusok száma megfogyatkozott, de hitükben meg nem rendülve vésszelték át a nehéz évtizedeket. A XVIII. század közepén nyílt lehetőség arra, hogy templomukat megépítsék. 1764-ben kezdte meg szolgálatát Pápai Tóth Mihály ordinárius prédikátor, mai szóval vezető lelkipásztor, aki tudós igehirdető volt és emellett több tudományág iránt érdeklődött. Nevéhez fűződik a Bükkben hasznosítható ércek felfedezése és a vaskohászat kezdeményezése. Vezetésével indult meg a templomépítő munka, aminek a menetét pontosan leírták eleink. Akkoriban protestáns templom csak torony nélkül épülhetett és főutcára nem nyílhott.

A templom befejezését Pápai Tóth Mihály már nem érthette meg. 1771. februárjában váratlanul elhunyt. A templom kevesebb, mint 2 év alatt felépült és a feljegyzések szerint 1771. október 6-án Kovács János geleji prédikátor szentelte fel.

A belső berendezések kialakításához további évekre volt szükség. A torony 1800. júniusára épült meg. A következő évben beemelték a harangokat. Ezzel a templom a mai formáját elnyerte.

A torony felőli bejárat fölött 1987. óta emléktábla jelöli a templom felépítését és a templomépítő lelkipásztor emlékét. A szeretetvendégségnek az általános iskola étterme adott otthont. A néhány évvel ezelőtt átadott multifunkciós tornateremben nagy érdeklődés mellett kötetlenebb formában folytatódott a gyülekezeti nap. A jelenlévők megismerhették azokat a rövid filmbejátszásokat, amelyeken a gyülekezet tagjai a személyes diósgyőri kötődésükről és idekötődő emlékeikről vallottak. Rostás László építész a városrész és a templom építészeti értékeit mutatta be szemléletes előadásában. Fellépett az ifjúság dicsőítő csoportja. A napot Péter András lelkipásztornak a „Fedezd fel újra a templomot” című elmélkedése zárta.

dr. Rózsa Tibor
presbíter

„Az Úr csodásan működik, de útja rejtve van...”

...szól egy gyönyörű ének sora, melyet a kis Mályi Református Gyülekezet - az elmúlt 7 esztendőben megvalósult imaház- és templomfelújítás kapcsán - megtapasztalt.

A Presbitérium 2013. őszén döntést hozott az életveszélyessé vált imaház teljes felújításáról. A tervek elkészülése után 2014-ben megkezdődtek a munkálatok és a gyűjtés a költségek fedezésére. Három pályázatot forrás hiány miatt utasítottak el, a negyedik nem felelt meg minden kritériumnak. Kezdtém megérteni, hogy Istennek más tervei vannak, másképp akarja magát megdicsőíteni ebben a dologban. „Akinél nincs pénze, megtanul hitből élni” – olvastam Spurgeon egyik igemagyarázatában. Nos, mi is megtanultuk és folyamatosan tapasztaltuk, hogy a mindenség Ura, hogyan irányítja a felújítási munkálatokat, hogyan küld egy férfit, aki 3 Milliő Ft-ért megvette az egyik földterületünket, pont akkor, amikor már elfogyott a felújításra szánt pénzösszeg. Amikor zárva volt a templom és üres volt a persely, akkor kérdeztem az Urat, hogyan tovább, mit tegyek, hova írjak, mit írjak? 2020. április 24-én ébredéskor jött a válasz: „írd meg!”. Jó Uram, de mit írjak? A választ pedig megkaptam az aznapi Isten ígéreteinek tárháza c. könyvből, és jöttek az adományok. Amikor 1 Milliő Ft hiányzott a templom belső felújításánál, akkor a Lélek egy asszonytestvért indított az összeg átutalására. Amikor a külsőnél 2 Milliő Ft hiányzott, szintén az Úr vezetését kértem, és a barátainknak írtam a következőt: - kérdezzétek meg az Urat, hogy tizedetekből finanszírozhatjátok-e a templomfelújításunkat. Másnap megkapták a választ: „A jótékonyaságról és az adakozásról el ne feledkezzetek, mert ilyen áldozatokban gyönyörködik az Isten” – és küldték a több mint 1 Milliő Ft-ot. És sorolhatnám még a kisebb-nagyobb csodákat, melyeket megélhettünk.

0 Ft pályázati támogatásból, 38 Milliő Ft-ból (13 Milliő Ft: egyházmegyei és önkormányzati támogatás, Mészáros János Elek két jótékonyági hangverseny bevétele, földeladás, testvérgyülekezetek támogatása, barátaink adománya; a 25 Milliő Ft a gyülekezet hálaáldozata) 2021. nyarára elkészült a templom teljes felújítása is a két harang javításával és új automatikai rendszer beépítésével együtt. A csodákról, melyeket átélhettünk, a 2021. szeptember 4-én 10 órakor kezdődő hálaadó istentiszteleten számoltam be, ahol nem csak a felújítási munkákért, hanem Mátyás Sándor lelkipásztorunk 25 éves hűségese szolgálataért is hálát adtunk. A megtelt templomban Szőnyi Tamás egyházmegyei esperese hirdette Isten hozzánk szóló szavát és üzenetét. Barna Sándor püspökhelyettes az egyházkerület köszöntését hozta. A vendég lelkipásztorok egy-egy Igével, visszaemlékezéssel köszöntöttek. A hittanosok énekkel szolgáltak. Mészáros János Elek – Istentől kapott talentumával – örvendeztette meg a szívünket. Tállai András, a térség országgyűlési képviselője megköszönte a gyülekezet értékteremtő munkáját. Jakó László képviselő úr méltatta a gyülekezet fáradozását és köszönetet mondott a vezetőkért való imádságért. Az ünnepi istentisztelet után szeretetvendégségen vettünk részt.

A következő 7 esztendőben azért fogunk imádkozni és szolgálni, hogy minél többen megtalálják az Istenhez vezető utat, a kis Mályi református templomban és a

gyülekezet közösségében, különösen is a hittanos gyermekek és családjaik. Ezért már folyamatban van az imaház udvarának gyermekbaráttá tétele.

„Ha az Úr nem építi a házat, hiába dolgoznak azon annak építői.” (Zsolt127,1)

„Azért szerelmes atyámfiai erősen állatok, mozdíthatatlanul, buzgólkodván az Úrnak dorgában mindenkor, tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.” (1Kor 15,58)

SOLI DEO GLORIA!

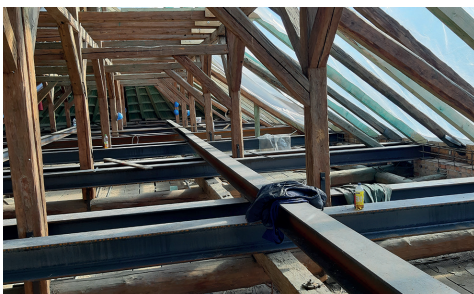
Mézes Csilla
gondnok

HÁLAADÁS

Kedves igém Dániel könyvéből „Íme a mi Istenünk, akit mi szolgálunk, ki tud szabadítani..., de ha nem tené is...” Dániel 3, 17-18. Hálaadásunk, akkor is megilleti Istent, ha nem lett volna templomfelújítás. Megilleti, hiszen az Ő tulajdon fiát adta értünk. Már ez önmagában is hálássá és örvendezővé teszi a mi életünket. Ezt követheti az a hálaadás, amikor megtapasztaljuk, hogy „Vele együtt mi módon ne ajándékozná mindent minékünk.” Róma 8,32.

Az Ónodi gyülekezetben ez a minden, az elmúlt időben a templomunk és a gyülekezeti házunk megújulását jelenti. Ugyan nehéz volt az idáig vezető út, de ezért is hála. Nehéz volt, hiszen régóta szükség lett volna a felújításra, sokszor láttuk, hogy más templomokat már rég sikerült felújí-

tani. Sokszor pályáztunk, aztán jöttek a csalódások, jöttek a kétségek. Nehéz volt a sok eredménytelen próbálkozást feldolgozni, megemésztetni. Nehéz volt hinni Isten ígéretét, melyet egyik újév alkalmával olvastunk: „Mert csak én tudom, mi a terem veletek – így szól az ÚR: jólétet és nem romlást tervezek, és reményteljes jövő az, amelyet nektek szánok.” Jeremiás 29, 11.

Emberileg nem volt semmi kilátásunk a nagyon rossz állapotú templomunk felújítására. Azonban Isten a sok eredménytelenség és tehetetlenség érzése között eljuttatott arra a felismerésre, hogy tegyük azt, amit tudunk, tegyük azt a keveset, a kicsit, amink van, „az öt kenyert és a két halat” Jézus kezébe. Tegyük ezt addig, amíg fel nem ujjul a templom, öt évig, tíz évig, vagy még tovább? Ő ma is megteheti, ma is van hatalma, hogy megsokasítsa a keveset, ahogyan tette ezt kétezer évvel ezelőtt. A presbiterekkel közösen határoztunk, s majd később felhívást tettünk közzé a gyülekezetben: aki szeretne, csatlakozhat a döntésünkhöz. Így történt, hogy volt, aki havonta, vagy évente, rendszeresen utalta, vagy hozta adományát. Legyen hála Istennek ezért a nehéz útért, mely eljutatott a felismerésig, eljutatott az elhatározásig, a cselekvésig.

Gyűlt az „öt kenyér és a két hal” és érkezett Isten biztatása is. A helyi önkormányzat ajánlatot tett a temető kaszálójának a megvételére. A kevés, már több lett. Jó egy évvel később pedig egyházkerületünk

döntött a támogatásukról, melyet elkülönítettek a statikus által életveszélyesnek tartott, ónodi templom felújítására. Alig akartuk elhinni, hogy a kicsi, a kevés megszorodott, különösen akkor, amikor a hónapok teltek, csend volt, és nem történt semmi. Isten a hitünket tovább próbálta, ez is benne volt az Ő tervében. Közben volt egy másik pályázatunk, a Magyar Falu Programban, az üresen álló öreg parókia felújításáról, melyet első körben elutasítottak, majd hónapokkal később a mégis támogatást nyert. Ezzel egyidőben a temetőnk kerítésére is nyertünk támogatást. Nagy volt az örömünk és a várakozásunk.

Emlékezetes napunk volt 2020. január 6.-a, egy hétfői reggel. A nagy ünnepeink után, ködös, nyirkos reggelen néhány ténfergő idegen jelent meg az udvaron, kémlelve a portát. Kérdésemre, hogy mit, vagy kit keresnek, az volt a válaszuk: jöttünk a templomot renoválni. Így kezdődött az az egész éven folyó munka, melynek az eredménye, egy tetőtől talpig rendbe tett templom és egy korszerű gyülekezetiház. 2020. december 20-án fejezték be. Elkészült, a templom teljesen új vakolatot és új nyílászárókat kapott, a mennyezetet 200-as acél gerendákkal erősítették meg, a tető faanyagának jó 70%-a ki lett cserélve, hasonlóan a kupoláé is, palafedés helyett cserép, és bádog helyett rézlemez került a héjazatra. Itt kell szólni a kevés fontosságára. A kiviteli tervekben a belső festés

csak két méter magasságban szerepelt, a padlóburkolásnál is csak részleges cserét terveztek. Ekkor tudtunk hozzányúlni a gyülekezet által összegyűjtött „kevéshez és rendelkezettük meg a belső festés és a burkolat teljes felújítását. Hálás a mi szívünk, hogy Isten már előre kirendelte a festésre és a burkolásra is a feltételeket.

Hálaadásunk kiterjed az épületeink megújulásáért, a reményteljes jövőért. Hiszen Isten semmit sem tesz céltalanul. Neki terve van ezen a helyen. Terve, hogy népet formáljon és népét gyűjtsön magának. Hálásak vagyunk, mert Isten embereken keresztül is biztosította a külső feltételeket a további építkezéshez, fogyatkozó gyülekezetünk építéséhez.

Hálásak vagyunk a hálaadónapért, annak előkészületeiért. Jöttek a fiatalok, a baba-mama klubos fiatal asszonyok, presbiterek és családjaik és átélhettük, hogy „sok népem van nekem ebben a városban.” Apcsel. 18, 10.

Legyen Isten áldása a megújult épületeinken és mind azokon, akik imádkoztak ezért a templomért, akik az „öt kenyeret és két halat hozták,” akik a nagy támogatást adták, akik két kezükkel építették és irányították a munkát, akik jöttek a hálaadónapra velünk ünnepelni, s akik mai napig is imádkoznak és munkálkodnak a gyülekezetünk megújulásáért, „tudván, hogy a ti munkátok nem hiábavaló az Úrban.” I. Kor. 15,58.

ISTEN DICSŐSÉGE, NYITOTTSÁG - PURITÁN, MÉGIS FENSÉGES TEMPLOMTÉR- a Hernádkaki Református Templom megújulásának története

Mikor megérkeztem Hernádkakba szinte azonnal magával ragadott az 1938-ban épült templom varázsa. Az oszlopfejek és az egyszerű boltívek jellemző karakterisztikát nyújtottak az épületnek. Kívül meglehetősen rossz állapotban volt a homlokzat, számos helyen már omladozott a vakolat. Belül viszont minden rendben volt, a 20. századi református trendhez illeszkedően a barokk sárga falak és a barna padok határozták meg a belső teret. A nem túl erős világítás és a zsúfolt tér azonban kényelmetlen érzetet jelentettek. Nagy álmom volt, hogy a hernádkaki templom kívül-belül megújulhasson, és a református hitünkhöz méltó értékeket megtartva, de korunknak megfelelő letisztult, modern környezetet teremtsünk, mely Isten dicsőségét sugározza.

A tervezés már 2016-ban elkezdődött, akkor még csak a külső felújításban gondolkodhattunk. Rudolf Mihály már a kezdetekkor határozott víziót tárt elénk, meg szeretnénk volna tartani az eredeti templom stílusjegyeit apró, mégis jelentős változtatásokkal. A Közlakép Zrt. és Szalay Antalné vezetésével 2019 végén kezdtük el a munkálatokat. A homlokzat világosabb, új, fehér színt kapott, kicseréltük a nyílászárókat és a tetőhéjazatot. Szűcs Gáborral terveztük meg az új templomkeretet, megkezdődött a parkosítás egy új sétány kialakításával, növények ültetésével. A régi kerítés zárt jellegét elhagyva, egy befogadó, tölcserű teret alakítottunk ki, illetve a bejárat elé egy karakteres előtetőt építettünk – megnyitottuk a templomot az emberek felé.

Közben örömteli fordulat történt, újabb pénzügyi forráshoz jutottunk, így elkezdtünk egy merészebb projektet megálmodni. Mi, reformátusok mindig tisztában kell legyünk azzal, hogy a forma és a tartalom mennyire összefügg. Korunkban a hangsúly jelentősen eltolódott a forma irányába, és ezért mi, reformátusok igyekszünk ezt – véleményem szerint – ellensúlyozni. Szinte csak a tartalomra figyelünk. Azt mondjuk, – nagyon helyesen – hogy mindig Isten Igéjének és Krisztusnak kell a középpontban lennie. Ez az érvelés úgy folytatódik, hogy igazából nem számít, hogy ez milyen kerek történik, nem számít a külső, a hangulat, csak a tartalom, az ígéhirdetés kérügmátikus üzenete. Ezzel én nem teljesen értek egyet, és azt hiszem, hogy a templomfelújítás eredményében ez markánsan megmutatkozik. Fontos szerepe van annak, hogy milyen környezetben vagyunk, milyen érzetünk van, miközben a lelkipásztor Isten örökérvényű igazságát hirdeti. Számít, ha fázom vagy kellemes hőérzetem van, számít, ha zsúfoltnak vagy tágasnak, letisztultnak látom a teret, számít, ha hétköznapi-nak vagy ünnepélyesnek, szentnek érzem a hangulatot, amiben vagyok.

Tehát, amikor láttuk, hogy nagyobb költségvetésből dolgozhatunk, akkor ennek megfelelően egy nagyobb ívű átalakításban, megújulásban kezdtünk el gondolkodni. Geotermikus padlófűtést terveztünk Cservényák Gábor vezetésével. Rendkívül költséges beruházásról van szó, amelynek azonban számos pozitív tulajdonsága van. Alacsony az üzemeltetési költsége, és zéró káros emisszió kibocsátással jár, hiszen egy elektromos rendszerről beszélünk, és

annak köszönhetően, hogy a padlót fűtjük, kellemes hőérzetet biztosít. Az Alexander 2001. Kft és Gulyás Attila közreműködésével kivitelezésre került a korszerű technológia 2020. tavaszán.

És ezzel elérkeztünk a talán legjelentősebb változtatásokkal járó felújítási fejezethez. A belső tér megújulását Bunyik Eme-sével terveztük. A református templomokra jellemző, puritán megjelenés hangsúlyozása fontos szempont volt. Az új megjelenés kialakítása mellett fontos szerepet kapott a gyülekezet építése is. A korunkban tapasztalható egyháztól való eltávolodás inspirált bennünket arra, hogy egy letisztult, emberközelit, nyitott, befogadó belsőt alkossunk.

„A tervezők koncepciója az volt, hogy adjunk a térnek egy karakteres padlóburkolatot, színes padokat és egy nagyon fehér, szépen megvilágított környezetet. Mivel a templom alapterülete viszonylag kicsi, ezért fehér falak és a hangsúlyos világítás nem volt kérdés. A padlóburkolat esetében is tartottuk a koncepcionális elképzelést: egy fényes, intenzív márványmintás, nagyméretű lapot választottunk ki. A padok esetében a gyülekezet tagjai inkább a melegebb hatású, fenyő padok mellett döntöttek - így hozva létre egy számunkra befogadóbb, barátságosabb teret.

Az apszis korábbi elrendezésén is módosítottunk: középpontba az Úrasztala került, köré pedig félkörívben helyeztük el a szószéket, a Mózes széket, a harmóniumot és az ünnepi székeket. Az egyedi bútorokat Boronkay Péter tervezte, melyből első ütemben az Úrasztala valósult meg.”

1938-ban épült az eredeti templom, és – hadd fogalmazzak így – valóságos csoda

történt. Korunkban most elképzelhetetlen, ami akkor történt, a helyi reformátusok generációkon keresztül adakoztak, gyűjtöttek, mire eljutottak oda, hogy 100%-ban saját erőből megépítették Hegedűs László lelkipásztori szolgálata idejében a templomot. A korabeli sajtóban úgy fogalmaztak, hogy a hívek a lelkük egy darabját építették a falakba. Ezt az érzetet szem előtt tartva indultunk neki a tervezésnek. Azzal a felelősséggel, hogy meg kell tartanunk az eredeti értékeket, de ugyanakkor merjünk bátran hozzányúltni, változtatni, újítani, reformálni. *„Kiválasztottam és megszenteltem ezt a templomot, ...; itt lesz a szemem és a szívem is mindenkor!” (2Krán 7, 16)* Ez az Ige került a megújult szöszék mögé, melyet a cleveland-i magyar testvérek adományából építettek 1938-ban. A szószék története jól jelképezi megújulási koncepciónkát.

Összefoglalva, egy olyan teret szeretünk volna megalkotni, mely fenséges, Isten dicsőségét hirdeti, mely megjeleníti az olyan református értékeket, mint egyszerűség, letisztultság, igeközpontúság, és mely őríz jegyeket az eredeti templomból.

Köszönöm a gyülekezet és a presbitérium nyitottságát, a velük való közös gondolkodást. Köszönöm a tervezők és kivitelezők kiváló munkáját.

Egy ilyen volumenű beruházást önerőből nem tudtunk volna kivitelezni. Jelentős uniós és kormányzati támogatásnak köszönhető, hogy az elképzeléseinket meg tudtuk valósítani. Hálásan köszönjük ezúton is Varga Mihály miniszter úr közbenjárását, aki nélkül nem beszélhetnénk ma Hernádkakon megújult református templomról.

Mike Martin

SZÍVVEL ÉS LÉLEKKEL!

Aldás békesség. Kedves Testvérek az Úr Jézus Krisztusban! Egy kora őszi esemény élményét szeretném most megosztani veletek. Isten iránti nagy hálaadással írom ezt a cikket. Előzetesként annyit, hogy a Borsod Gömői Református Egyházmegye tagjai vagyunk. Három kicsi gyülekezet: Imola, Ragály, Trizs, melyet általunk nagyra becsült lelkipásztorunk Szegedi Csaba pásztorol. A három közül Imola a legkisebb „testvér”. A település 76 főt számlál. Ebből 50 fizető egyháztag van. A gyülekezeti alkalmakra járók száma azonban ennél jóval szegényebb. A pandémia kezdetén költöztünk ki Imolára, a szülői házba. Férjemmel a Miskolci Tetemvári Egyház Gyülekezetének vagyunk a tagjai. A kicsi Imolai gyülekezetbe való beilleszkedésünk Isten kegyelméből zökkenőmentesen megtörtént. Egy szerető és befogadó gyülekezettel együtt dicsérjük az Urat. A gyülekezet idős, többnyire egészségileg megromlott állapotú tagokból áll. A gondnokasszony Osváth Lajosné 85 éves. A legidősebb tagunk Erzsébet néni a 90. évét éli az Úr kegyelméből. Kedves Testvérek „de akik az úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a sasok futnak, és nem lankadnak meg, és nem fáradnak el.” (Ézs.40,3) Hogy mennyire igaz ez az igeszakasz a mi gyülekezetünkre, olvassátok. Szeptember közepe lehetett, amikor is Szegedi Csaba nagytiszteletű úr hirdetésében egy közelgő alkalom imádságba hordozását kérte. Elmondta, hogy október 2-án kicsi gyülekezetünk egy örömdíszes esemény elé néz. Gondviselő Atyánk szeretetének köszönhetően a „nagy testvér”-vagyis a Tetemvári gyülekezet és annak lelkipásztora Almási Ferenc nagytiszteletű úr anyagi támogatással segítette meg a kicsi, de élni akaró gyülekezetünket. Ha-

sonló képpen cselekedett a miskolci Avasi gyülekezet, annak lelkipásztora Hangó István nagytiszteletű úr is. Isten áldását kérjük a nagylelkű adományozókra. Itt megjegyzem, hogy Hangó István és felesége Birta Melinda évtizedeken keresztül szolgáltak ezen a településen. Október 2-án volt tehát az a nap, melyre nagy szeretettel hívtuk és vártuk a Tetemvári illetve, az Avasi gyülekezetet. Ezen alkalomra való készülődést folyamatosan imádságba hordoztuk. Nagy öröm és megtiszteltetés volt számunkra ez az esemény, és ennek megfelelően szerettük volna lebonyolítani. Nagytiszteletű úr és felesége irányításával kezdtük meg az előkészületeket. Egy emberként, szeretetben összefogva végeztük ki-ki az állapotának megfelelő feladatokat. Október 2-án délelőtt érkeztek meg

napra az együttes által adott zenei hangverseny tette fel a koronát. A szép templomunk megtelt a hívekkel. A ragályi, trizsi és más gyülekezetből is érkeztek testvérek. Felemelő érzés volt az ódon falak között, - ahol valaha őseink ültek, - csodálatos egyházi műveket, reneszánsz dallamokat, vagy népzenei feldolgozást hallgatni. Hangó Viola Isten adta szép hangja betöltötte az imolai templomot, és a benne lévő hallgatóság szívét, lelkét. A zenei Művek között nagytiszteletű Birta Melinda igei alapokon nyugvó összekötő szövege lelki épülésünket szolgálta. Ezúttal is nagy szeretettel köszönöm meg a Hangó házaspárnak, hogy szeretetben hordozzák Imolát és ezt tetteikkel is bizonyítják. Legyenek érte áldottak! A hangverseny után a jelenlévőket nagy szeretettel hívtuk és vártuk

a parókia szobáiban megterített asztalok köré. Az ételeket, a süteményeket elhelyezve, estébe nyúló testvéri beszélgetés, visszaemlékezés kezdődött. A szívem hálával van tele, hogy ezt a hangversenyt sokan hallhatták, velünk együtt örültek, és talán hírül vitték másoknak is e szép nap élményét. Bevallom, hogy nagyon elfáradtunk, de az öröm, a minket átölelő szeretet, amit a „nagytestvérek-

től” kaptunk, óriási energiával töltött fel bennünket. Ézsaiás igéje életre kelt közöttünk. Legyen áldott az Úr neve, hogy mindez létre jöhetett 2021. ősszén. Legyenek áldottak a szervezők, a segítők és a megjelentek valamennyien. És ti akik e sorokat olvassátok.

Szeretettel: Kovács Gáborné a Miskolci Tetemvári, ill. az Imolai gyülekezet tagja.

a tetemvári gyülekezetből a vendégek. Örömmel tekintették meg szépen megújult templomunkat és parókiánkat. Egy rövid áhítat és vendéglátás után elmentek, hogy a közelben lévő ragályi műemlék templomot megtekintsék, valamint a Trizsben lévő templomot is, és az ottani testvérekkel találkozzanak. Ezt követően visszatértek Imolára, ahol meleg ebéddel és nagy-nagy szeretettel láttuk őket vendégül. Az asztal közösség a keresztyén ember életében nagyon fontos. Azt gondolom, hogy a Jézusi szeretet körbe vett bennünket az ebéd során, de egész nap érezhető volt a Szentlélek ereje és jelenléte és az a kegyelem, amivel tart bennünket feladataink végzése közben. Délután 15 óra körül érkeztek meg az avasi gyülekezet tagjai, illetve az Avasi Örömhír Kamara-együttes tagjai, Hangó István nagytiszteletű úr és kedves felesége vezetésével. A csodaszép

Rossz szokás

Azt mondják, a legtöbb emléket a tizenöt és huszonöt év közötti életkorból őrizzuk. A test és a memória ezekben az években van a legjobb állapotban, ilyenkor tárolódik el a legtöbb emlék. Aztán, az ember életében a leginkább emlékezetes események is ebben a periódusban történnek. Minden korosztálynak megvan az „azok a régi szép idők” nosztalgikus visszatekintése. A közös nevező ezeknél, hogy nagyjából erre ez említett a tíz évre tehető. Tizennyolc évesen voltam először legátus, majd huszonnégy évesen utoljára. Először ismeretlen helyen, utoljára már saját palástban ott, ahol megkereszteltek, ahol konfirmáltam – ahová a gyökerek kötöttek. Valóban sok és életre szóló emlék maradt meg ezekből az évekből. Példaként csak azért az első legációom következik, mert nemcsak szép, hanem nehéz is volt. Hiszen minden kezdet nehéz. Ez volt az első karácsony, amit nem a családdal töltöttem. Az ünnep előtti napokban nem igazán tetszett, hogy

ezen túl másként lesz. Mert nálunk minden karácsony nagyon szép volt. Szenteste a nagyszülőknél telt. A családban csak az ő karácsonyfájukon volt habkavics és konzum szaloncukor. Ez utóbbi ízét becsukott szemmel is bármikor felidézem, noha idejét nem tudom, mikor kóstoltam utoljára. Nem volt könnyű a megszokott karácsony helyére másféle ünneplésnek átadni a helyet. Nem volt könnyű az a bizonyos 2006. évi karácsony, mert akkor álltam először szószékre. Nemhogy tele volt a templom, plusz székekre is szükség volt, máskülönben nem jutott volna mindenkinek ülőhely. A szívem a torkomban dobogott, a kezem remegett. Pedig az íge ez volt: „Ne féljete...” (Luk 2,10) Az istentisztelet után a lelkészcsaláddal vacsoráztam. Nemcsak én, hirtelen egy váratlan vendég is. Egy körülbelül velem egyidős fiú kopogtatott be a parókiára. Talán egykori hittanos volt, vagy ifis. Azt mondta – csak indulatosabban, egyben szomorúan és elkeseredve – hogy nem szereti ezt az ünnepet. A lelkész pedig asztalhoz invitálta, megterítet nekik. Néhány órát velük – velünk ünnepelt. Fordulópont volt ez akkor, mert úgy éreztem, immár és ezen túl hiába más a karácsony, de így is szép. Jó volt eddig és jó lesz ezután is. Mint ha a jézusi szó elevenedett volna meg, s épp karácsonykor: „Mert éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok.” (Mt 25,35)

Éppen egy nappal azelőtt, hogy a sorokhoz nekiláttam, bútorokat hoztak a templom szomszédságában működő idősök otthona részére. A sofőr a templomkertbe állt be, elpakolásig a gyülekezeti teremben kaptak helyet a szekrények. A fuvarosok, ha már itt egy templom és egy lelkész is, kérdeztek és beszéltek is ezt-azt. Például megemlégték, hogy nem szoktak templomba járni. Mondtam nekik, ez bizony rossz szokás. Mert igen, vannak, akik egyáltalán nem járnak templomba. Nemcsak általában, hanem az ünnepekben sem. És többen nem, mint fordítva.

Ilyen értelemben valóban más egy lelkész karácsonya. S ha szubjektív érzés is, de szeretek így ünnepelni, szolgálati helyemen immár tizedikre. Advent előrehaladtával hívogatni az ünnepi alkalmakra. Több prédikációval készülni, mint amennyivel a hétköznapi napokban kell. A kántálókkal bejárni a falut, mindenhol megállni egy énekkel és köszöntéssel. Három szolgálati helyen szenteste az utolsó istentisztelet már egész későn kezdődik, de jó ott is találkozni azokkal, akiknek beszélhetek arról, miről sok éve, legelőször is prédikáltam: „Ne féljete, mert íme, nagy örömet hirdetek nektek, amely az egész nép öröme lesz: üdvözítő született ma nektek, aki az Úr Krisztus, a Dávid városában.”

*Hajnal András
egyházmegyei sajtóreferens*

Szela

A zsoltárokból olvashatjuk ezt a szót, aminek jelentését nem tudják pontosan a tudósok sem. Valamilyen szünetet, vagy a gyülekezet feladatát jelenti, amivel megszakítja a felolvasás, éneklés folyamatát. Életünkben is kellene ilyen megállások, kilépések, hogy a felolvasott szövegre jobban tudjunk figyelni, vagy életünk, munkánk, feladataink folyamata ne értelmetlen robot legyen.

Ilyen kis szünethez érkezett a Bükkzsérci Férfikar is. A lelkipásztor családjában és közvetlen környezetében több jó hangú férfi gondolt egy bátrát, és megkérte az egyetlen hölgyet, Ferencné Kerekes Elizát, hogy vezesse a kis kamarakórust. Nagyszerű darabokat talált, nevelt bennünket pontosságra, igényes éneklésre, és örömmel mutattuk be próbáink gyümölcsét a gyülekezetnek. Most viszont elérkezett egy kis szünet, másfajta feladat. Már a próbák elején tudtuk, el fog jönni ez az idő, és hálásak vagyunk, hogy most szünet van: kislány született! Azért, ha tehetjük, most is összejövünk, szalonnasütés mellett diáknótákat éneklünk, de karácsonykor nem fogunk fellépni. A szünet megtanít arra, hogy önállóak legyünk. Megtanítja, hogy ami természetes volt, az milyen nagy ajándék. Megmutatja, hogy ha nehéz is a próbán koncentrálni, figyelni a hang tisztaságára, szöveg érthetőségére, pontos ritmusra, mégis jó, mert így születik szép eredmény. Isten elfogad minket úgy ahogy vagyunk, nem kell, hogy operaénekes minőségben dicsérjük őt. Az igénytelenség viszont nem méltó az Úrhoz, aki a csalogányt teremtette. Na jó, a varjú is énekesmadár, csak rocker! De ha mindannyian olyan szépen követnénk Isten

akarát, ahogy a varjú varjúként viselkedik, bizony jobb hely lenne a világ! A madarak énekében is szünet van így télen: nem nevelnek fiókát, nem esznek rovarokat, hiszen elrejtőztek, viszont ilyenkor kerülnek közelebb hozzánk: egy kis szalonna, napraforgó, néhány félig romlott alma a bokrok alatt egészen közelre tudja csalni a cinkéket, rigókat és verebeket. Ködös, szürke napokon jobban esik az etetőn forgoló madarakat látni, mint a bevásárlóközpont mesterséges embertömegében küzdeni. A cinkék mozgását látva aztán különlegesebb madarak is érkezhetnek, és azon sem kell elkeseredni, ha egy karvaly vágódik kedvenc madaraink közé. Persze ilyen közel a madarak is csinálnak egy kis piszkot, de nem műanyagból, mint mi, emberek. Ha ügyesen csináljuk, nem csak saját ötleteink, hanem szakemberek tanácsa szerint, akkor mindenki jól jár: a gyermekek, unokák kameracsapdát készíthetnek, hogy közeli fotókon, videókon mutassák meg a madarak röptét. A madarak könnyebben áttelelnek, hálából tavasszal, mikor már nem látjuk őket ennyire, énekükkel, rovarpusztításukkal segítenek. Még a rovarok is jobban járnak, ha a madarak ritkítják őket, mintha az ember mérgezné! Tavasszal az elejtett napraforgómag is kikel, váratlan helyeken hoz kisebb-nagyobb szép sárga virágot! Reméljük, tavasszal a mi kis énekarunk is újra elindul, hogy emberhez méltó módon, ösztöneinket, önzésünket legyőzve, együtt, összhangban dicsérjük Istent! Hálásak vagyunk, hogy ilyen örömteli a téli szünet, és gyűjtjük az erőt, vágyat a további énekléshez!

Ferenc József

Zenés istentisztelet Mezőkeresztesen

A mezőkeresztesi református templomban 2021. október 3-án bensőséges ünnepségen emlékeztünk meg Birtalan Judit Nagy István díjas és Magyar Arany Érdemkereszttel kitüntetett karnagy 15 éves keresztesi munkájáról – és szeretettel búcsúztunk is tőle, hiszen befejezte Kamarakórusunk zenei irányítását.

Az Erdélyből 2000-ben áttelepült házaspár Tiszaújvárosban talált új otthonra, ahol nem a csendes nyugalom évei következtek, hanem folytatódott az aktív művészi életük, lelki kincseik további osztogatása.

Ennek gyümölcse lett az ottani Református Énekkar megalapítása, továbbá az a munka, melyet 2005-ben a Mezőkeresztesi Kamarakórusban és az akkor 150 éves Férfikórusban kezdtek el. Birtalan József zeneszerző, karnagy és zenetanár 3 évig munkálkodott a Férfikórusban, majd 8 évig még a Kamarakórust örvendeztette műveivel és támogatta éneklésével.

Karnagyasszony nagyon szerette, ha a két vegyeskar együtt énekel egy-egy fellépés során. Voltak is emlékezetes közös éneklések.

Így ennek az istentiszteletnek a nyitányaként is az egyesített kórus énekelte: „Téged dicsér a zengő ősi zsoltár” c. művet, melynek szövegét a 90. zsoltár alapján dr. Csiha Kálmán püspök úr írta, zenéje pedig Birtalan József munkája. Az 1996-os III. Református Világtalálkozó tiszteletére készült. Orgonán kísért Hajnal-Farkas Zsófia.

Birtalan Judit vezényletével ugyancsak az egyesített kórus énekelte a „Mennyben lakó én Istenem...” és „Az Úr csodásan működik...” kezdetű szép erdélyi éne-

keknek a Birtalan József által készített feldolgozását.

Hajdu Ferencné lelkipásztor, s kórustag, a Kamarakórus korábbi elnöke köszönetet mondott a tiszaujvárosi közösségnek, különösképpen is azoknak az énekeseknek, akik éveken keresztül mindkét kórusnak tagjai voltak. Szólt a kórusok fájdalmas veszteségeiről, az elhunytakról is.

A továbbiakban a Kamarakórus új karnagyának, Hajnal-Farkas Zsófiának vezényletével szólaltatta meg Birtalan József népdalokra írt zsoltafeldolgozásait, majd Reményik Sándor megzenésített versét: Szeretnék példát venni tőle. Murár Éva marosvásárhelyi zeneszerző dolgozta fel kórusművé.

Isten igéjének meghallására gyülekezeti énekkel is készültünk: Testvérek, menjünk bátran... (455. dics. 1. v.). A 121. zsolta néhány verse volt az igehirdetés alapigéje. Úton járó, zarándok nép tagjaiként álltunk és állunk Urunk színe elé, hogy a vele való találkozásban erőt nyerjünk további utunkhoz, küzdelmeinkhez. Kimondva vagy kimondatlan bennünk is ott lehet a kérdés: honnan jön az én segítségem? Ki segíthet rajtam, rajtunk? Vegyük észre életünk hegyei felett az Urat, aki teremtő és megtartó, szövetségesünk és megváltónk, aki nem alszik és nem szunnyad. Ő megőriz jártunkban, keltünkben, most és mindörökké. Vannak kis céljaink életünk során, de mögötte ott van a nagy cél, amiért érdemes küzdeni. Bárcsak tudná mindenki, hogy miért él, mi a küldetése és hol van az örökkévaló cél.

Mi szeretnénk nehézségek nélkül célba érni... ez lehetetlen. De lépésről lépésre, erőről erőre juthatunk. A járható utat megmutatja Urunk, Ő mondotta: „én vagyok az út”... Kérjük hát: „csak vezess Uram végig és fogd kezem, míg boldogan a célhoz elérkezem”.

Az istentisztelet további részében karnagyasszony lett a megszólított. „Nagyívű életpályákra úgy tekintünk, mint Isten ajándékára, melyből nekünk is jutott. Hangozzék most neked szólóan egy „Régi magyar áldás”, melyet Nagy István Zoltán lelkipásztor tolmácsol („Áldott legyen a szív, mely hordozott...”), majd pedig egy másik áldás a Kamarakórus közvetítésével: „Az Úr vezessen végig az úton” (Ősi ír áldás”).

Az emlékezés és köszönet legszemélyesebb szavait Kis Péter kóruselnök foglalta versbe. A Kamarakórus befejező bizonyosságtételeként pedig elhangzott Berkesi Sándor: Pásztorom vagy Uram, Isten c. kórusműve Krokos Gabriella furulya- és Hajnal András orgonakíséretével.

Végül Majoros János polgármester úr köszönte meg karnagyasszony közöttünk végzett elismerésre méltó szolgálatát, ezt követően ajándékokat adtunk át... Közös ebéddel zárult az ünnepi istentisztelet.

Urunk iránti hálával mondhatom: mindannyian megtapasztalhattuk Victor Hugo zenével kapcsolatos írásának igazságát: „A zene kifejezi mindazt, ami szavakkal elmondhatatlan, mégsem maradhat kimondatlanul...”.

Hajdu Ferencné
lelkipásztor

Gyermektábor Egerszalókon

2021. AUGUSZTUS 2-6-IG gyerektábort tartottunk Egerszalókon. Ennek lassan hagyománya kezd lenni gyülekezetünkben, nyaranta összegyűjtjük a gyerekeket, hogy tanítsuk nekik azt, hogy hogyan élt Jézus Krisztus itt közöttünk – emberek között – a földön és hogyan követhetjük őt.

2021-es gyerektáborunk szlogenje az volt, hogy „Jézus is volt gyerek”. Ezt a témát igyekeztünk körüljárni és a gyermekekhez közel hozni Jézus születésének, gyermekkorának eseményeit. A téma alapvetően megragadható a gyermekek számára, de mégis akad néhány része, amelyek jellegüknél fogva nehezebben mesélhetőek el érthetően a legifjabbak számára. (pl. Jézus szüztől születése). Mégis igyekeztünk minél inkább az ő nyelvükön elmondani mindazt, amit mindezekről tudhatunk, a Szentírás alapján. Jézus születése, gyermekkorának eseményei bemutatásán és ismertetésén túl több más programmal is szolgáltunk a gyermekek és kamaszok felé: énekeltünk is, kézműves és mozgásos jellegű programok is színesítették táborunkat, valamint színészek is adtak elő mesejátékokat az ifjak számára. Ez utóbbiak különösen nagy sikert arattak a gyermekek körében!

Vetélkedőket is szerveztünk táborunk keretében: a jelek szerint ezek is maradandó élményt jelentettek a résztvevők számára. Táborunk keretében ezenkívül még egy kirándulást is szerveztünk: a boldogkőváráljai várat látogattuk meg, ahol is idegenvezetés keretében tájékozódhattunk a vár építésének körülményeiről és használatának korábbi módzatairól, valamint az építetők származásáról, hátteréről, életéről is. Ezután a várban található lovagi étterembe vezetett utunk, ahol finom étkekkel örvendeztettek meg minket. Tartalmas nap volt ez, öröm volt mindenki számára, hogy táborunk részét képezte ez is!

Ki kell emelni azt is, hogy a tábor célja nem csupán az volt, hogy a gyermekek jól érezzék magukat, hanem ennél magasabb rendű cél lebegett lelki szemeink előtt: az, hogy a gyermekek ismerjék meg Isten igéjét, a MEGVÁLTÁS MŰVÉT és Jézus Krisztussal kerüljenek élő kapcsolatba. Abban bízunk, hogy ez az utóbbi is sikerült és átéltették a gyermekek azt az örömet, amit A MEGVÁLTÁSSAL VALÓ TALÁLKOZÁS JELENT!

AZ EGRI GYÜLEKEZET AZ ALFÖLDÖN

Gyönyörű szeptemberi hétvégére esett a három nap, melyet Tóth Imre református lelkész és felesége Tóthné Huszár Katalin szervezett a gyülekezeti tagoknak régi hagyományt követve. Szinte évente, de legalább két évente eddig sikerült a gyülekezetnek eljutni valamelyik Egertől távol eső nevezetes református településre, korábban még a határon túlra is.

Ebben az évben különösen reménykedtünk, hogy meg tud valósulni a járvány ellenére, ezért erősen az Úr kegyelmére bíztuk az utat. És hogy mennyire kegyelmes és szerető Urunk van, a kora reggeli indulástól az utolsó nap végén késő esti érkezésig folytonosan érezhettük, tapasztalhattuk!

Az első helyszín a Vésztői Református templom megtekintése volt. Kocsis Ádám lelkipásztor több nemzedékes lelkész család fiatal képviselője fogadott bennünket. Korábban egy kisebb küldöttség járt már itt Egerből, hiszen a lelkészünk felesége a településről származik és nem volt idegen a környezet néhányuknak. A társaság nagy részének mégis első találkozásra igen meghitt és felemelő volt nemcsak a fogadtatás, de a templom csendje is azon a péntek délelőtti napon. A 165. Dicséretet – Itt van Isten köztünk- átéléssel énekelni úgy gondolom nem esett nehezére senkinek. A templom története mellett a település történelméről is hallhattunk, ami igen elgondolkodtatónak tűnt számomra személy szerint, mivel egri reformátusként a távolból nem is álmodtam, hogy a vésztői reformátusság ilyen gazdag és sokszínű szolgáltatást-intézményt tart fenn a településen (iskola, idősök otthona, idősök nappali ellátása-idősgondozás). Később ki-

csit körbejártuk a templom környékét, és egy megemlékezést is elcsíptünk. Sinka István író a településen született és épp a születésnap megemlékezést követően értünk a híres író szobrához. Az egyik legismertebb írása a Fekete bojtár vallomásai örök érvényű üzenet az itt élt emberek és a táj megörökítésével az utókor számára. Megnyugtató, hogy nem felejtődik el az emléke.

Következő állomásunk Vésztő-Mágor Történelmi Emlék-hely felkeresése volt. Ki gondolná, hogy a valamikori „szánkódomb” alatt, ahogyan még gyermekkorában ismerte a lelkész felesége a helyet, az 1970-s években 5500 éves avar kori leletekre bukkantak. A feltárás során megtalálták e mellett az újkőkori, rézkori, bronzkori temetkezési szokásokra, használati tárgyakra utaló tárgyakat, egyéb csontmaradványokat. Egy XI.sz-ban épült monostor makettjét is kiállították, ami látványosan mutatja be az akkor élő szerzetesek mindennapjait.

Az autóbusból utazásunk során mindenhol művelt földterületeket láttunk, jó érzés volt arra gondolni, hogy az itt élők ismerik és értékelik a föld adottságait, sehol nem láttunk parlagon maradt, gondozatlan területet.

A Sarkad-Újteleki református templomot, kedves emléként mutatta meg a lelkész, mivel gondnok nagypja kezdeményezte építtetését 1951-ben. Ki gondolná ma, hogy akkorianban még épülhetett, egyáltalán felépülhetett valahol templom Magyarországon. Micsoda elszántság és hit kellett mindehhez!

A Gyulán elfogyasztott ebéd, városnézés, az Almássy kastély megtekintése, majd

a kora esti órákban a Száz éves cukrászda látogatása már csak „szó szerint hab volt a tortán” az egész napos látnivalók levezetéséhez. Az esti áhítat, az elcsendesedés, az egész napi élményekre adott hálaadás méltó lezárását szolgálta a napnak.

A második napon az út Békéscsabán át Orosházára vezetett. A gazdag látnivaló mellett csak annyi időnk maradt, hogy a buszból megnézhattuk a fenséges evangélikus templomot és a belvárosban található Japán-kertet, ami igen különleges látványt nyújtott még az autóbusból is. Ámulatba ejtett, hogy mindenhol virág, rengeteg fa és sehol sincs szemét a városokban. Az út további része a Székkutasi-Pusztába vezetett, ami valóban olyan volt, amilyennek már sokszor hallottuk lelkészünkötől, lehet mesélni róla, de inkább látni kell! A kedvező időjárás persze külön kiemelendő, mert a nyári hónapokban nem biztos, hogy így tudtuk volna élvezni, szinte magunkba szívni a puszta látványát, nyugalomát. Valóságos feltöltődést jelentett.

A Székkutasi Református templom bemutatását az éppen leköszönő lelkész vállalta magára. A templom impozáns látványa, a gyülekezet előjáróinak meleg fogadtatása álmélkodásra és valahol önvizsgálatra is késztetett, hogy nekem szerény szerint van-e annyi hitem és elköteleződésem Isten ügye iránt, ami vissza tudja adni ennek a látványnak és szeretetnek akár a töredékét is, amit itt rövid látogatásunk alatt kaptunk.

A 167. Dicséret – Jöjj, mondjunk hála szót- éneklése segítségünkre lehetett, hogy valamit levezessen azokból a felszakadó érzésekből, amit itt átélhettünk látogatásunkkal.

A főtéren a település neves szülötteire emlékeznek, amely ma már csak nyomokban tudja visszaadni valamikori virágzását a magyar tanyavilágnak. A magamfajta hegyvidék közelében élő ember számára ez a világ csak a személyes találkozás során kap értelmet, még ha könyvtárnyi könyvet olvasunk is az itt élő emberekről és tájról.

A pusztai kitérő után visszacsöppentünk az urbanizált mindennapokba. Még úgy is, hogy Hódmezővásárhely Ótemplom meglátogatása és Bán Csaba lelkipásztor előadása ismét csak lenyűgözt tudott azzal, ahogyan a templom és a gyülekezet múltjáról mesélt. Jelene magáért beszél és mindannyiunkat számadásra készítet. A gyönyörűen felújított templom mostanra megmutatja háromszáz éves múltjának és történelmének tárgyi hagyatékait, ami nem kis erőfeszítésükbe került, hogy méltó módon megőrizhessék. Mégis előre mutatón újszerűvé vált a felújítással, már csak meg kell tölteni ismét az Urat dicsőítő hívekkel.

A nap további részében Szeged látványosságai ismerkedtünk. Még akik többször megfordultak a városban is úgy vélték, hogy idegenvezetőnk Mihály Illés által olyan gazdag ismeret halmazt kaptunk a városról, amiről álmodni sem mertünk.

Az Ópusztaszeri Emlékparkban a harmadik napon a csúcspont persze a Feszty körkép megtekintése volt. Nem tudom feltelezni, hogy ne váltson ki felemelő érzést bármely magyar lélekben, aki megnézi. Feszty Árpád egyedülálló alkotása mellett a másik csoda, hogy a mai ember számára egyáltalán látható azok után, hogy 1944-ben az kiállítási épületet a fővárosban bombatalálat érte, és mintegy 40%-a maradt csak meg a körképnek. Helyreállítása csak 1990-1995-ben történt meg, ezt követően került sor kiállítására, mely a mai formájában látható. Összefoglalva az élményt, ezt minden magyar embernek látnia kell! Akár többször is, de egyszer biztosan.

A hazafelé úton azért még tettünk némi kitérőt, hogy legalább kívülről megnézhessük a Nagymágocsi Károlyi kastélyt, néhai gyönyörű angol parkjának maradványaival, az ősi fákkal.

Szentes belvárosában rövid látogatást tettünk a református templomban, és a 42. Zsoltár első versével búcsúzva hála telt szívvel gondoltunk a kirándulás szervezőire, Püski Imre presbiterre-, mint az Egri Kálvinház Alapítvány elnökére, és a pályázat kiíróira, akik nélkül most 26 egri református sokkal szegényebbnek érezhetné magát e gazdag élmények híján.

Eger, 2021. 11. 21.
Birinyi Zoltánné
presbíter

„AKI A FIÚT VÁLASZTJA, AZÉ LESZ MINDEN!”

„Mert úgy szerette Isten a világot / bennünket embereket /, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.” János 3:16

Az evangéliumi kiadó egyik kiadványában olvastam az alábbi történetet, ami számomra sokat mondott, s amit így karácsonyra készülve most hadd osszak meg az olvasókkal.

Egy jó módú ember, a fiával együtt nagy rajongója volt a ritka festményeknek, műalkotásoknak. Gyűjteményükben megtalálható volt minden, Picassótól Raffaellóig. Gyakran csodálták meg ezeket a műveket együtt és lelték örömet bennük. Amikor kitört a vietnámi háború, a fiú katona lett. Nagyon bátor volt, és meghalt, amikor az egyik ütközet alatt megmentette az egyik bajtársa életét.

Amikor édesapja megkapta a hírt, mély gyászba volt egyetlen fia miatt. Majd egy hónappal később, nem sokkal karácsony előtt, kopogtatott valaki az édesapa ajtaján.

Egy fiatalember állt ott, kezében egy nagy csomaggal.

Ezt mondta: „Ön Uram, nem ismer engem, de én vagyok az a katona, akiért az Ön fia az életét adta. Sokak életét megmentette azon a napon. Amikor engem biztonságos helyre vitt, egy golyó szíven találta, és még ott azonnal meghalt. Gyakran beszélt Önről, és arról, mennyire szeretik a művészeteket.”

A fiatalember, kinyújtott kezében tartotta a csomagot. „Tudom, hogy ez jelentéktelen dolog, én nem vagyok egy nagy művész, de azt hiszem, a fia kívánsága az lett volna, hogy Ön kapja meg ezt.”

Az édesapa kinyitotta a csomagot. A fiáról készült festmény volt benne, amelyet ez a fiatalember festett. Az apát mélyen meghatotta az a megragadó valóság, amely a bajtársa eltalálta fia személyiségének ábrázolását. Különösen a szemek voltak magukra az apa figyelmét, miközben a saját szemét, könnyek árasztották el. Köszönetet mondott a fiatalembernek és fizetni akart neki a képért. „Ó, nem Uram, én, soha sem tudnám kifizetni azt, amit az Ön fia tett érttem. Ez ajándék, fogadja el, kérem!”

Az édesapa a kandalló fölé akasztotta a festményt. Minden látogatót, aki belépett a házba, először a fiú képéhez vezetett, mi-

előtt megmutatta nekik a többi műalkotást.

Néhány hónappal később meghalt az apa. Egy nagy aukciót terveztek a festmény gyűjteményekből.

Sok befolyásos személyiség gyűlt össze, nemcsak a festmények megismerésére, hanem azért is, hogy személyes gyűjteményük számára megszerezzék azokat.

A pódiumon ott állt a fiú képe. Az aukció vezetője megnyitotta az árverést. „A Fiú képével kezdjük, ki akar licitálni?”

Csend volt, aztán megszólalt egy hang, a hátsó sorokból: „Mi a híres festményeket akarjuk látni, tegyék ezt félre!”

De, az aukció vezetője folytatta. „Kínál-e valaki ezért a festményért, 100 vagy 200 dollárt?” Újra megszólalt egy mérges hang: „Mi, nem azért jöttünk, hogy ezt a festményt lássuk. A Rembrandtok, a Van Goghok, a valódi festmények, műalkotások érdekelnek bennünket.”

Azonban, az aukció vezetője, csak folytatta: „A fiú! A fiút ki akarja elvinni?”

Végül megszólalt egy hang a leghátsó sorból: „Én 10 dollárt adok a képért.”

Mivel nem volt tehetős ember, ez volt minden, amit fel tudott ajánlani érte. Ez az ember, az édesapa és fia régi kertésze volt.

„Tehát, 10 dollár, ki kínál 20 dollárt?”, „Adja oda neki 10 dollárért, hadd lássuk már végre a mesterműveket-kiáltott egy mérges hang. „Az ajánlat 10 dollár, senki többet 20 dollárért?” Erre a tömeg habrogni kezdett. Nem akarták már tovább látni a fiú képét. Feszülten várták az értékesebb darabokat gyűjteményeik számára.

Az aukció vezetője lecsapott a kalapáccsal. „Először, másodszor, senki többet 10 dollárért!”

Egy férfi elől, a második sorban kiabálni kezdett: „Akkor most folytassuk a festményekkel!”

Az aukció vezetője letette a kalapácsát: „Az aukciónak vége!”- mondta. „És mi van a festményekkel?”- kiabálták a résztve-

AZ ÖLELÉS IDEJE

A prédikátor szerint „megvan az ideje az ölelésnek, és megvan az ideje az öleléstől való tartózkodásnak.” (Préd 3,5) Sokáig nem gondoltam, de az utóbbi háttérében nemcsak ideig tartó harag állhat. Mert ha nem a harag, akkor még mi egyéb?

Csengettek. Hozzá tartozó jött. Érkezését nem jelezte előre, a nővérszobát, vagy édesanyja telefonját sem hívta, a látogatást meglepetésnek szánta. Nem is volt szükséges az ilyesmit külön mondani. Egy idősek otthona, még ha intézményi keretek között, de mégis: otthon. Borsodgeszten húsz idősek, többnyire asszonynak, mellettük néhány férfinak is az otthona. Sokszor fogadták saját hajlékukban is szívesen a váratlanul érkezett családtagot, e vendégszeretetet épp úgy hozták magukkal a költözés során, mint az ágyuk mellé kitett fényképeket, Bibliájukat, énekeskönyvüket. A látogatónál volt édességet is, házi sütemény. Annyi, hogy ne csak szülőjének, hanem a szobatársnak is jusson. Bement az édesanya szobájába, átölelte, puszt adott neki jobbról és balról is. Leült az ágya sarkára, majd beszélgettek. Kimentek az udvarra, utána a faluban sétáltak egyet. Végül éppúgy búcsúztak el, mint ahogy köszöntek. Öleléssel.

Ilyen és megannyi majdnem pont ilyen látogatás szőtte át otthonunk minden napjait, egészen 2020. esztendő elejéig. Aztán a világjárványról lehetett hallani, egyre többet és egyre aggasztóbb hírekkel tarkítva. Szinte egyik napról a másikra lett készlethiány a fertőtlenítőszerből, orvosi maszkokat irreálisan nagy pénzért lehetett beszerezni. Látogatási tilalom és kijárási korlátozás nehezítette a minden napokat, s tette keserűvé az ünnepeket.

Nagy figyelmet kapott az iskolai online oktatás, a naprakész fejleményekről hamar tudott mindenki. Ilyen szempontból a szociális intézményekben más volt a helyzet. Nem volt ennyire reflektorfényben. Arról, hogy miként tovább, jobbra azok tudtak, akik közvetlen érintettek voltak. Azok, akik szülőjükkel, nagyszülőjükkel idősotthonban találkozhatnak.

Hogy a mindennapok könnyebbek legyenek, házon belül tettünk apróbb, nagyobb lépéseket. Az apró lépésekből volt több. Kipróbáltuk, milyen nemcsak telefonon beszélgetni, hanem videofonálni is a hozzátartozókkal. A negyedéves közös születésnapi köszöntések helyett

naprakészen ünnepeltünk. Többet társalogtunk, leginkább kis körökben, lakószobánként. Igyekeztünk jobban odafigyelni egymásra. Nemrég olyan látogatószo- ba kialakításába fogtunk, ami megfelelő ahhoz, hogy üvegfalon keresztül azokban a napokban, vagy hetekben is találkozhasson egymással lakó és hozzátartozó, amikor a személyes beszélgetésnek ez lesz az egyetlen helye és módja.

Az elmúlt hónapok valamelyest könnyebbek voltak. Örültünk, mikor – ha limitált létszámmal is, de – ismét jöhettek látogatók. Persze hiányzott a régi kötetlenség. Még mindig nem a régi idők szele fújt, de visszakaptunk egy keveset abból, ami hónapokon keresztül hiányzott. Egyben reméltük, hogy minden nap, ha csak egy arasznyival is, de egyre könnyebb lesz. A közelmúlt bár nem ezt a reményt táplálja, mégis erőt ad, ha gondolok, hogy az öleléstől való tartózkodásnak ez csak átmeneti ideje lehet. S ha mindennek megszabott ideje van az ég alatt; születésnek, gyógyításnak, nevetésnek, békének – akkor lesz ideje az ölelésnek is.

Hajnal András

Kovács Imréné, a borsodgeszti Szivárvány Református Idősek Otthona lakója idén nyáron ünnepelte a 90. születésnapját.

vők. „Sajnálom, de amikor megbíztak ennek az aukciónak a vezetésével, a végrendelet egy külön záradékához kellett tartanom magam, amit eddig nem árulhattam el. Csak a fiú képeinek árverésére kerülhetett sor, aki a képet megvásárolja, öröklí az egész vagyont, beleértve a műalkotásokat is.”

Kétezer évvel ezelőtt, Isten az Ő Fiát, Jézus Krisztust adta azért, hogy az emberek bűnét, a bűneinket kifizesse. Az üzenet ma is hangzik, ezen a karácsonykor is: „A Fiú! A Fiú! Ki akarja a Fiút? Mert, akinek kell a Fiú, akinek kell Jézus Krisztus, az megkap vele együtt mindent!”

„Aki hisz a Fiúban, / Jézus Krisztusban / annak örök élete van...” János 3:36

ÁLDOTT KARÁCSONYT KÍVÁNOK SZERETETTEL MINDENKINEK!

Bucsi-Csomós Anikó
kórházlelkész, Eger

ReForrás szerkesztőinek adventi felkérése, kérdései életem, szolgálatom olyan területeit érintik, melyekről mindig szívesen, Istennek hála örömmel, hálaadással tudok szólni. Teszem hozzá nagyon hangsúlyozottan, nem csak karácsony ünnepének összefüggésében, hanem Isten kegyelmét hűséges, gondoskodó, életemet formáló folyamatként alázattal látva és láttatva.

Életem, gyermekkorom egyik meghatározó élményeként sokszor elém jön az az ébredési ének mely 770-es számon új énekeskönyvünkben is helyet kapott: „Az Úr csodásan működik, de útja rejtve van...” Nagyon sokszor énekeltük ezt a hitvallásos éneket téli, adventi estéken a bibliaórai, istentiszteleti közösségekben életem, hitem, kegyességem, lelki alkatom formálódása szempontjából egyik legmeghatározóbb gyülekezeti közösségében Kisgyőrben. Lelkipásztor családba születve, 14 éves koromig e hitvalló református nép volt a lelki otthonom. Múlt és jelen kapcsolatában pedig csodálatos élmény és áldás volt, hogy 2014.karácsonya után másfél héttel esperesi beiktatásomon ezzel az énekkel köszöntöttek a kisgyőri testvérek...

Gyermekkorom meghatározó adventi és karácsonyi élményei tehát a kisgyőri gyülekezet, mint lelki otthon kontextusában értelmezhetők.

Néhány pillanatkép...

Az adventi téli estéken tartott istentiszteletekre, sok esetben a parókia előtti utcáról történő szánkózásból érkezünk meg... Stílusosan sokszor havasan és csurom vizesen, de soha nem teherként megélve ezeket az alkalmakat. Az istentiszteletekhez igazított időbeosztásnak gyermek- és felnőttkorban volt és van egy szent fegyelmező, nevelő hatása.

Így vehettem részt az adventi és általában a téli időszakban a házi istentiszteleteken. Összegyűlt a szomszédság, az utca, sokszor olyanok felé is missziói lelkülettel fordulhattunk oda, akik nem tartoztak a gyülekezet közösségéhez. Minden ilyen alkalom szeretetvendégséggel zárult. Még mindig emlékszem azokra a gazdagon, szeretettel megterített asztalokra, hitbeli megnyilatkozásokra, imaközösségekre.

Karácsony este, egy különösen szép közösséget formáló szolgálat volt a kántálás, mely két csoportban történt, eljuttatva így minden egyes otthonba az örömuzenetet. Éjszakába nyúló, mondjam így küldetés volt ez, sokszor mostoha időjárási körülmények között, hiszen voltak olyan családok, akik a karácsonyi evangéliumot csak így és ekkor hallották az ünnepen, énekszó formájában:

„Eljötteünk mind zengjen az ének, Isten áldását ma hintse rád!”

Nem győzők elégszer hálát adni az Istennek, hogy családom, gyülekezetem az egyházmegye közössége segítő, támogató szeretettel áll mellettem esperesi szolgálatomban.

Egyházmegyénkben a karácsonyi ünnepet megelőző lelkészértekezletünkön külö-

nösen is hangsúlyosan köszöntjük szolgatársainkat, a lelkészcsaládokat.

Gyűlésünket mindig közös ebéddel zárjuk. Karácsonyi köszöntésként és egyben köszönetként, megbecsülésünk jeleként fontosnak tartjuk egyházmegyénkben, hogy szerény, gesztusértékű támogatásban részesítsük a lelkipásztorokat, családjukat.

De a legfontosabb az, ha a lelkipásztor és minden szolgálattevő érzi, megtapasztalja gyülekezeti, egyházkormányzati szinteken, hogy a közösségek számára valóban fontos a szolgálata. Isten ígéje tanít bennünket erre az imádságos és cselekvő szeretetteljes egymás felé fordulásra: „Kérünk titeket testvéreink, hogy becsüljétek meg azokat, akik fáradoznak közöttetek...” (1.Thessz.5:12.) Ez a legnagyobb ajándék a hűséges szolgálók felé.

Tudjunk tiszta szívvel, szeretettel köszönetet mondani, de ne csak így decemberben...

„Jöjj, áldott nagy Királyunk, szívünk csak Téged vár.

Újítsd meg szent Egyházad, a gonoszt űzd el már!
Add Igéd tiszta fényét, gyújtsd fel szívünk reményét

Ó Jézus jöjj hozzánk!

Ha elcsügged a lelkiünk, Te adsz reménységet.

Ha megfárad a testiünk, elnyerjük erődöt.

Megváltónk arra kérünk, védjed, óvjad éltünk!

Ó Jézus jöjj hozzánk!”

(„Új” énekeskönyvünk 386.sz.éneke)

Mészáros István

Megyaszó- Zempléni Egyházmegye

Szeretetközösségben lenni

Kedves Olvasóink!
Szeretettel köszöntök Mindenkit!
Áldás, Békesség!

2021. szeptember 4-re meghívást kapott a Kisvárdai Református Nőszövetségünk a Sátoraljaújhelyi Református Nőszövetség elnökétől, Székely Béláné Joliktól, egy csendesnapra. Nagy örömmel fogadtuk kedves meghívását. A nőtestvérekkel már előre készültünk erre az alkalomra. Meglepetés volt számunkra, hogy rajtunk kívül még több másik nőszövetség tagjaival is tudtunk találkozni, a következő gyülekezetekből: Sátoraljaújhely, Bodroghalom, Makkoshotyka, Tiszamogyorós és Kisvárdá. Összesen 5 Református Nőszövetség – találkozója került sor.

Ha készülök valahová, vagy csak valaki számára szeretnék kedveskedni, előveszem a Bibliát és egy igét választok. Ezen a héten, elém került egy áhítat is, úgy éreztem, ennek az igéje és a magyarázata is kapcsolódott a Nőszövetségi Csendesnaphoz. Pál apostol Thesszalonikabeliekhez írt levele 3. fejezetének 12. versét választottam: „TITEKET PEDIG AZ ÚR GYARAPÍTSON ÉS GAZDAGÍTSON A SZERETETBEN EGYMÁS IRÁNT ÉS MINDENKI IRÁNT!” Márpedig a szeretetet nem lehet megtanulni és gyakorolni elszigeteltségben. Emberek között kell lenni hozzá. Ezért is van szükségünk ezekre az alkalomokra, találkozásokra, hogy megélhessük Isten szeretetét testvéri közösségben.

- Délelőtt 9 órára voltunk hivatalosak. Utunk imádsággal és énekléssel egybekötve telt az egy óra alatt. Elsőként érkezünk az Egyházközség Gyülekezeti házához, ahol a kapuban már Székely Béláné Jolika és a nőtestvérek üdvözöltek nagy szeretettel. Kis idő elteltével megérkezett a többi nőszövetség is. Üdvözlésekre, bemutatkozásokra is sor került. Hiányoztak már az ismerős, mosolygós arcok, éreztük egymás szeretetét, érdeklődését és hogy milyen nagyon fontosak a személyes találkozások. Észre sem vettük, milyen gyorsan telt az idő kedves vendéglátóink társaságában.

Átvonultunk a csodálatosan szép református templomba, amely az 1784-1789 között épült.

- Az Istentiszteletet nagytiszteletű, Dr. Kádár Ferenc lelkipásztor tartotta meg számunkra, köszöntve a nőszövetségi találkozón résztvevőket. Énekléssel és imádkozással egybekötve. Így lelki táplálékkal indulhatott a csendesnapunk.

- Nagytiszteletű Fülöpné Vadon Erzsébet bodroghalmi lelkipásztor éneke, gyönyörű énekhangja - melyet Dr. Petricska Miklósné kísért orgona játékaival - tette még inkább emelkedetté az alkalmat.

- Ezt követően Gál Judit, a kórházlelkészség országos vezetőjének – **Egészség, betegség, járvány – hitünk szemével** című tartalmas előadását hallgathattuk meg. Előadása során kitért a kórházban a covid alatt átélt megpróbáltatásokra, ahol nemcsak a betegek, ápolók és orvosok, de ugyanúgy minden kórházlelkész erőteljesebben szembesült az elmúlással. A lelkésznek ugyanúgy feladata az örömhír továbbadása, még ha a beteg nem is tud már reagálni szavakkal. Megosztani az Isten ígéreteit életről és örökéletről, Isten megtartó és tovább vivő kegyelméről, mivel a beteg tudattalanul is tudja, most együtt állunk az Isten előtt. Érti az áldó kéz érintését – talán utolsó földi érintés-ként. Az előadó befejezéseként kiemelte, hogy mindenki életében legfontosabb az „ISTEN KEGYELME”.

Az előadás után került sor szeretetvendéglátásra, ahol finom ebéd várt ránk. Délután folytatódott programunk a református templomban.

- A Nőszövetségek elnökei bemutatták saját nőszövetségüket, hogyan folyik egy-egy alkalom. Megismertük egymás

tevékenységeit, ezáltal is megosztva tapasztalatainkat egymással. Következett a nőtestvérek biztonságtétele, hitéletük bemutatása, éneklés és versszavalás, további előadások, melyek még inkább mélyítették közösségeink megismerését.

- Mindenki kitért a pandémia okozta változásokra, melynek következtében alkalmaink, és a személyes találkozások száma is lecsökkent, templomunk bezárt egy időszakra, amely megviselte a nőtestvéreket. Imádkoztunk a közösségeink megmaradásáért, mivel úgy éreztük, hogy az ima ereje legyőzhetetlen. „Nagy az ereje az igaz ember buzgó könyörgésének.” Jak 5,16

- Megemlékeztünk egy perces néma felállással a pandémia alatt eltávozott két testvérünkre.

- A Sátoraljaújhelyi Gyülekezet gondoka is szeretettel köszöntötte a nőszövetségi találkozó tagjait, melyet igei gondolatokkal is alátámasztott. A gondnok úr kedves szavai után átadtuk a Sátoraljaújhelyi Nőszövetség részére készített aján-

dékunkat, melyen a fent említett igever-szerepelt: „Titeket pedig az Úr gyarapítson és gazdagítson a szeretetben egymás iránt és mindenki iránt!”

- Viszonzásul a kisvárdai Nőszövetségünk részére is méltó ajándékkal kedveskedtek, melyre szintén egy bibliai vers került, kapcsolódva a Nőszövetség küldetéséhez: „Egymást terhét hordozzátok, és így töltsétek be Krisztus törvényét.” Galata 6,2. Hazaérkezésünk után méltó helyre került az ajándékba kapott kép, ahol alkalmainkat szoktuk tartani, a Lorántffy Zsuzsanna terem falára.

- A nap zárásaként Székely Béláné nőszövetségi elnök köszöntötte a megjelenteket. Megemlítette, hogy tevékenységükkel nemcsak a gyülekezetnek szeretnének megfelelni, hanem a mennyei Atyánknak, aki kiválasztott bennünket erre a szolgálatra, aki ránk bízta a drága kincset, az ígét, hogy adjuk tovább. Nőszövetségi himnuszuk is így szól:

*Egymásnak terhét, ha hordozzátok,
Úgy tesztek Jézus szava szerint.
Egymásnak terhét csak hordozzátok,
Mint arra Jézus példája int.
Sok a baj, betegség,
Sok a gond, nehézség:
Honnan jó ilyenkor segítség?
Egymásnak terhét, ha hordozzátok,
Úgy tesztek Jézus szava szerint.
Egymásnak terhét csak hordozzátok,
Mint arra Jézus példája int.
Lelkünk bűnterhét
Ő önként vállalta át:
Lássuk meg mi is hát más baját!*

- Reménység, hogy távoliból közele-vé válunk, s már nem feledkezhetünk el egymásról, hanem az örömeink és a bánatunk, a szolgálatunk és életünk minden terhe közös, tudunk egymásról. Kérjük az Urat, hogy adjon egészséget, erőt szolgálatunkhoz, hogy azt továbbra is Isten dicsőségére végezzük!

- Találkozónk végén egyeztettünk, hogy mindenképp szeretnénk tovább vinni ezt a szép hagyományt későbbi találkozások reményében, hogy gondot viseljünk kapcsolataink ápolására.

- Köszönjük szépen, hogy létrejött ez a találkozó és ott lehettünk, együtt megélve közösen az Isten szeretetét és kegyelmét. Köszönjük nagytiszteletű Dr. Kádár Ferenc és nagytiszteletű Dr. Kádár Ferencné Évike lelkipásztoroknak, valamint Székely Béláné Sátoraljaújhelyi Nőszövetség elnökének és minden testvérnek, szervezőnek, hogy biztosították számunkra a csendesnap létrejöttét. Isten áldása kísérelje további életüket, szolgálatukat!

Oláh Istvánné
nőszövetségi elnök
Kisvárdai Református Egyházközség

MÁR MEGINT? MÁR MEGINT!

Igen, eltelt egy esztendő és 2021. szeptember 19-én újra találkoztunk mi, a Zempléni Református Egyházmegye kis- és szórványgyülekezetei. A meghívottak száma egyre bővül, lassan már tényleg csak a városiak maradnak ki. Ugyanakkor azt is meg kell jegyeznünk, szomorú szívvel, hogy bizony a távoliak egyre nehezebben jönnek el az ilyen találkozókra. Csak remélni tudjuk, hogy az utazás esetleges fáradoimai, vagy jelen esetben a vírusfertőzéstől való félelem, és nem az érdektelenség tartja távol őket. Sokaknak nincsenek látványos eseményeik, amiről híradás érkezik, de az egyszerű, hétköznapirol is jó (lenne) tudni, az apró örömről is, nem csak a nagy tragédiákról. A legkisebb bánata is szomorúsággal tölti el a nagy szívét, ahogyan az öröme is örvendezésre indítja. Egynek példája is tud erősíteni, ahogyan esete is megoldást talál. „Fájna néki látva minket, hogy szeretni nem tudunk” (395. dicséret) – pedig de sokszor mutatunk ilyen képet. .

Igen, 8 év után már megint Karoson, a honfoglalás kori településen, a „hegyen” (na jó, dombon) épült templomban, melynek kicsiny népe annál nagyobb szeretettel és örömmel várta a vendégeket, a Krisztusban testvéreket. Várta, szívében félelemmel, hányal nem találkozhat, akit elvitt a halál, szívében örömmel, milyen sokan vágnak s mernek eljönni a rettentés ellenére. Mert mi olyanok vagyunk, akik szeretjük hallani, látni, ölelni a testvért, szeretjük, ha elmondhatjuk bűnünket, bánatunkat, de örömeinket is, és közben látjuk a másik könnyes vagy csillogó, mosolygó tekintetét.

És igen, már megint az Ige köré gyűlünk össze.

A meghívó vezérigéje („Mert a miképpen a test egy és sok tagja van, ... akár szenved egy tag, vele együtt szenvednek a tagok mind; akár tisztességgel illetetik egy tag, vele együtt örülnek a tagok mind.” /1Korinthus 12, 12,26/) a nagy és a kicsi, Krisztusban egységére hívta fel a figyelmet. Mészáros István esperes igehirdetésében bátorított, buzdított, erősített, s mindegyik felett Isten mindannyiunkra kiáradó kegyelmére irányította figyelmünket. Az igehirdetést követően Vadnai Zoltán, Nagybarcai lelkipásztor tartott előadást, „URAM, KIHEZ MEHETNÉNK?” (János 6:68) igei kérdés felől megközelítve gyülekezeteink helyzetét. Egyházmegyénk szórványügyi előadója, Baksy Jánosné lelkész nő köszöntő szavait követően a templomi együttlétet a megjelent gyülekezetek beszámolóit és egymás iránti áldáskívánásai zárták. A Himnusz és a záróének eléneklése után a szolgálattevők kézfogással és egy szerény emlékekkel köszöntek el a megjelentektől.

A templomi együttlétet a terített asztal melletti beszélgetés követte.

Ezúton is köszönetünket fejezzük ki a szakácsoknak és a sütögető asszonyoknak a sok finomságért, mellyel megfáradt testünket erősítették, valamint a Hivatal dolgozóinak, kik a lebonyolításban vették ki részüket! Hála pedig mindennekfelett gondviselő Istenünknek, ki „mindent oly szépen intézett”!

Miért is jó nekünk olykor-olykor összefönnünk egy-egy alkalomra? Mindenekelőtt mert a személyes találkozást semmi sem pótolja. Ebben a karanténos időben különösen is nagy igényünk van a közvetlen

kontaktusra, hogy ne csak halljuk, esetleg képernyőn lássuk egymást, mert az olyan mesterkéltsé, személytelen, szinte halott. Ilyenkor nem pittyeg bele a beszélgetésbe a másik hívása, az időzítő, sőt akár egymásnak idegenek is bekapcsolódhatnak ugyanazon eszmecserébe. Olyanokkal is találkozhatunk, kiknek létezéséről tudunk, de máshol még csak össze sem futunk, nemhogy beszélgetnénk vele. És igencsak jó, ha egy test tagjai legalább néha egy helyen tartózkodnak s egy ügyön fáradoznak... jelen esetben Krisztus ügyén.

Vincze Marianna

DR. JENY ANDRÁS EMLÉKEZETE

Jeny András 1992-ben költözött családjával Miskolcra. Miskolcon a tetemvári Gyülekezet presbitere volt. Felesége, dr. Korondi Klára a szerencsi rendelőintézet szemész főorvosa volt. Mind-

járt bekapcsolódott a református gyülekezet közösségébe. András hamarosan az itteni gyülekezet presbitere lett. Szelíd, megfontolt személyisége hatással is volt a presbiter-társakra. Ő lett 1995-ben a presbiteri jegyző. A jegyzőkönyv mind máig őrzi, és őrzeni fogja ezután is keze írását. Felesége a Nőszövetségünk alapítóhelyi elnöke. Krisztust követő szolgálatuk példa mindnyájunk számára. András presbiterként a 90-es években zsinati tag is volt. Többször a zsinati lelkészsképző bizottság tagja. 2006 és 2010 között a Magyar Református Presbiteri Szövetség elnöke volt. Áldás volt szolgálata mind a gyülekezetben, mind az egyházmegyében, mind a zsinaton. Többszörös talentummal áldotta meg Istenünk.

1945. november 21-én született Miskolc hatgyermekes lelkipásztori családban harmadik gyermekként. Iskoláit azokban a falvakban kezdte, ahol édesapja lelkipásztorként szolgált, Kántorjánosiban, Szerepen. Lelkipásztor-gyermekként számára a humán pálya nem volt engedélyezett. Így műszaki területen folytatta tanulmányait, bár a humán terület is érdekelte. Élete későbbi szakaszában a 90-es évek után érdeklődését és talentumait itt is kamatoztathatta.

A Debreceni Gépipari Technikumban érettségizett és a Miskolci Műszaki Egyetemen folytatta tanulmányait. A Szerszámgépezeti Szak Alkalmazott Matematikai ágazatán szerzett oklevelet 1969-ben kitün-

tetéssel. Rövid ipari és kutatóintézeti tevékenység után 1972-ben a Miskolci Egyetem hívta meg a Matematikai Tanszékre előadónak. 2010-ig, nyugdíjba vonulásáig dolgozott az Egyetemen. Oktatóként az Egyetemen a tantárgyi előadások és gyakorlatok vezetésén túl új tantárgyak bevezetésén is dolgozott. Jelentős szerepe volt a Programozó Matematikus szak akkreditációjában. Szakmai felelőse volt a Rendszerszervezői Szak és a Termelési Rendszer Szaknak, diploma-tervek, szakdolgozatok szakmai témavezetője volt. A Tudományos Diákköri bizottság tagja volt, sikeres TDK-s dolgozatok születtek irányításával. Három doktori iskolának volt a tagja. 1993-ban a Bergamo-i egyetem meghívására Olaszországban folytatott kutatómunkát. Tudományos munkásságát hét nyomtatásban megjelent egyetemi jegyzet, illetve tankönyv, két elektronikus jegyzet, valamint számos tudományos előadás jelzi. Doktori fokozatát 1992-ben szerezte a Miskolci Egyetemen. A Magyar Tudományos Akadémia köztestületi tagja volt.

Szépirodalmi munkássága az 1990-es években bontakozhatott ki. Verseket írt (néhány prózai írása is van), amelyek nyomtatott vagy elektronikus formában jelentek meg. Köztük különösen jelentősek az Erdélyben kiadott Irodalmi Jelenben megjelent írásai, és a Kanadában szerkesztett elektronikus Kaláka Szépirodalmi Folyóiratban. Három önálló verses kötetének címe: Útra ha keltek, Fölfelé visz a folyó és Gyöngyökre lelni. Alkotásaival többször nyert el első díjat pályázatokon, a Budapesti Történeti Múzeum Aquincumi Múzeuma, a magyar Írószövetség és a Pannon Művészeti Alapítvány által közösen rendezett Aquincumi Költőversenyeken több alkalommal is döntőbe kerültek versei, két alkalommal bronz babérkoszorút és kétszer különdíjat kapott. Több városi televízió készített vele portréműsört, vendége volt a Szent István Rádió műsorának. Aktív résztvevője és vezetőségi tagja volt a szerencsi központú Hegyaljai Alkotók Társulásának. Két kórusban is énekelt: a Szerencsi Református Kórusban, és a Hegyalja Pedagógus Kórusban. Mindezekre tekintettel a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Önkormányzat a „Pro Comitatu” díjat adományozta Jeney Andrásnak.

A sok területre kiterjedő tevékeny, alkotó munkásságából 2021. július 4-én, türelemmel viselt hosszú betegség után hívta haza Teremtő Ura mennyei, örök hajlékába, itt hagyva a majdnem 50 éven át vele közös hitben, szeretetben élő feleségét, leányát, fiát és négy szeretett unokáját. Legyen áldott emlékezet!

Dr. Börzsönyi József

TISZÁNINNENI DIÁKÉLET

Előbújás – Coming Out

Manapság nem hiszem, hogy sok magyarra szorulna a címben is szereplő kifejezés, de ha valakitől ez a valóság távol állna, akkor dióhéjban összefoglalom. A Coming Out az, amikor valaki, aki eddig rejtgetett valamit, egyszer csak előbújik a szűkebb vagy tágabb nyilvánosság elé, és elmondja a „titkát”. Nyilván ez főleg valami korábban szigorúan elhallgatott, senkivel sem megosztható, az egyént kellemetlenül érintő titok lehet, mondjuk, hogy vega, ateista, de egy ateista közegben akár az, hogy hívő, ilyesmi. Napjainkban a különböző szexuális kisebbségek színvallását szokták ezen a néven nevezni, amikor valaki elmondja, hogy homoszexuális és/vagy más nyalánságok. Képzeld csak el, valaki, aki évekig szégyell és rejtget valamit, ami egyre nagyobb teherként ül a lelkén, egyszer csak végre kimondhatja, lehet először csak a családjának, vagy majd a nagyobb nyilvánosságnak, hogy ő az, ami. A nyomasztó rejtettség, az egyedül maradás sötét jövőképe, a „senki sem szeretne olyannak amilyen vagyok” nyomora egyre mélyebbre és mélyebbre taszítja az egyént, míg végül jön az eufórikus színvallás, és megváltozik minden. Mert a kitaszítottság, a rejtettség, a magány illúzióját felváltja az önmegváltás, a végre valakihez tartozás, és az „elfogadlak, míg elfogadsz” elv tűnékeny öröme. Olyan ez, mint egy félig olvasott Ady vers, csak addig jutunk el, hogy „szeretnénk magunk megmutatni, hogy látván lássanak”, s teljesen figyelmen kívül hagyjuk, hogy a boldogság nem a látásból és nem a megmutatásból fakad, hanem abból, hogy végre vagyok valakié. Ma minden arról szól, hogy én megmutatom magam, azért, hogy látván lássanak mások, ha kell coming outolok, ha kell tagja és lelkes hívője leszek a ma divatos vallásoknak: „mosipelus” használók, oltásellenesek, oltáspártiak, szívárványcsaládos boldogságkeresők, meg homofób ellenlábasaik, mind-mind vallásos színezettel, előre borítékolva a mini megváltást. Egy darabig jó, egy darabig működik, egy darabig segít megélni az illúziót, hogy vagyok valakié. Miközben az igazság az, hogy én és te vagyunk Valakié. Mindig is az Övé voltunk, sohasem voltunk egyedül, szeretete és törődése nap, mint

nap körbevett bennünket, csak sokszor vakok voltunk a meglátására, fáradtak a megismerésére. Éppen ezért döntött úgy az Isten, hogy az első karácsony lesz az Ő nagy és mindent elsöprő Coming Out-ja, amikor úgy bújik elő, ahogyan eddig még sohasem. Amikor eljön úgy, hogy kibeszéli a legnagyobb titkot, azt, amit csak kevesen mertek sutogni az évezredek alatt, csak a kiváltságosok mertek hangosan meghirdetni mások előtt. Isten karácsonykor előbújt a rejtettségéből, közel jött a távoli messzeségből, testbe bújtatta végtelen hatalmát. Az Isten, a végtelen hatalom, a végtelen szeretet, az örök érvényű igazság eljött, és első lélegzetvételével felsírt egy csecsemőben. Isten előbújik, és íme „egy gyermek születik, egy fiú adatik nekünk”. Ha eddig nem értetted volna, ha eddig nem láttad volna, ha nem éreztetted az Isten jelenlétét, akkor most már látván láthatod azt, ahogyan Ő van. Ez az egyetlen egy olyan Coming Out a világtörténelem során, ami nem ideig-óráig hoz boldogságot, nem icike-picike kis önmegváltás magányom szigetén, hanem minden ember lehetősége az igazi és örök-ké tartó boldogságra. Isten Coming Out-ja az egyedüli remény hetero és homo, oltott és oltatlan, tini és felnőtt egyszóval minden ember számára. Isten eljött, előjött, megmutatta magát, nem azért, hogy önmagát váltsa meg, hanem azért, hogy minket.

Ifj. Csomós József

2021. szeptember 1-én nyitotta meg kapuját a Miskolci Édenkert Református Óvoda Kis-Hunyad úti Óvodája a Kis-Hunyad utca 5. szám alatti felújított műemlék épületben.

A Kis-Hunyad úti Óvoda a Görgey utca 20. szám alatti - 2002 óta működő – református óvoda tagintézménye lett. A Görgey úti Óvoda 2007-től 2021. augusztus 31-ig a Miskolc-Diósgyőri Református Általános Iskola tagintézménye volt. Előtte az Erdész úti Református Óvodához tartozott.

E tanév szeptemberétől az átszervezés kapcsán az iskoláról leválva önálló intézményként működik, hozzá csatolva a felújított Kis-Hunyad úti óvodával, majd az ezt követő tanévtől a hejőcsabai Bárczay Óvodával. Az utóbbi óvoda még felépítésre vár, a telek és a terv már megvan.

A fenntartó Tiszáninneri Református Egyházkerület tervében már régen benne volt, hogy egy önálló óvoda központot hozzon létre. Ez most megvalósult.

A Kis-Hunyad úti Óvoda épülete a XVIII. században épült, korábban az evangélikus egyházé volt, iskolaként működött, de már sok éve üresen állt. A TIREK megvásárolta új református óvoda létrehozása céljából. Az országos óvodaprogram keretében tavasszal elkezdődött az elhanyagolt, rossz állapotban lévő, régi épület teljes körű felújítása, átalakítása óvodai nevelés céljára.

Az emeletes, 2 csoportszobával, tornaszobával, fejlesztőszobával, nevelői szobával, irodákkal, melegítő konyhával rendelkező, új lépcsőházzal bővülő, sok munkát igénylő felújítás augusztus 31-re sikeresen befejeződött és a működési engedély is megérkezett. Augusztus folyamán már érkeztek az új bútorok, játékok. Az óvoda dolgozói szorgalmasan takarították, rendezték be, díszítették az épületet.

A kétcsoportos óvoda 50 gyermeket tud fogadni. A 2021/22-es tanévben egy csoporttal tudunk indulni 21 gyermekkel. Bízom benne, ha ismertebbé válik óvodánk és a benne folyó munka, akkor a következő tanévben beindulhat a másik csoport is.

A MISKOLCI ÉDENKERT REFORMÁTUS ÓVODA KIS-HUNYAD ÚTI ÓVODÁJÁNAK INDULÁSA

Figyelmébe ajánljuk programunkat azoknak a szülőknek, akik hitben, református keresztyén nevelésben, bibliai értékrend alapján szeretnék nevelni gyermekeiket. Református egyházi óvoda révén, hitben és hitre nevelés során szeretnénk eljuttatni a ránk bízott gyermekeket az önmagát kijelentő Istennel való találkozásra egy szeretetteljes, biztonság adó légkörben.

A családi neveléssel együttműködve megalapozzuk a gyermekek személyiségének és képességeinek fejlődését az eltérő ütem figyelembevételével. Gondoskodunk testi, mentális és szociális fejlődésükről, s így készítjük fel őket az iskolai életre. Célunk az Isten- és emberszeretetre nevelés, továbbá az, hogy rávezessük a gyermekeket arra, hogy amit Isten teremtett az jó, felébresszük feladattudatukat és felelősségérzetüket a teremtett világ felé, mert ha ez sikerül, boldogabbak lehetünk.

November 17-én került megrendezésre az új óvodánk ünnepélyes megnyitása, mely nagyon szép, felemelő alkalom volt. Együtt örülhettünk meghívott vendégeinkkel a gyönyörűen felújított óvodánknak, kis óvodásaink műsorának. A tartalmas, kedves köszöntő beszédeknek Soltész Miklós államtitkár úr, Kiss János kormánybiztos úr, Rácsok András püspöki titkár úr részéről, valamint Pásztor Dániel püspök úr igei szolgálatának.

Hálás vagyok Istennek, hogy ilyen körben együtt lehettünk, köszönet a többi kedves vendégünk megtisztelő jelenlétéért: Dr. Molnár Pál főgondnok úr, Csernaburczky Ferenc tanügyi tanácsos, Hangóné Birtha Melinda lelkipásztor, Sándor Frigyes evangélikus esperes és felesége, óvodaprojekt képviselői, tervező, műszaki ellenőr, szülők, gyerekek, óvoda dolgozói.

Hálás vagyok mindenkinek, aki hozzájárult új óvodánk létrejöttéhez, a Fenntartónak, hogy vállalta egy újabb óvoda fenntartását, a Magyar Kormánynak, hogy anyagi támogatásával lehetőséget teremtett erre.

Püspök úr igei üzenet mélyen megérintett, miszerint azt mondja az Úr, hogy reményteljes jövőt adok nektek.

Mindaddig velünk volt az Úr és megsegített, hiszem a jövőben is számíthatunk mindenható, kegyelmes Istenünk segítségére, támogatására.

„Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről való, a világosság Atyjától száll alá, akiben nincsen változás, sem fénynek és árnyéknak változása.” Jakab 1:17

Kerekesné Tóth Éva
óvodavezető

VII. CSOMASZ TÓTH KÁLMÁN EGYHÁZI ÉNEKVERSENY

Iskolánk 2021. november 5-én hetedik alkalommal rendezte meg a névadója tiszteletére életre hívott Csomasz Tóth Kálmán Egyházi Énekversenyt. Bár a járványhelyzetben számos online verseny biztosított kihívást, célokat növendékeink számára, abban mindannyian egyetértünk, hogy a személyes találkozás varázsát a legprofibb technikai eszközök sem pótolhatják. Nagy örömünkre szolgált, hogy megfelelő elővigyázatosság és óvintézkedések mellett személyes jelenléttel tarthattuk meg hagyományos versenyünket iskolánk Felsőzsolcai Tagintézményében. A megmérettetésre 11 iskola 69 gyermeket nevezett be az alábbi intézményekből:

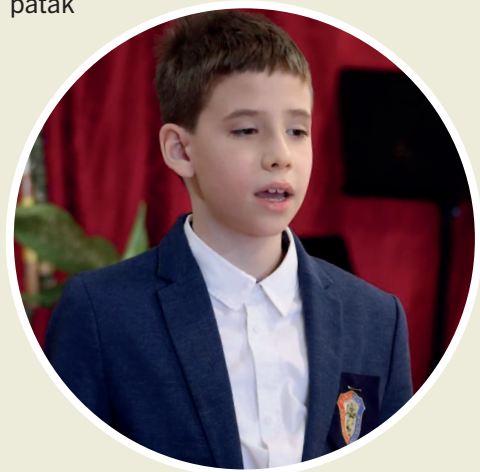
- Aggteleki Általános Iskola
- Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola
- Csomasz Tóth Kálmán Református Alapfokú Művészeti Iskola Felsőzsolcai Tagintézménye
- Hernádnémeti Református Általános Iskola, Két Tanítási Nyelvű és Alapfokú Művészeti Iskola
- Irinyi János Református Oktatási Központ Tompa Mihály Általános Iskolája, Kazincbarcika
- Kazinczy Ferenc Református Általános Iskola, Felsőzsolca
- Lévy József Református Gimnázium és Diákotthon, Miskolc
- Miskolc-Szirmai Református Általános Iskola Alapfokú Művészeti és Óvoda
- Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthona
- Szerencsi Rákóczi Zsigmond Református Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
- Vay Miklós Református Technikum Szakképző Iskola és Diákotthon, Sárospatak

Szűcsné Farkas Zsuzsanna igazgató köszöntője után a három korcsoport versenye során hallhattunk nagyon fiatal, épp 1. osztályos csengő hangú növendékeket és érett, komoly előadásokat is, a középiskolások tolmácsolásában. A versenyzők egy kötelező és egy szabadon választott énekkel készültek a régi és a nemrégiben megjelent új református énekeskönyvből. Versenyünk egyik célja az ismert és használt ének-kincs bővítése. A produkciókat szakmai zsűri értékelte: Cseh Olga, a Miskolci Bartók Béla Zene- és Táncművészeti Szakgimnázium elmélet tanára és Szűcs Sándor - a Miskolci Egyetem Bartók Béla Zeneművészeti Karának docense. A zsűri az előadásokat arany, ezüst és bronz minősítéssel, a legtisztább, átélt, hiteles énekléseket kiemelt arany minősítéssel jutalmazta. Takács Zoltánné, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma, Általános Iskolája és Diákotthonának tanára áldozatos és eredményes felkészítő munkájáért különdíjat vehetett át.

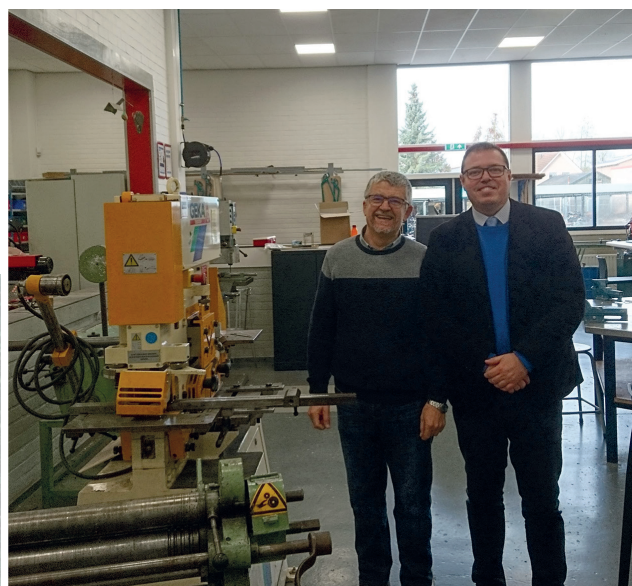
Érzésünk szerint, és a visszajelzések alapján tartalmas, jó hangulatú és felemelő délutánt töltöttünk együtt, erősítve a közösség érzését, finomítva, és mindinkább belsővé téve énekelt imádságainkat, a nehezebb időkben is hirdetve:

„Dicsérjétek az Urat, mert Ő jókedvet mutat, és az Ő kegyessége megmarad mindörökre.” (136. Zsoltár)

Buczkó Andrea – Karsáné Tanyi Bernadett

HOLLAND - MAGYAR TESTVÉRISKOLAI KAPCSOLATOK A SÁROSPATAKI SZAKKÉPZÉSBEN

Sárospatak iskolavárosában, a „Bodrogszati Athén”-ban mindig nagy hagyományai voltak a szakképzésnek. Az intézményes szakmai képzés a XIX. század II. felében kezdődött, amikor a Sárospataki Általános Ipartestület 1877-ben megalakult 67 iparos taggal. Ez a testület foglalkozott az inas-képzéssel. Az elméleti képzésre egy tanítót fogadtak fel, a gyakorlati képzés a helyi mesterek feladata volt.

Ezeket a hagyományokat visszük tovább napjainkban jelenlegi szakképzési struktúráinkban is, amikor a modern duális képzésben nem csak a helyi, legtöbbször református mesteremberek szakmai tapasztalat átadására számíthatunk, hanem külföldi szakmai kapcsolataink is évről évre bővülnek.

Iskolánk lengyel, felvidéki és hollandiai testvériskolai kapcsolatokkal rendelkezik, melynek keretében tanulóink és oktatóink diák- és tanárcsere programokban vehetnek részt. A nevezett programokból a legaktívabb szakmai kapcsolatok a hollandiai 2 szakképző iskolával alakultak ki az elmúlt években.

Az intézményeink egymásra találása 2018. februárjában kezdődött, amikor megrendezésre került a Keresztyén Iskolák (ACSI) vezetőinek konferenciája Budapesten. Intézményünk számára az előadások mellett jó lehetőség kínálkozott a találkozón a holland-magyar diákcserére nyitott kérdéseinek megbeszélésére. Iskolánk az ACSI keretein belül a holland Apeldoorn és Hoevelaken városok szakképző iskoláival épített ki kapcsolatot. A diákcserék és a kölcsönös tanárlátogatások sorozata 2018 tavaszán vette kezdetét, mely azóta is gyümölcsöző a holland és a sárospataki szakképző iskolák között.

A 2 hetes szakmai tanulmányutak ideje alatt a testvériskolák 12-15 fős diákcsoportja kölcsönösen ellátogat a testvérintézménybe. A pataki diákok délelőttönként a holland tanulókkal együtt közös szakmai gyakorlati képzésen és idegennyelvi órákon vesznek részt, délutánonként pedig megismerkednek Hollandia nevezetességeivel és hagyományaival. A Vay-s diákok feledhetetlen élményekkel gazdagodnak a diákcserék során, mert számukra külön érdekesség megtapasztalni a holland protestáns kultúrát és életvitelt a mindennapokban, mivel holland családoknál vannak elszállásolva. A diákcseré programok általában áprilisban, júniusban és szeptemberben kerülnek megszervezésre.

A COVID járvány miatt az elmúlt hónapokban kissé átalakult a kapcsolattartás. A személyes tanulmányutakat digitális konferenciák és szakmai levelezések váltották fel, de más kapcsolattartási utak is sikeresnek bizonyultak.

Hollandiai testvériskolánktól például már több alkalommal kaptunk tanműhelyünk és tantermeink fejlesztésére szolgáló tárgyi eszközöket. A tárgyi fejlesztések és modernizáció mellett nagy figyelmet fordítunk a kétoldalú szakmai hagyományápolásra is. Iskolánkban tavaly rendeztük meg első alkalommal a tradicionális szakmák nemzetközi napját, ahol Hollandiából érkező sajtókiadó mester előadásán és bemutatóján túl megismerkedhettek az érdeklődők a méhészet, a mézeskalács készítés és a fazekasság fortélyaiival.

A néhány éve elindított holland-magyar szakképzési kapcsolatokat minden évben bővítjük valamilyen specialitással. Legutóbb a tanároknak szerveztünk külföldi szakmai tanulmányutakat, ami szintén nagyon sikeresnek bizonyult a kölcsönös tapasztalatcserét illetően. A szokásos hazai üzemlátogatások és a helyi cégeknél végbemenő duális szakképzés mellett nagy lehetőség ez a holland-magyar diákcseré a fiatalok számára, mert így Nyugat-Európában is gyűjthetnek szakmai tapasztalatokat, nem beszélve az általa megteremtett hatékonyabb idegen nyelvtanulás lehetőségeiről illetve személyes barátságok, kapcsolatok kialakulásáról.

Sárospatak, 2021. november 18.

Dr. Téglás Zsolt Gábor
igazgató

Vay Miklós Református Technikum,
Szakképző Iskola és Diákotthon, Sárospatak

VAY MIKLÓS REFORMÁTUS TECHNIKUM, SZAKKÉPZŐ ISKOLA ÉS DIÁKOTTHON SÁROSPATAK

Bővebb információ: www.vaymiklos-szki.hu

A 2022/2023-AS TANÉVBEN TERVEZETT KÉPZÉSEINK

3 éves szakmáink:

Asztalos;
Festő-mázoló-tapétázó; Kőműves;
Épület- és szerkezetlakatos;
Gépi és CNC forgácsoló;
Hegesztő; Járműkarosszéria-előkészítő,
felületbevonó; Pincér - vendégtéri szakember;
Szakács

TECHNIKUMI ÁGAZATI KÉPZÉSEINK

Épületgépészet (Épületgépész technikus),
Specializált gép- és járműgyártás
(Gépjármű mechatronikai technikus),
Turizmus-vendéglátás (Szakács szaktechnikus,
Vendégtéri szaktechnikus),
Közlekedés és szállítmányozás
(Postai üzleti ügyintéző)

A régió oktatási palettáján fontos szerepet játszik intézményünk. Középiskolánkban 300 diák tanul 15-23 éves korig, akik érettségit és/vagy szakmai végzettséget egyaránt szerezhhetnek.

Szeretettel várja a továbbtanuló diákokat a sárospataki Vay!

BALÁZS GYŐZŐ REFORMÁTUS GIMNÁZIUM

További információkat találhat a <http://spic.hu/> oldalon

TAGOZATAINK

- Emelt matematika tagozaton a diákok heti 5+2 tanórán tanulják a tárgyat, ahol a középszintű tananyagot túlmutató, emelt szintű tudás elsajátítására törekszünk.
- Emelt történelem tagozatos diákjaink heti 6 órában fejleszthetik tudásukat. Felkészítjük őket az emelt szintű érettségi vizsgára és különböző szaktárgyi versenyekre.
- Az angol nyelvet emelt óraszámában, heti 5 órában, tudásszintek szerint bontott csoportokban oktatjuk. Számos diákunk tett előrehozott közép- és emelt szintű érettségi vizsgát.

- Grafikus diákjaink sokszínű művészeti tudást sajátítanak el számítógépes tervezés, multimédia, webfejlesztés és a képgrafikai technikák területén.

- Mozgókép- és animációtervező szakos diákjaink digitális rajzolás, számítógépes animáció, valamint forgatási, hangfelvételi, filmvágó és utómunka–effektezés ismeretekre tesznek szert, filmszemléken és projekteken szerepelnek.
- Médiafotográfus szakon tanuló diákjaink a többféle analóg, archaikus technológia mellett, a digitális fotózás és a számítógépes utómunka alkalmazását sajátítják el.
- Színházi táncos képzésünk klasszikus balett, néptánc, színházi tánc, kortárs-moderntánc és előadóművészeti gyakorlati tantárgyaival, színpadi produkciókkal, versenyeken való szerepléssel várja a jelentkezőket.

BEISKOLÁZÁS AZ IRINYIBEN

További információkat találhat a <https://irinyi-ref.hu/> oldalon

Iskolánk minden évben nagy szeretettel várja azon 8. évfolyamos tanulók jelentkezését, akik az üzleti világ, a műszaki élet, a vegyészet és a pedagógia iránt érdeklődnek.

Az új fenntartó időszaka alatt a szaktanárok tudása és módszertani képességei, az oktatás segítésének eszköztára is jelentős fejlődésen ment keresztül. Informatika szaktantermek, robotikai labor, egyedi mérőkörökkel felszerelt elektronikai műhelyek, egyedülállóan kialakított művelési és vegyész laborok várják a hozzánk érkező fiatalokat.

Pedagógia szakosaink az intézményhez tartozó óvodában és általános iskolában gyakorlatban is megismerkedhetnek a gyermekgondozás, -nevelés kérdéseivel.

Új sport ágazatunkon (sportedző-sportszervező/fitness-wellness instruktorként) a sport szerelmeseinek adunk lehetőséget arra, hogy hobbijuk válhasson jövőbeli munkájukká.

Nagy hangsúlyt fektetünk tanulóink lelki építésére, gondozására is.
Jelmondatunk: „Minden dolgotok szeretetben menjen végbe!” (1Kor. 16, 14)

0001

Gazdálkodás és menedzsment

0002

Sport

0003

Informatika és távközlés

0004

Elektronika - elektrotechnika

0005

Vegyipar

0006

Pedagógia

SÁROSPATAKI REFORMÁTUS KOLLÉGIUM GIMNÁZIUMA, ÁLTALÁNOS ISKOLÁJA ÉS DIÁKOTTHONA

OM-azonosító: 039227

Képzési kínálatunk a 2022/2023-as tanévre:

Tagozatkód	Évfolyamok száma	Felvehető létszám	Osztálytípus
0051	5	34	Magyar–angol két tanítási nyelvű
0042	4	17–51	Angol nyelv emelt szintű
0043	4	17–34	Angol–digitális kultúra emelt szintű
0044	4	17–34	Biológia–kémia emelt szintű

A 0051 és 0042 tagozatkódú osztályokban az utolsó két évfolyamon a választásra meghirdetett érettségi tantárgyakból emelt óraszámú oktatást biztosítunk.

Nyílt napot tartunk 2021. november 18-án 8.30-tól.

A tájékoztató helye a Református Kollégium Imaterme.

A felvételi pontok számítása

A felvételi kérelmek elbírálásakor a következőket vesszük figyelembe:

- Tanulmányi eredmények
- Az egységes írásbeli vizsgán elért teljesítmény magyar nyelvből és matematikából
Jelentkezési lap beadása központi írásbeli vizsgára: 2021. december 3.
Központi írásbeli vizsga: 2022. január 22. 10.00
Pótló írásbeli vizsga: 2022. január 27. 14.00
- A szóbeli elbeszélgetés értékelése
Tanulói jelentkezési lapok beadása: 2022. február 18.
Szóbeli elbeszélgetés időpontja: 2022. február 26. 9.00
Pótló szóbeli elbeszélgetés időpontjai: 2022. február 28. 14.00
2022. március 3. 14.00

További részletek az iskola honlapján a Felvételi tudnivalók menüpont alatt találhatók.

A Tanulói jelentkezési laphoz csatolandó dokumentumok: • lelkipásztori ajánlás • értékelő lap másolata a központi írásbeli eredményéről

ELÉRHETŐSÉGEINK:

Cím: 3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.

Telefon: 06/47 311-039

06/47 312-927

E-mail: refi@reformatus-sp.edu.hu

Honlap:

<http://www.reformatus-sp.edu.hu>

Lévay József Református

Gimnázium
és Diákotthon

LÉVAY
MISKOLC

BEISKOLÁZÁSI INFORMÁCIÓI A 2022/2023. TANÉVRE

**Hat évfolyamos TEHETSÉGGONDOZÓ osztály
DIGITÁLIS programmal 1 osztályban:**

angol nyelv emelt szintű,
matematika és informatika emelt szintű

Négy évfolyamos képzés:

történelem, magyar nyelv és irodalom, angol nyelv, német nyelv, matematika-fizika, kémia-biológia emelt szintű,
mozgóképkultúra és médiaismeret, informatika-digitális technológia emelt óraszámú, *általános* tantervű.

NYÍLT NAP

2022. február 8. (kedd) 17 óra - online

www.levaygimnazium.hu, 06 46 500 180/101

Mit gondolnak a fiatalok az oltásról és mit nem. Hogyan állnak ehhez a kérdéshez a negyedik hullám közepén. Félnek, aggódnak vagy tudomást sem vesznek ezekről a helyzetekről. Karácsonyra készülve elveheti-e ez az ünnep örömét. Ezekről és hasonlókról beszélgettünk ifj. Csomós Józseffel a Tiszáninnyi Református Egyházkerület Ifjúsági Missziójának a vezetőjével.

Mennyire érinti a COVID helyzet a fiatalokat?

Nyilván érinti, de a mi tapasztalatunk az, hogy sokkal inkább koncentrálnak annak „tüneteire”, mint magára az okokra. Szóval nem feltétlenül a vírus jelenléte a zavaró, hanem a maszkhasználat az iskolában, a védettségi igazolvány használata bizonyos programokon stb. A kényelmetlen helyzetek sokkal jobban befolyásolják őket, mint egy globális rettegés a járványtól.

Ez azt jelenti, hogy nem veszik elég komolyan a járványt?

Nem gondolom, hogy ebben ők mások lennének, mint mi. A legtöbb esetben a fiataljaink a családi mintázatot követik, a családban megfogalmazott értékek befolyásolják őket. Ritka az, hogy a család felnőtt tagjai be vannak oltva és mondjuk csak a tinédzser sincsen vagy fordítva. Ha otthon mindenki oltásellenes, akkor nyilván a fiatal is hasonló módon viszonyul az egész kérdéshez. Természetesen mindenre van példa és ellenpélda, de a nagy átlag ebben a kérdésben belesimul a család véleményébe, legalábbis az oltás tekintetében. A vírushelyzet kezelése már egészen más kérdés, alig várják, hogy levegyék a maszkot, egymás között nem is hordják, kézfertőtlenítés elvétele. Nyilván ha mondják nekik akkor igen, de a tinédzser ebben is tinédzser, hozza a korosztály sajátosságait.

Mennyire elterjedtek körükben a pro és kontra elméletek? Ugyanolyan oltáshívők és összeesküvéselmélet gyártók vannak közöttük, mint a felnőtt társadalomban?

Nyilván az-a közel 1200 fiatal, akikkel mi foglalkozunk abból a rétegből kerül ki, akik többségében képesek a kritikus gondolkodásra, de egységesen elmondható, hogy őket nem könnyű megvenni sem egyik sem másik oldalnak. Ez azt jelenti, hogy ha érvelni kell oltás ellen vagy mellett, akkor azért fel kell kötnie mindenkinek a felköthetőt, hiszen ez a korosztály alapjáraton is kritikus, sok mindent megkérdőjelez, az átlag válaszok nem biztos, hogy megállják a helyüket.

Átlag válaszok? Mit értesz ez alatt?

Konkrét példa, hogy az egyik fiatalunk

megkérdezte a gyülekezeti lelkészét, hogy be van-e oltva, erre azt mondta az illető, hogy nincsen, de őt Isten megvédi a vírustól. Erre a srác rögtön azt válaszolta, hogy ha jól érti, akkor Isten megtudja védeni a tiszteletest a vírustól, akkor az oltás káros következményeitől is, vagy nem? De sok más olyan eset is van, amikor a tini jóval olvasottabb és tájékozottabb ezekben a kérdésekben, mint a konteó hívő felnőtt. Megint konkrét példa, hogy az egyik önkéntesünk beleszólt egy beszélgetésbe, ahol azt taglalták, hogy az a felnőtt, aki kínai vakcinával oltatja be magát, az autista lesz. Erre ő azt felelte, hogy ha ezt elhiszed, te már most is az vagy, mert az autizmust nem lehet felnőttként „elkapni”.

Ha jól értem ebben is akkor a felnőtt társadalom tükröképei?

Igen, abszolút, de valahogy mégis tisztább keretekkel dolgoznak. Egy mai tinédzsernél lehetsz bármi, ha tényleg őszinte és valid válaszokkal tudsz érvelni. De a gagyi az nem megy sem egyik, sem másik oldalon. Márpedig én azt látom, hogy az oltásellenes meg vírustagadó oldalon sokkal több a gagyi és védhetetlen érvelés, mint a másik oldalon. Ráadásul a tinijeink ebben is következetesek, mert szerintük ha kétségbe vonod az egészségügyi rendszer létjogosultságát az egyik oldalon, akkor ezt vállalnod kell más területeken is. Szóval úgy nem oltatni, hogy közben tudod, hogy bevisz a mentő, meg majd te is lélegeztetőgépre kerülsz, egy fiatal számára nemcsak elvtelenség, hanem gáz. Ostobaság, megjegyzem ebben sokan hasonlóan gondolkozunk.

Milyen lesz az ünnep, hogyan készülnek rá a fiatalok?

Pont, mint mindig. Sajnos a karácsony közel sem olyan romantikus sok fiatal számára, mit mi azt hisszük, van, ahol a vírushelyzet nem ront, hanem javít a helyzeten. De ebben is nagyon eltérő élethelyzetek vannak. A reménysége mindenkinek ugyanaz: ünnep lesz, Krisztus lesz, a többit meglátjuk. Rengeteg empátia és türelem kell a helyzet kezeléséhez, de mikor máskor, ha nem a tökéletes szeretet ünnepén?

Presbiteri Szövetség és egyházunk viszonya

A Magyar Református Presbiteri Szövetség (MRPSZ) a korábbi években hitéleti egyesület kategóriában kapott bejegyzést, ami a legutóbbi értelmezés szerint egyházi kategóriát jelentett. Ez utóbbi nem volt a szövetség célja - így ebből az egyesületi formából kilépett, így

a közegyházi megromlott kapcsolat helyreállhat. A gyülekezeti presbiterképzések, egyházmegyei és kerületi konferenciák mellett az MRPSZ által szervezett alkalomak tovább erősítenék gyülekezeteinket is. Fontos partner lehet a missziós vagy lelki alkalmakat szervező lelkészeknek, hogy a szövetség tagjai közül olyan Krisztusban járó presbitert ajánlhatnak, aki akár külső előadóként vagy biznyságtevőként hitelesen megszólalhat. Az évente hat alkalommal megjelenő Presbiter című lap értékes történelmi háttér ismeretet, identitást és lelki megerősítéseket közvetít, valamint a határokon túli presbiter testvérekkel való kapcsolatokat is megjeleníti. Októberben

a Zsinat Elnökségi Tanácsa (egyházkerületeink 4 püspöke, 4 főgondnoka, zsinati tanácsos és zsinati jogtanácsos alkotta testület) az MRPSZ 3 tagú elnökségének kezdeményezésére meghallgatta tájékoztatásukat az MRPSZ helyzetéről. Az alábbi határozati javaslat fogalmazódott meg az előzetes tárgyalások eredményeként:

A Zsinat Elnökségi Tanácsa örömmel vette tudomásul, hogy az MRPSZ jogi státusza két év után idén tavasszal jogerősen rendeződött és üdvözlí az MRPSZ megújulási programját, melynek hármas célját –

- 1.) fiatalítás
- 2.) taglétszám növelés
- 3.) szorosabb együttműködés a közegyházzal – a maga részéről támogatja.

Dr. Molnár Pál

Zsindelyné Tüdős Klára díj

A Nőszövetség életében minden évben különleges nap, amikor az idő forгатagában megállunk egy pillanatra és azokra figyelünk egy kicsit, akik egy-egy gyülekezetben, egy-egy területen szolgálatukkal példát mutattak. Ez az alkalom a Zsindelyné Tüdős Klára díj átadási ünnepsége. Az ismert okok miatt a múlt esztendőben ez elmaradt, így ebben az évben 2020. és 2021. év díjazottjai vehették át az elismerést.

Az elmúlt év díjazottja Dr. Börzsönyi Józsefné Szabolcsy Marianna volt, aki a Tiszáninneni Református Nőszövetség elnöke 2009-től. Tanulmányait Debrecenben végezte. Előbb a Debreceni Nagykönyvtárban, majd a Sárospataki Gyűjteményekben végzett tudományos munkát. 1976-ban férjével, Dr. Börzsönyi Józseffel Szerencsre kerültek és együtt szolgáltak itt és a szomszédos ondi gyülekezetben. Isten öt gyermekkel áldotta meg őket. Többször járt külföldön, tanulmányutakon, főként Hollandiában, de volt az afrikai Malawiban is. A gyülekezeti szolgálaton túl tevékenyen részt vettek a város

közéletében is. Mindig is nagyon fontos volt számára a Kárpát-medencei magyarsággal való kapcsolattartás. Ennek egyik formája a széleskörű találkozók a Nőszövetségekkel. Bár formálisan csak 1994-ben alakult meg a szerencsi és ondi Nőszövetség, a gyülekezet asszonyai már régtől folytatták a misziói és diakóniai szolgálatokat. Különleges szolgálati lehetőség volt számára, amikor a 800 éves műemléktemplom látogatóinak nemcsak a Rákóczi családról és Bocskai Istvánról, hanem Istenünk, egyházunkat és népünket megtartó kegyelméről szólhatott.

Anyaszentegyházunk különböző testületeiben is hűséggel szolgált, egyházmegyei, egyházkerületi és zsinati tisztségeket töltött be.

A idei évben Székely Béláné Balogh Jolán, aki Sátoraljaújhelyben született, részesült a díjban. Büszkén vallja, ez Zemplén fővárosa. Élete eseményei főként itt zajlottak. Két gyermeke van, lánya pszichológus, fia tábori lelkész. A sátoraljaújhelyi gyülekezetben mindig tevékenyen szolgált, ahol mind Dr. Kádár Ferenc nagytiszteletű úr, mind felesége Dr. Kádár Ferencné sok segítséget nyújt

a szolgálatához. A helyi Nőszövetséget 2006-tól vezeti. A Magyarországi Református Nőszövetség Intéző Bizottságának a tagja. Irányítja és tevékenyen részt vállal a helyi Nőszövetség szolgálatában. Igyekszik összefogni a környékbeli Nőszövetségeket is. Rendszeresen szervez csendesnapokat számukra. 2019-ben szorgalmazta, hogy a Tiszáninneni Református Nőszövetség éves konferenciáján emlékezzünk meg a száz éve elindult sátoraljaújhelyi diakóniai szolgálatról, amit az ő szervezésével meg is tehattünk.

Az átadó ünnepségen számos gyülekezet küldöttsége mellett jelen voltak a díjazottak hozzátartozói is. Ekkor került sor Bagdán Zsuzsanna: Az asszonyokat nem lehet megszüntetni című könyv bemutatására. Ebből széles kép tárul elénk a Magyarországi Református Nőszövetség szolgálatáról.

Isten áldja meg a most díjazottakat, hogy szolgálhassanak továbbra is Anyaszentegyházunk javára. Szentlelke munkálja, hogy minél több helyen alakuljanak meg a szolgáló Nőszövetségek és ily módon is terjedjen az evangélium.

Földesiné Kántor Mária

TANÍT, NEVEL, SZÓRAKOZTAT

A lelkeszőnő írói munkáját az olvasók a családi rovatból jól ismerhetik, melyben 2013 óta tartalmas történetekkel és finom ételekkel gazdagítja a Reforrás lapjait. Azóta Viola Juditnak Sasok a viharban címmel jelent meg könyvsorozata az Athenaeum kiadó gondozásában és egy szakácskönyv iskikerült gondos kezei alól. Az Aba Amadé életét feldolgozó sorozat ötödik kötetének írása közben beszélgettem a szerzővel, alkotásról, történelemtől és életszemléletről.

Miért álnéven kezdett írni?

Mert úgy gondolom, hogy az írásnak és az írásmű megjelenésének vannak bizonyos alapvető szabályai. Kell, hogy legyen egy jól megjegyezhető neve az írónak, és az sem baj, ha nem derül ki rögtön, amikor valaki megláttja először a könyvet, hogy ezt egy lelkes amatőr csinálta. Nem ismerem olyan írókat, akik az asszony nevén írta, úgy mint Csomós Józsefné, szerintem azért, mert ez könnyen elriasztja az olvasót. Ezért úgy gondoltam, hogy szükség van egy jól hangzó névre, ami közben mégis csak én vagyok. Ez utóbbi annyiban igaz, hogy mind a két női keresztnév az én családi lánykori nevem. Az egyik szomszéd néni pont ezért úgy hívta, hogy Juditkám, ezzel csak az a probléma, hogy mindig tudatosítanom kell magamban, hogy hozzám beszél.

Miért középkor, vagy miért pont Aba Amadé?

Azért középkor, mert Amadé, a kiszemelt személy határozta meg. Hogy miért Amadé, az pedig nagyon egyszerű. Azt gondolom, amikor az ember elkerül egy településre, mint „gyüttment” – ahogy nevezni szokták, a tanítót a gyógyszerészt vagy a papot, mert nem oda valósi – olyankor alapvetés, hogy megismerjük azt a vidéket, azt a kör-

nyezetet, ahol élnünk kell. Ahhoz, hogy ne kényszer lakhely legyen egy szolgálati hely, részévé kell válni, ismerni kell az ott élők jelenét és a múltját is. Így érezhetjük igazán a magunkénak azt a települést, vagy gyülekezetet. Azt hiszem, ha nem Göncön éltem és szolgáltam volna majd 30 évig, akkor eszembe se jut Aba Amadéről regényt írni. Nem mellesleg, mindig szerettem a történelmet, valamikor történelem és francia szakos tanár akartam lenni.

Göncön szolgált, akkor miért nem inkább Károlyi Gáspár?

Mert Amadéről annyi téves dolgot lehet olvasni. Ha ősi gönci lettem volna, és az ükapám ükapjának ükapja a fegyverhordozója lett volna szegény Amadénak, olyan rosszul esett volna, hogy azt a sok butaságot kell olvasnom róla, még komoly történészek munkáiban is. Ahol egy kalap alá került Csák Mátéval és a többi oligarchával.

Ezek szerint a történelmi hűség már a kezdetektől egy fontos szempont volt?

Egy történelmi regénynél ez elengedhetetlen. Egy „fantasy” írónak nagyon könnyű dolga van. Hiszen csinál magának egy világot, és azt ír és tesz benne, amit csak szeretne. Ott lehet bármi, míg a történelmi regénynél vannak fix pontok, amit nem lehet és nem szabad kikerülni, amiről nincs, ott léphet színre a képzelet. A létező személy

életének van egy íve, az alapján amit tudunk, és a hiányzó részleteket, az írói képzelet segítségével feltöltjük, de gondosan figyelniünk kell arra, hogy ebbe az eredeti, történelmileg hiteles ívbe beleilleszthetők legyenek.

A történet középpontjában Aba Amadé van, de mellette részletes betekintést nyerünk az Aba nemzetség négy generációjának életébe is. Ezért kérdezem, kortörténetként vagy inkább családregényként gondol erre a sorozatra?

Is-is. Én mindig nagyon szerettem a festészetet, és azokat a festményeket különösen, ahol egy egész korszakot szemlélhetünk egyetlen vásznon. Ezért is én egy történelmi tablót akartam hazánk sötét középkoráról. Pontosan arról az időszakról, amivel nagyon mostohán bánnak. Hozzáteszem a sötét középkort csak is a történészi terminológia alapján értem, hiszen annyi ellenség jött és ment, hogy az oklevéltárak is eltűntek és semmivé váltak. A királyi család körüli problémákon kívül alig van forrásunk. Az Árpádház kihalása után, már több van, de abból se sok, hiszen a történelem irányítója később sem bánt kegyes kézzel a magyarokkal.

Akkor a „sötét” középkor nem is olyan sötét?

Miért lett volna sötét, amikor olyan egyéniségeket adott a világnak, akikre ma is felnézünk és felnézhetünk. Nem csak az Árpádházi szentekre gondolok, hanem Szent Ferencről kezdve Ágostonon keresztül mindenkire. Olyan dolgokra jöttek rá, amit ma se tudunk megcáfolni. Szent Ágoston például azt mondta „Nyugtalan a lelkünk míg el nem pihen tebenned Istenünk”. Ebbe nem lehet belekötni, ez pontosan így van és nincs tovább. Csak szét kell nézni a világban, aki ezt nem tudja vagy nem efelé halad, az boldogtalan, önsorsrontó, mások és a saját életét megkeserítő emberré válik. A sötét középkor egy téves sztereotípia, csak azért mert vadak voltak. Nyilván mai szemmel elég brutálisnak tűnhet, de az egymás kiirtásának akkor nem voltak kifinomult módszerei. Ma elég megnyomni egy gombot és egy félvilág a levegőbe repül. Akkor meg kellett fogni a kardot, ha bajod volt valakivel. De nem gondolom hogy a középkor olyan sötét lett volna. Ha igazán bele gondolunk volt e sötétebb korszak mint a náciizmus, vagy a kommunizmus? Nem hiszem. A középkor is egy korszak volt, egy nagyon hosszú, nagyon sok szenvedést, de mégis nagyon sok jót hozó korszak.

A sasok a Viharban című könyvsorozat negyedik kötetét 2020-ban adták ki. Most ha jól tudom az ötödik készül, ami egyben a befejező kötet is. Miért pont öt kötet?

Nem döntöttem el előre, hogy mennyi lesz. Sőt, először azt hittem, hogy egy kötettel megúszom, de amikor kiderült, hogy az első kötet végén még alig serdült fel a főhősöm, akkor be kellett látnom, hogy itt több kötetre való mondanivalót rejt Amadé élete. Viszont az öt szerintem elég, úgy hiszem, hat már túl sok lenne. Nem vagyok én Balzac, vagy Robert Merle. Utóbbi jó példa, hogy túlzásba vitte a Francia históriát és már nem tudta valós tartalommal megtölteni az utolsó köteteket, sőt néhol arról is megfeledkezett mit írt korábban.

Azt gondolom, ha egy ember regényt ír, fel kell mutatnia a klasszikus irodalom erőit, miszerint tanít, nevel és szórakoztat. Amikor már nem tanít és nem nevel, csak kizárólag szórakoztat, én úgy gondolom, azt nem érdemes művelni. Ha megnézzük P. Howard, azaz Rejtő Jenő írásait, ő mindig nevel, tanít, miközben magasfokon szórakoztat.

Kedvenc karakter?

Sok van, de ha egyet kell választani, akkor természetesen maga Amadé. Úgy gondolom, ő jó példája annak, hogyan kell élni azokkal a lehetőségekkel, amivel az Isten felruház és körülvesz. Ma sincs az embernek más feladata, minthogy azokkal a lehetőségekkel, ha úgy tetszik, a talentumokkal amiket kapott, azokkal jól éljen. Azért is volt nekem szimpatikus maga a személy, mert mind mai napig nem tudják bizonyítani a történészek,

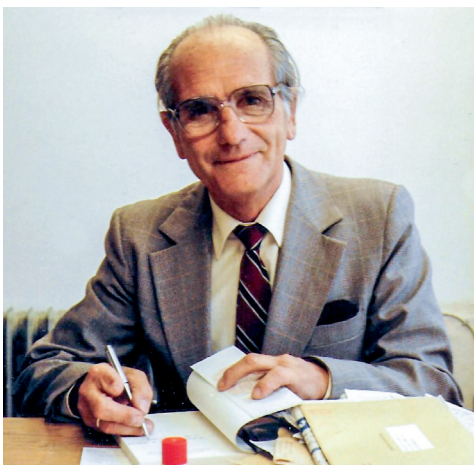
hogy olyan lett volna, mint Csák Máté vagy a Kőszegi család. Csak könnyebb volt őt is beletenni abba a kalapba, mint a többi oligarchát. Például Csák Mátéről azt írták a történészek, hogy nem tudott írni meg olvasni. De Amadé a nádori tisztségben olyan újításokat vezetett be, amiket írástudatlanul nem tudott volna.

Az Aba Amadé életét feldolgozó ötödik kötettel véget ér ezek szerint a sorozat. A történelem lapjairól ismerve az életét, így közeledve a végéhez mi lenne a történet tanulsága?

Az a tanulság, hogy előbb-utóbb a lelkiismeretes ember életében eljön az pont, amikor élesben mennek a dolgok. Amikor igazi próba elé állítják, az ilyen ember,

képes minden nehézség ellenére a lelkiismerete szerint cselekedni, még akkor is, ha az életébe kerülhet. Ez végigvonul a történelmen és a történetíráson. Tele vagyunk olyan szentekkel, akiknek csak annyit kellett volna mondani, hogy nem, és a könnyebb utat választani. Amadénak is döntenie kellett, nyilván nem vértanúságot vállalt, de tisztában volt vele, hogy a helyzet amibe belemegy és a saját elvei mellett kiáll, az akár az életébe is kerülhet. Mégsem hagyja, hogy ez befolyásolja a döntést. Egyszer el is hangzik a regényben: „aki a lelkiismeretén erőszakot tesz, az nyomorult emberré válik.”

Interjút készítette J.M.P.

Nagybarca szülöttje Kecskési Tollas Tibor költő (1920 -1997)

Igazából tavaly, december 21-én ünnepelte volna 100. születésnapját Kecskési Tollas Tibor költő, de a járványhelyzet még ezt is felülírta. Ez év őszén kicsit visszatekerve az idő kerekét Nagybarcára látogattak a költő gyermekei és unokái, hogy emlékezve az édesapára, nagyapára, a helyiekkel ünnepeljenek.

Tollas Tibor költészetével, élettörténetével az 1956-os forradalom hatvanadik évfordulója kapcsán kerültem szoros ismeretségbe, aminek eredményeként verseinek nagy rajongója lettem. Élettörténetéről röviden annyit érdemes tudni, hogy katonatisztként élte át a II. világháborút. Ő volt az, akinek a háborút követően három falu -Milot, Uszka és Tiszabecs - köszönheti, hogy nem csatolták el az akkori Szovjetunióhoz. Aztán hamis vádakkal börtönbe zárták és az 56-os események után emigrációba kényszerült. Bécsben, majd Münchenben telepszik le, csak 1990-ben a rendszerváltás után látogat haza. A haza számára mindig is ez maradt, végül itthon, Nagybarcán helyezték végső nyugalomra is.

Érdemes ellátogatni a Nagybarcai emlékházba, és megismerni életének eseményeit, költészetét. Isten és hazaszeretete példát adhat mai nemzedékek számára is. Most a börtönben írt karácsonyi versét ajánljuk figyelmükbe.

Hangóné BIRTHA Melinda

Tollas Tibor Fekete karácsony

/Kis Horváth Pascal atyának/

Karácsonyéjen, a börtön mélyben
Utam újra hozzád vezet.
Harminc évig te jöttél hozzám,
S most Betlehembe én megyek.

Három királyok kincse után
Uram üres a két kezem.
Három koldusnak szegénysége,
Amivel hozzád érkezem.

Aranyaimat szerteszórtam,
Évek súlya a vállamon.
S tömjén helyett e tömött zsákban
Feketéllik a bánatom.

Királyaid csillag vezette
S nem állta útjuk senki sem.
Engem hét falon át hozott hozzád
Pirosló mécssem: a hitem.

Pásztorok útját angyalok mondták
S ki megtalál, az oly kevés.
Engem négy éve úz utánad
Bús angyalod: a szenvedés.

Véresre jártam már a lábam.
Fagy járta át a csontomat.
Fáj az éhség és senkim sincsen
Rajtad kívül, ki befogad.

Sose vágytam így szeretetre,
Sose voltam ily elhagyott.
Zörgetek Uram, jajj eressz be,
A régi énem már halott.

Nem kérek fényes karácsonyfát,
Egy gyertyaláng elég nekem,
Ha kigyúl majd a te csillagod
Börtön felett a Betlehem.

euRÓPaRádió

*A református
értékadó*

Debrecen

94,4 Mhz

Mezőkövesd

102,1 Mhz

Miskolc

90,4 Mhz

Nyíregyháza

100,5 Mhz

Sátoraljaújhely

100,0 Mhz

europaradio.hu

46/509-908 | info@europaradio.hu

LEVEGŐT!

**Levegőt!-kiált a világ.
Meddig tart e kínzó rabság?
Mindent mi volt, visszasírunk,
Hogy a múlt hibáit helyrehozzuk.
Emberekben reménykedünk,
S eltaszítjuk Üdvösségünk.
Nyisd ki a szemed és láss!
Itt az idő, hogy megbocsáss.
Mert a halálról nem ő tehet,
Ne okold hát testvéredet.**

**Levegőt!-sóhajt a világ.
Mikor lesz már újra vígság?
Mindig csak a múltba vágyunk,
Sose oldjuk le a láncunk.
Keressük, de nem találjuk,
A megoldást mástól várjuk.
Emeld fel a tekinteted,
Akkor meglátod reményedet!
Hajtsd le fejed és nézz szívedbe,
Ne légy többet ketrecedben!**

**Levegőt!-kiáltunk Hozzád!
Látjuk végre fénylő orcád!
Nem vágyunk a múltba többé,
Csak a Te szerető kezed közé.
Vedd el végre terheinket,
Bocsásd meg a vétkeinket.
Mert nem emberben reménykedünk,
Te vagy a mi üdvösségünk!**

**S ha majd egy utolsó lélegzetért kiáltunk,
Szabadíts meg, Urunk! Mert tudjuk, hogy hibáztunk...**

Záhorszki-Hangó Viola Réka